

Perspectiefnota 2021 (inclusief eerste programmajournaal 2020)

Inhoudsopgave

Inleiding perspectiefnota.....	4
Leeswijzer.....	5
Financieel hoofdstuk perspectiefnota 2021 (inclusief eerste programmajournaal 2020).....	7
Opbouw van het hoofdstuk	7
1. Meerjarig saldo begroting 2020	8
2. Mutaties bestaand beleid (eerste programmajournaal 2020) . Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
3. Herzien meerjarig saldo na mutaties bestaand beleid (eerste programmajournaal 2020).....	15
4. Specifieke mutaties.....	16
5. Herzien meerjarig saldo na specifieke mutaties	22
6. Nieuw beleid / intensivering van beleid.....	22
7. Incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves.....	24
8. Uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2021	28
Maatschappelijk Effecten Plan (MEP)	30
Inleiding Maatschappelijk Effecten Plan (MEP).....	32
Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022.....	33
Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving.....	35
Inleiding Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving.....	35
Realistischer bouwen en wonen	36
Aantrekkelijkere openbare ruimte	38
Toekomstbestendiger maatschappelijk vastgoed.....	40
Maatschappelijke veiligheid	44
Aantrekkelijke woon- en leefomgeving - financieel.....	46
Ambitie Duurzaam Dinkelland	47
Inleiding Ambitie Duurzaam Dinkelland	47
Een energieneutraal Dinkelland.....	48
Een afvalloos Dinkelland.....	51
Meer asbest eraf en meer zon erop.....	53
Meer circulaire inkoop.....	54
Voorstel tot aanpassing ambitie: Duurzaam Dinkelland 2020 en verder.....	55
Duurzaam Dinkelland - financieel	58
Ambitie Sterke bedrijvigheid	61
Inleiding Ambitie Sterke Bedrijvigheid	61
Vitalere vrijetijdseconomie	62
Sterker ondernemersklimaat.....	66
Innovatievere agrarische sector.....	70
Sterke bedrijvigheid - financieel.....	74
Ambitie Inclusieve samenleving	77
Inleiding Ambitie Inclusieve Samenleving.....	77
Langer gezond	80
Versterken sociale basis	82

Zorg meer nabij	85
Meer inwoners kunnen meedoen	91
Inclusieve samenleving - financieel	95
Participatieprocessen	96
Inleiding	96
Wat willen we bereiken	97
Meetbaarheid	97
Hoe gaan we dat bereiken	99
Wat gaan we daarvoor doen.....	100
Verbinding coalitie akkoord.....	102
Wat hebben we gedaan in MijnDinkelland2030!	103
Financiële kaders	103
Dinkelland in de regio	104
Omgevingswet	106
Basisbegroting	109
Programma Bestuur & middelen.....	109
Programma Dienstverlening & burgerzaken	111
Programma Veiligheid.....	112
Programma Openbare ruimte & mobiliteit	113
Programma Economie	116
Programma Onderwijs	117
Programma Sport & accommodaties	118
Programma Cultuur & recreatie	119
Programma Sociaal domein.....	120
Programma Milieu	122
Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening	124

Inleiding perspectiefnota

Perspectiefnota 2021 (inclusief 1e programmajournaal 2020)

Voor u ligt de perspectiefnota 2021 (inclusief het 1e programmajournaal 2020) van de gemeente Dinkelland die door het college van Dinkelland aan u als raad aangeboden wordt. Dit document heeft als basis de Begroting 2020. De daadwerkelijke stand van zaken (zowel inhoudelijk als financieel) zoals die blijkt uit de vastgesteld jaarverantwoording 2019 is een belangrijke input lijn voor deze perspectiefnota (inclusief programmajournaal).

Daarnaast is in de perspectiefnota (inclusief 1e programmajournaal) ook gekeken naar een aantal belangrijke ontwikkelingen. Het moge duidelijk zijn dat vooral de gevolgen van de Coronacrisis van belang zijn. Zowel de inhoudelijke voortgang van het werk (ambities en regulier) als ook financieel. Wij hebben er voor gekozen de gevolgen niet per programma proberen weer te geven maar dit in eerste instantie te doen aan de hand van de CPB scenario's en die financieel te vertalen. De uitkomsten hiervan treft u aan in het financiële hoofdstuk.

Op basis van de kennis van nu en met inachtneming van de onzekerheden die de huidige situatie met zich meebrengt stelt het college voor vooralsnog rekening te houden met de mogelijke financiële gevolgen van het tweede CPB scenario. Dit rekening houden met betekent dat we in richtinggevende financiële zin rekening houden met de aangegeven financiële consequenties. Hiervoor reserveren we nu financiële ruimte. In hoeverre deze financiële ruimte ook inderdaad aangewend moet worden zal de komende maanden moeten blijken. Dan wordt namelijk duidelijk(er) wat de exacte gevolgen zijn en welke (aanvullende) compensatie het rijk beschikbaar stelt. Het spreekt voor zich dat we u als raad daarvan op de hoogte houden. Zowel in de komende P&C documenten (2e programmajournaal 2020 en begroting 2021) of indien dat nodig is via afzonderlijke kanalen.

Feitelijk heeft het document zoals dat nu voorligt zowel een besluitvormend als een richtinggevend karakter. Besluitvormend daar waar het gaat om het 1e programmajournaal 2020 (waar staan we nu) en richtinggevend voor het onderdeel perspectiefnota (vooruitkijken). Deze richtinggevende uitspraken hebben na vaststelling het karakter van een opdracht van de gemeenteraad aan het college om deze richtinggevende uitspraken verder uit te werken en te betrekken bij het opstellen van de begroting 2021 waar de daadwerkelijke besluitvorming plaatsvindt.

Leeswijzer

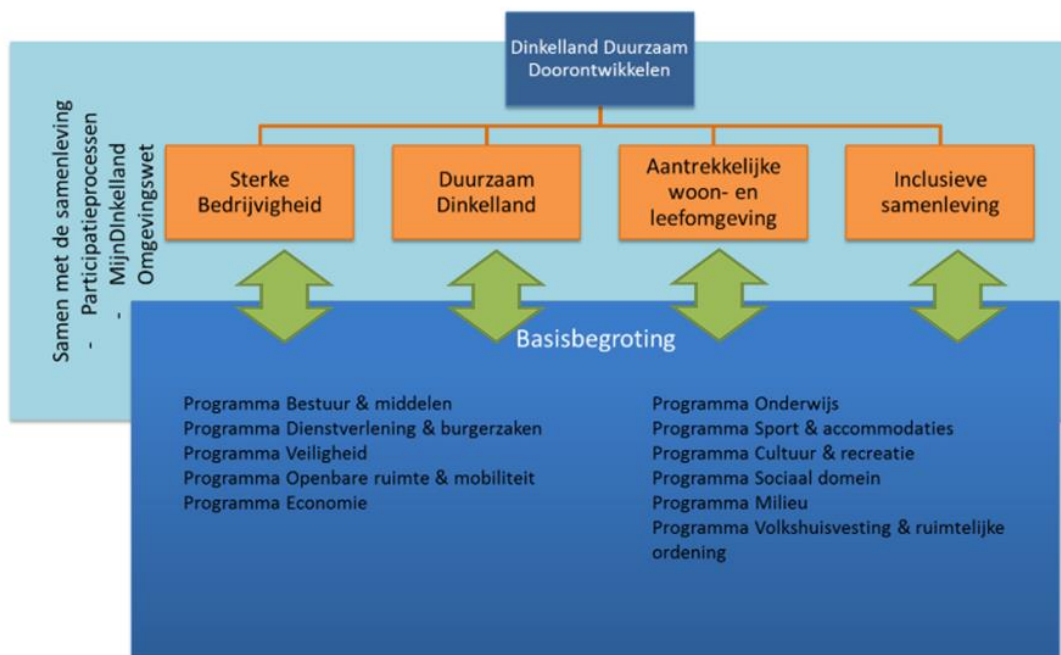
In deze leeswijzer worden een aantal zaken toegelicht zodat u de begroting makkelijker kunt lezen. De begroting ziet er qua opzet hetzelfde uit als de begroting van 2019.

Allereerst een korte toelichting op de opbouw van de begroting. De begroting bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Het Maatschappelijk Effecten Plan (MEP) met daarin de onderdelen:
 - o Participatieprocessen: de vertaling naar hoe wij samen met de samenleving aan de slag willen.
 - o Omgevingswet: de vertaling van hoe wij aan de slag gaan met de implementatie van de Omgevingswet.
 - o Ambities: de vertaling van de ambities uit de agenda's van het coalitieakkoord, gerelateerd aan specifieke maatschappelijke doelen.
2. Basisbegroting: hierin komen alle reguliere en jaarlijks terugkerende zaken aan de orde.
3. De verplichte paragrafen
4. De financiële begroting
5. Bijlagen

Vanaf 2019 maken wij onderscheid tussen de basisbegroting dus feitelijk het structurele geld en de ambitiebegroting (beschreven in het MEP) dus het incidentele geld dat gebruikt wordt om de ambities te realiseren. Tussen de basisbegroting en ambitiebegroting bestaat een wederzijdse relatie. Er zijn namelijk zaken vanuit de basisbegroting die een directe link met de ambitiebegroting hebben en vice versa.

- Projecten die voortkomen uit ambities kunnen na uitvoering en afronding structurele lasten met zich meebrengen in de beheerfase. De financiering van het project vindt plaats vanuit de ambitiebegroting (incidenteel), terwijl de structurele lasten afvloeien naar de basisbegroting en een plek krijgen onder één van de elf programma's.
- Activiteiten en inspanningen (reguliere capaciteit en middelen) vanuit de basisbegroting kunnen bijdragen aan het bereiken van de doelen in de ambitiebegroting. Daarnaast kan ook (reguliere) capaciteit aan de basisbegroting worden onttrokken om te worden ingezet voor de ambities (projecten en processen).

In de bovenstaande figuur is weergegeven wat MEP (oranje deel) is, wat we in samenwerking met de samenleving doen (lichtblauwe deel) en wat de basisbegroting is (donkerblauwe deel).

Basisbegroting

In de basisbegroting komen de reguliere, jaarlijks terugkerende zaken aan de orde. Deze basisbegroting is opgedeeld in de volgende elf programma's:

- Programma Bestuur & middelen
- Programma Dienstverlening & burgerzaken
- Programma Veiligheid
- Programma Openbare ruimte & mobiliteit
- Programma Economie
- Programma Onderwijs
- Programma Sport & accommodaties
- Programma Cultuur & recreatie
- Programma Sociaal domein
- Programma Milieu
- Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Financieel hoofdstuk perspectiefnota 2021 (inclusief eerste programmajournaal 2020)

Opbouw van het hoofdstuk

Om een gestructureerd beeld te geven van de opbouw en het verloop van het meerjarige saldo volgen we onderstaande opzet:

Allereerst ziet u in paragraaf 1 het beginsaldo van deze perspectiefnota (inclusief 1e programmajournaal 2020) weergegeven. Dit saldo vindt zijn oorsprong in de programmabegroting 2020 en vormt de basis waarmee verder wordt gewerkt.

In paragraaf 2 schetsen we de mutaties op de uitvoering van het bestaande beleid of al eerdere besluitvorming. Feitelijk hebben we het hier over het financiële deel van het eerste programmajournaal 2020.

In paragraaf 3 brengen we in beeld wat het doorvoeren van de mutaties op basis van bestaand beleid betekenen voor het herziene meerjarige saldo. Ook dit deel heeft betrekking op het financiële deel van het eerste programmajournaal 2020.

In de volgende paragraaf treft u een aantal specifieke mutaties aan. Het betreft hier mutaties die wat verder gaan dan het bestaande (en dus vastgestelde beleid) en die door hun omvang en mogelijke bestuurlijke impact wel een specifieke plek met beschrijvende toelichting verdienen. Hoewel de daadwerkelijke invloed op dit soort specifieke mutaties vaak niet erg groot is, er is wel degelijk een stukje keuzevrijheid.

Paragraaf 5 geeft een richtinggevende doorkijk van het herziene meerjarige saldo waarbij de financiële consequenties van de richtingen betreffende de specifieke mutaties zijn doorvertaald. In paragraaf 6 hebben we, eveneens in richtinggevende zin, een prioritering aangegeven voor wat betreft nieuw beleid.

Tot slot geven we in paragraaf 7 een overzicht van de incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves. Hier is rekening gehouden met de financiële consequenties uit het eerste (financiële) programmajournaal 2020 en een deel van de voorstellen op het gebied van nieuw beleid.

De uitgangspunten in paragraaf 8 betreffen een opsomming van een aantal algemene uitgangspunten die van toepassing zijn voor het opstellen van de begroting 2021.

1. Meerjarig saldo begroting 2020

Tijdens het opstellen van de begroting 2020, bleek dat het financiële meerjarige perspectief van de gemeente Dinkelland tekorten kende. Met name hogere kosten binnen het sociaal domein maar ook een aantal hogere bijdragen aan de verbonden partijen waren hier de oorzaak van. Het college heeft in de perspectiefnota een set aan denkrichtingen gezocht om de meerjarenbegroting sluitend te krijgen. Uitgangspunt hierbij was een structureel sluitend meerjarig perspectief. Deze denkrichtingen zijn verder uitgewerkt en betrokken bij het opstellen van de begroting 2020. Met het vaststellen van de begroting 2020 en rekening houdend met een aantal door de raad aangenomen amendementen zijn deze denkrichtingen omgezet in daadwerkelijke ombuigingsmaatregelen. Deze zijn opgenomen in de begroting 2020 en hebben geleid tot het volgende meerjarige begrotingsaldo:

(bedragen x €1.000)	2020	2021	2022	2023	2024
Herzien meerjarig saldo begroting 2020	-134	38	10	649	984
Onttrekking aan algemene reserve	134	0	0	0	0
Herzien meerjarig saldo begroting 2020	0	38	10	649	984

2. Mutaties bestaand beleid (eerste programmajournaal 2020)

In deze paragraaf treft u een overzicht aan van de verschillende mutaties op basis van bestaand beleid. Dit kunnen autonome ontwikkelingen zijn of zaken waarover reeds besluitvorming heeft plaats gevonden. De autonome ontwikkelingen vinden vooral hun oorsprong in de jaarrekening 2019 en in de ervaringscijfers over de eerste 3 maanden 2020.

Mutaties bestaand beleid	2020	2021	2022	2023	2024
<u>Algemene uitkering</u>					
- Mutatie algemene uitkering december circulaire	127	51	10	-30	-70
- Uitstel herverdeling gemeentefonds	0	150	0	0	0
Sociaal domein	168	-10	-5	-22	-31
Voorziening pensioenen wethouders	-88	-88	-88	-88	-88
Stelpost kapitaallasten samen scholen	0	150	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Plan Dorper Esch	0	0	0	0	0
Lokaal sportakkoord	0	0	0	0	0

Rente nieuwe leningen	-41	-39	-37	-35	-33
BTW	70	70	70	70	70
<u>Verbonden partijen</u>					
- Noaberkracht	135	0	0	0	0
- Regio Twente	0	-52	-52	-52	-52
- Veiligheidsregio Twente	0	-114	-114	-114	-114
- Omgevingsdienst Twente	0	-8	-8	-8	-8
- Inzet stelpost verbonden partijen	0	75	75	75	75
Overige kleine mutaties	-20	-13	-13	-12	-12
Totaal mutaties	351	172	-162	-216	-201

Algemene uitkering

De financiële gevolgen van de decembercirculaire 2019 zijn in beeld gebracht en doorvertaald. Het betreft hier vooral een aantal aanpassingen van de maatstaven en de gewichten en een bijstelling van onze stelposten voor loon- en prijscompensatie. Ook ontvangt de gemeente Dinkelland voor de jaren 2020 en 2021 een extra bedrag voor het project kansrijke start. Hiervoor wordt een stelpost in afwachting van te ontwikkelen beleid geraamd.

Inmiddels is ook bekend geworden dat de herverdeling gemeentefonds met in ieder geval 1 jaar is uitgesteld. Dit betekent dat we de, bij de begroting opgenomen stelpost voor het jaar 2021 ten bedrage van € 150.000 op incidentele basis kunnen laten vrijvallen. Bij het onderdeel specifieke mutaties komen we terug op de mogelijke gevolgen van de herverdeling gemeentefonds.

Sociaal domein

Hieronder is een specificatie aangegeven van de belangrijkste mutaties binnen het sociaal domein met de bijbehorende toelichting. De mutaties zijn met name structurele doorwerkingen uit de jaarstukken 2019.

	2020	2021	2022	2023	2024
Leerlingenvervoer	-68	-68	-68	-68	-68
Restauratie Molen oude hengel	-30	0	0	0	0
Bijstand	51	47	71	95	177
Wsw	236	18	-1	-42	-71
Hulpmiddelen	38	35	35	35	35
Twents model - uitvoeringskosten	-30	-30	-30	-30	-30
Huishoudelijke ondersteuning	-12	-12	-12	-12	-12
Vervoer dagbesteding	23	23	23	23	23

Abonnementstarief Wmo	-55	-55	-55	-55	-55
Wmo – ondersteuning individueel	145	165	165	165	165
Wmo – ondersteuning groep	169	169	169	169	169
Jeugdzorg – jaarstukken	-309	-309	-309	-309	-309
Jeugdzorg – POH ggz besparing	75	0	0	0	0
Jeugdzorg - uitvoeringsplan	-75	0	0	0	0
Kleine wijzigingen	10	7	7	7	7
Totaal Sociaal Domein	168	-10	-5	-22	31

Leerlingenvervoer

Het nadeel in de jaarstukken 2019 met betrekking tot leerlingenvervoer kent een structurele doorwerking. Daarnaast is de NEA-indexatie 2020 berekend op 6,7%, deze indexatie is fors hoger dan voorgaande jaren en het percentage dat is meegenomen in de raming voor het jaar 2020 (2,2%). In 2017, 2018 en 2019 stegen de kosten met respectievelijk 0,3%, 2% en 2,2%. Deze kostenstijging wordt veroorzaakt door stijging van lonen, hogere kosten voor verzekeringen, afschaffing van de teruggaveregeling bpm (belasting van personenauto's en motorrijwielen) per 1 januari 2020 en het in werking treden van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB).

Vanuit het uitvoeringsplan sociaal domein starten we medio 2020 met een verkenning van de maatregelen inzake leerlingenvervoer met een analyse op de kosten en welke andere mogelijkheden er eventueel zijn.

Restauratie Molen oude Hengel

Dit incidentele nadeel wordt veroorzaakt doordat de restauratie niet geheel in 2019 is uitgevoerd en het incidentele budget voor de restauraties van molens en kerken is komen te vervallen met ingang van 2020. De resterende kosten voor 2020 bedragen ca. € 30.000, per abuis is deze niet meegenomen in de begroting 2020.

Bijstandsuitkeringen

Het betreft hier mutaties op zowel de inkomsten als uitgaven met betrekking tot de bijstandsuitkeringen.

De gebundelde uitkering in de begroting 2020 is gebaseerd op de gegevens uit de meicirculaire 2019. In oktober 2019 is het definitieve budget voor 2019 bekend gemaakt, evenals het voorlopige budget 2020. Daarnaast heeft het Rijk aangekondigd dat het macrobudget in 2020 naar beneden bijgesteld gaat worden als gevolg van een aanpassing van de werkloosheidsramingen van het Centraal Plan Bureau (CPB).

Er zijn drie mutaties m.b.t. de bijstand uitgaven uit de jaarstukken die meerjarig doorwerken:

1. Met ingang van 1 januari 2020 valt het levensonderhoud van de gevestigde zelfstandige ondernemers onder de gebundelde uitkering (i.p.v. specifieke uitkering Bbz). Met deze wijziging is de financieringssystematiek voor alle zelfstandige ondernemers gelijk getrokken, aangezien startende ondernemers al langer onder de gebundelde uitkering vallen. De raming voor het levensonderhoud van zelfstandige ondernemers wordt op basis van de jaarstukken verhoogd, daarnaast is ook de aflossing die wordt ontvangen hoger. Per saldo betekent dit een structureel nadeel van € 16.500.
2. De raming voor de bijstandsuitkeringen Participatiewet, IOAW en IOAZ is gebaseerd op een gemiddelde van 200 uitkeringen met een uitkeringslast van € 14.900 per uitkering per jaar. In 2019 was het werkelijke gemiddelde 195 uitkeringen met een uitkeringslast van € 14.500 per jaar. Deze bijstelling zorgt voor een structureel voordeel van ca. € 153.000.

3. Door de uitstroom in het aantal bijstandsuitkeringen verstrekken we meer loonkostensubsidies voor garantiebannen. Daarnaast is rekening gehouden met loonkostensubsidie voor 5 fte nieuw beschut voor 2020, echter zijn er op dit moment 4 fte in dienst. Per saldo een mutatie op de loonkostensubsidies van € 2.000 voordelig.

Sociale werkvoorziening

De mutatie op de sociale werkvoorziening kent een tweetal componenten, enerzijds de exploitatiebijdrage en anderzijds de rijksbijdrage per arbeidsjaar (subsidie-eenheid aan die gekoppeld is aan een fte Wsw, waarop mede de hoogte van het Wsw-deel in de rijksvergoeding wordt gebaseerd).

Uit de jaarstukken 2019 van de SPD blijkt een voordelig resultaat van circa €234.000, gezien de stand van de reserve van de SPD maximaal is, ontvangt de gemeente Dinkelland dit bedrag geheel terug van de SPD. Dit zorgt voor een incidenteel voordeel in 2020.

In de septembercirculaire 2019 is het bedrag aan rijkssubsidie per arbeidsjaar bijgesteld en heeft een bijstelling plaatsgevonden van het aantal arbeidsjaren (verwachte uitstroom Wsw). Dit zorgt voor de volgende mutaties:

2020	2021	2022	2023	2024
2	18	-1	-42	-71

De mutaties in 2023 en 2024 worden veroorzaakt doordat de verwachte aantallen arbeidsjaren Wsw van het Rijk lager zijn dan de lokale situatie bij de Stichting Participatie Dinkelland (SPD).

Hulpmiddelen

Vanaf 2019 hebben we structureel rekening gehouden met een instroom op de hulpmiddelen als gevolg van de aanzuigende werking van het abonnementstarief Wmo. Door de lagere instroom ontstaat een voordeel op hulpmiddelen van € 38.000 in 2020 en € 35.000 vanaf 2021. Het verschil tussen 2020 en 2021 wordt veroorzaakt door een wijziging in de incidentele opbrengst (2019 en 2020) van de overname van het bestand uitstaande hulpmiddelen door de leveranciers.

Twents model

De implementatie en uitvoering van het Twents model brengt structurele kosten met zich mee. Dit zijn bijvoorbeeld juridische kosten, extra inzet m.b.t. het barrièremodel, de Twentse Monitor Sociaal Domein, enz. Deze kosten worden doorberekend aan de gemeenten na besluitvorming in de bestuurscommissie van het OZJT (Organisatie voor Zorg & Jeugdhulp Twente). In eerste instantie gaan we uit van een extra last van € 30.000 structureel.

Huishoudelijke ondersteuning

De mutatie op huishoudelijke ondersteuning bestaat uit meerdere ontwikkelingen:

1. De doorwerking van de jaarcijfers 2019 zorgt voor een structurele verlaging van het budget van € 65.000 gezien er minder instroom is geweest in 2019 dan verwacht.
2. In 2020 is opnieuw rekening gehouden met een instroom van ca. 50 cliënten. Op basis van de cijfers van 2019 verwachten we geen instroom van 50 cliënten, maar stellen we deze met 10 cliënten naar beneden bij. Dit zorgt voor een voordeel van ca. € 26.000.
3. De Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële kostprijs is sinds 1 juni 2017 van kracht. Op grond van deze AMvB zijn gemeenten en aanbieders gehouden een reële kostprijs te berekenen aan de hand van de in de AMvB genoemde kostprijselementen, waaronder toepassing van de relevante cao verpleging verzorging en thuiszorg (VVT). De AMvB verplicht gemeenten rekening te houden met de geldende cao en de daaruit vloeiende loonontwikkelingen. Voor het jaar 2020 betekent dit een tariefstijging van 5,25% voor huishoudelijke ondersteuning ten opzichte van 2019. Dit levert een nadeel op van € 103.000.

Vervoersdiensten dagbesteding Wmo en Jeugd

Het voordeel in de jaarstukken 2019 op het vervoer van en naar de dagbesteding kent (deels) een structurele doorwerking. De vervoerskosten zijn lager dan begroot, dit is in lijn met de afname van het aantal cliënten dagbesteding, echter is ook op het vervoer van en naar de dagbesteding de fors hogere NEA-index van 6,7% van toepassing per 1 januari 2020.

Abonnementstarief Wmo

Cliënten zijn voor het gebruik van Wmo voorzieningen een eigen bijdrage verschuldigd (het abonnementstarief Wmo). Deze bijdrage wordt geïnd door het CAK. Op basis van de werkelijke inkomsten in het jaar 2019 en de gefaseerde instroom in 2020 betekent dit een structureel nadeel van € 55.000.

Wmo ondersteuning individueel

De mutatie op individuele ondersteuning betreft een doorwerking van de jaarcijfers 2019 en een doorrekening op basis van de nieuwe tarieven over het jaar 2020.

- Het gemiddeld aantal indicaties drie hoger is dan begroot, maar de gemiddelde hoogte van de indicatie lager is dan begroot. Daarnaast hebben in 2019 herindicaties plaatsgevonden, waardoor bekend is welke ondersteuningsbehoefte en bijbehorende tarieven van toepassing zijn op de indicaties. Hierdoor kunnen we de berekening op basis van een gemiddelde inschatting loslaten. De verwachting was dat relatief veel van onze cliënten in ondersteuningsbehoefte 2 (ondersteuning met regie, de duurdere vorm van ondersteuning) terecht zouden komen, daardoor is meerjarig gerekend met een hoger gemiddeld uurtarief dan in werkelijkheid het geval is. Eind 2019 blijkt dat 60% van de indicaties ondersteuningsbehoefte 1 betreft en 40% ondersteuningsbehoefte 2. Dit betekent een voordeel van € 201.000 structureel als gevolg van een structurele doorwerking uit de jaarcijfers.
- In 2020 zijn de tarieven in 2020 met ca. 3% geïndexeerd, dat zorgt voor een nadeel van € 36.000 structureel.

Bijdrage chauffeursopleiding (€ 20.000)

In 2020 wordt een eenmalige bijdrage gedaan aan de coördinerende opleiding transport en logistiek Noordoost Twente ten behoeve van de praktijkopleiding voor leerlingen uit Dinkelland in de sector Transport en Logistiek, deze bijdrage wordt gedaan vanuit de Wmo in het kader van individuele begeleiding.

Wmo ondersteuning groep

De mutatie op groepsondersteuning betreft een doorwerking van de jaarcijfers 2019 en een doorrekening op basis van de nieuwe tarieven over het jaar.

- Het gemiddeld aantal indicaties lager is dan begroot en waar de gemiddelde hoogte van de indicatie lager is dan begroot. Daarnaast hebben in 2019 herindicaties plaatsgevonden, waardoor bekend is welke ondersteuningsbehoefte en bijbehorende tarieven van toepassing zijn op de indicaties. Hierdoor kunnen we de berekening op basis van een gemiddelde inschatting loslaten. De verwachting was dat relatief veel van onze cliënten in ondersteuningsbehoefte 2 (ondersteuning met regie, de duurdere vorm van ondersteuning) terecht zouden komen, daardoor is meerjarig gerekend met een hoger gemiddeld uurtarief dan in werkelijkheid het geval is. Eind 2019 blijkt dat 75% van de indicaties ondersteuningsbehoefte 1 betreft en 25% ondersteuningsbehoefte 2. Dit betekent een voordeel van €298.000 structureel.
- In 2020 zijn de tarieven met ca. 3% geïndexeerd, dat zorgt voor een nadeel van structureel € 28.000.

Een analyse op de uitgestroomde cliënten laat zien dat een gedeelte van het voordeel op Wmo groepsondersteuning is behaald doordat al een geruime tijd aandacht is voor de scheiding tussen de Wmo en Wlz, o.a. door het geven van voorlichting tussen de Wmo en Wlz bij thuiszorgorganisaties (ca. €100.000). Deze inspanning is opgenomen in het uitvoeringsplan sociaal domein en wordt uitgevoerd zodat de doorstroom van zorg, hulp en ondersteuning tussen de verschillende wet- en regelgeving soepel verloopt. Hierdoor is een gedeelte van de beoogde besparing van het uitvoeringsplan sociaal domein in 2020 behaald. Deze besparing kent een structurele doorwerking.

Jeugdzorg

De mutatie op jeugdzorg betreft een doorwerking van de jaarcijfers 2019, echter niet het gehele tekort over 2019 kent een structurele doorwerking blijkt uit een analyse van de productieverantwoordingen van de zorgaanbieders.

In 2019 zijn we in Dinkelland gestart met de pilot praktijkondersteuner huisartsen in de huisartsenpraktijk, een inspanning uit het uitvoeringsplan sociaal domein. De praktijkondersteuners verbreden de expertise van de huisartsenpraktijk, waardoor meer passende doorverwijzingen mogelijk zijn. Daarnaast kunnen de praktijkondersteuners de jongeren helpen zonder doorverwijzing. De eerste resultaten van de pilot laten zien dat er in 2019 minder doorverwijzingen zijn geweest door de inzet van de praktijkondersteuner en dus dat meer patiënten wel zouden worden doorverwezen als er geen praktijkondersteuner zou zijn geweest. Dat houdt in dat deze jeugdigen geen maatwerkvoorziening jeugdhulp nodig hebben gehad.

Zonder de inzet van de praktijkondersteuners, zou het tekort op jeugdhulp in 2019 hoger zijn geweest. De pilot met betrekking tot de inzet van de praktijkondersteuner huisartsen wordt ook in 2020 gecontinueerd, waardoor de verwachting is dat de besparing van € 75.000 ook in 2020 wordt behaald. Deze besparing wordt voor 2020 toegerekend aan het uitvoeringsplan sociaal domein. Indien na de evaluatie van de pilot wordt besloten tot structurele inzet van de praktijkondersteuners, is een structureel budget nodig voor de inzet van deze praktijkondersteuners en kan ook de besparing structureel worden gerealiseerd.

Voorziening pensioenen wethouders

Uit de jaarverantwoordingen van de laatste jaren blijkt dat onze jaarlijkse storting in de voorziening pensioenen wethouders structureel te laag is. Aangezien het hier structurele lasten betreft moeten we ook zo goed mogelijk zorgen voor structurele dekking. Met de voorgestelde ophoging komen we op een structurele storting van €200.000.

Stelpost samen scholen

Gezien de laatste ontwikkelingen verwachten we niet dat er in het jaar 2020 geïnvesteerd wordt in de basisscholen in Denekamp. Dit betekent dat de geraamde structurele stelpost van € 150.000 voor het jaar 2021 op incidentele basis kan komen te vervallen.

Meerjaren Onderhouds Plan Dorper Esch

In februari 2018 is een design, build en maintain overeenkomst voor Sportcomplex Dorper Esch afgesloten. Onderdeel van deze overeenkomst is de maintainovereenkomst. In deze overeenkomst is onder andere overeengekomen dat over de volle looptijd van 30 jaar de kosten van maintain zijn vastgesteld op € 10.057.000 exclusief btw, uitgaanlaet zien de van prijspeildatum december 2017, waarbij voorts is aangegeven dat er een jaarlijkse indexering plaats vindt. Deze indexering voegen we nu toe. Dekking hiervoor kan gevonden worden in de stelpost prijscompensatie.

Daarnaast moet er een eerste extra storting plaatsvinden van €600.000 omdat de maintain overeenkomst de eerste jaren kosten laat zien die hoger zijn dan de jaarlijkse stortingen. In de loop van het contract zal dit geld weer terugvloeien door de jaarlijkse stortingen aan te passen.

Lokaal sportakkoord

In het kader van het opstellen van het Lokaal Sportakkoord is in 2019 een bijdrage aangevraagd van € 15.000 voor het aanstellen van een onafhankelijke sportformateur. De sportformateur begeleidt het proces om te komen tot een Lokaal Sportakkoord. Het Lokaal Sportakkoord van de gemeente Dinkelland is op 8 november 2019 aangeboden aan het ministerie. Voor 2020 en 2021 ontvangt de gemeente een uitvoeringsbudget van € 20.000 per jaar. In samenspraak met de partijen binnen het Lokaal Sportakkoord zal invulling worden gegeven aan dit uitvoeringsbudget. Voor onze gemeentebegroting een budgettaire neutrale aanpassing.

Rente nieuwe leningen

Begin 2020 zijn een tweetal nieuwe langlopende geldleningen afgesloten voor een totaal bedrag van € 10 miljoen. De jaarlijkse rentelasten van deze langlopende leningen zijn wat hoger dan de rentelasten over de afgelopen jaren toen we nog met kort geld aan onze financieringsbehoefte konden voldoen.

BTW

In september 2017 hebben wij naar de Belastingdienst een brief gestuurd waarin wij verzocht hebben om over de jaren 2012 t/m 2016 een aantal btw bedragen alsnog in aftrek te mogen brengen. Dit onder andere op basis van wijziging in de systematiek van aftrek btw op de algemene kosten en de kosten van het ambtelijk apparaat, recente jurisprudentie m.b.t. WMO vervoer en Collectief Vraagafhankelijk Vervoer en de btw aspecten m.b.t. het bewegingsonderwijs. Na veelvuldig overleg met de Belastingdienst zijn we op alle onderdelen met uitzondering van het terugvorderen van de btw m.b.t. het bewegingsonderwijs in het gelijk gesteld. Voor wat betreft het bewegingsonderwijs is aan de hand van landelijke jurisprudentie duidelijk geworden dat de btw niet teruggevorderd kan worden. Per saldo heeft het bezwaarschrift geleid tot een eenmalige teruggave van in totaal € 991.000,- inclusief belastingrente. Dit bedrag hebben wij verwerkt in de jaarrekening 2019. De wijziging in de systematiek van aftrek op de algemene kosten en de kosten van het ambtelijk apparaat (via het zogenaamde mengpercentage) heeft een structureel effect.

In afwachting van de besluitvorming op het bezwaarschrift 2012 t/m 2016 hebben wij in de afgelopen periode pro forma bezwaarschriften ingediend voor de jaren 2017 en 2018. Nu met de Belastingdienst overeenstemming is bereikt over de uitgangspunten hebben wij met de Belastingdienst afgesproken dat uiterlijk 1 september de nadere motivatie wordt ingediend met de daarbij behorende bedragen. Daarbij zullen wij ook het jaar 2019 betrekken. Het resultaat over de jaren 2017 t/m 2019 nemen wij mee in het tweede programmajournaal. Voor 2020 en volgende jaren ramen wij het structureel effect vooralsnog op € 70.000 per jaar.

Verbonden partijen

Noaberkracht

De bijdrage aan Noaberkracht is gebaseerd op de vastgestelde begroting 2021 van Noaberkracht. In de meerjarenbegroting van de gemeente Dinkelland kunnen de meerjarige lasten van deze begroting worden opgevangen.

In 2020 is er wel sprake van een incidentele meevaller van € 135.000. Deze wordt veroorzaakt doordat in de jaarverantwoording 2019 van Noaberkracht een bedrag aan niet besteed procesgeld is uitgekeerd aan de beide deelnemende gemeenten. Het bedrag waar hier over wordt gesproken is het aandeel van de gemeente Dinkelland daarin.

Omgevingsdienst Twente (ODT)

Het gemeentelijke aandeel in de begroting 2021 van de Omgevingsdienst Twente is geraamd op €12,2 miljoen. De gemeentelijke bijdrage is ten opzichte van de begroting 2020 met ongeveer €1,1 miljoen toegenomen. Deze toename is vooral ontstaan door loon- en prijsindexatie.

Conform de verdeelsleutel is de bijdrage voor Dinkelland €444.197. Reeds opgenomen in de begroting van Dinkelland 2021 is €436.320. De bijdrage aan de ODT is voor 2021 €7.877 hoger dan begroot. Deze verhoging wordt veroorzaakt door loon- en prijsindexatie. Voor loon- en prijsindexatie is in de begroting van Dinkelland een stelpost opgenomen. De verhoging van de bijdrage kan verrekend worden met deze stelpost.

Veiligheids Regio Twente (VRT)

Het totale gemeentelijke aandeel in de begroting van de VRT is geraamd op € 46,8 miljoen. De totale gemeentelijke bijdrage is ten opzichte van de begroting 2020 met ongeveer € 1,5 miljoen toegenomen. € 1,2 miljoen vanwege de loon- en prijscompensatie, berekend volgens de vastgestelde financiële uitgangspunten en € 0,3 miljoen op basis van het besluit van het algemeen bestuur op 9 juli 2018 over financiële knelpunten op middellange termijn. De bijdrage 2021 wordt voor Dinkelland € 2.060.842. Dit is € 155.109 hoger dan 2020 en € 113.963 hoger dan begroot voor het jaar 2021. Deze verhoging wordt deels veroorzaakt door de Cebeon-mutatie en deels door loon- en prijsindexatie. Voor loon- en prijsindexatie is in de begroting van Dinkelland een stelpost opgenomen. De verhoging van de bijdrage aan de VRT door loon- en prijsindexatie van € 49.745 kan verrekend worden met deze stelpost.

Regio Twente

Het aandeel gemeentelijke bijdrage is geraamd op € 34,7 miljoen (2020: € 33,3 miljoen), dat is 37% van de totale baten van de Regio Twente. De totale gemeentelijke bijdrage is ten opzichte van de gewijzigde begroting 2020 met € 1,25 miljoen toegenomen. De gemeentelijke bijdrage voor Dinkelland voor 2021 is geraamd op €1.451.000 (2020 was € 1.399.000). Dit betekent een stijging van € 52.000.

Deze verhoging wordt veroorzaakt door loon- en prijsindexatie. Voor loon- en prijsindexatie is in de begroting van Dinkelland een stelpost opgenomen. De verhoging van de bijdrage aan de Regio Twente kan voor een deel worden verrekend met deze stelpost.

Stelpost loon- en prijscompensatie verbonden partijen

De extra bijdragen als gevolg van loon- en prijsindexatie zijn in totaal €109.622. In de begroting van Dinkelland is een stelpost opgenomen voor loon- en prijsindexaties bij verbonden partijen ter hoogte van €75.000.

Overige kleine verschillen

Het betreft hier een verzameling van meerdere kleine verschillen.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de aangegeven en toegelichte mutaties op basis van bestaand beleid (feitelijk het 1^e programmajournaal 2020) en deze te verwerken in het herziene meerjarige saldo.

3. Herzien meerjarig saldo na mutaties bestaand beleid (eerste programmajournaal 2020)

Rekening houden met de mutaties bestaand beleid zoals in de vorige paragraaf beschreven en toegelicht ontstaat het volgende herziene meerjarige saldo:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
Herzien meerjarig saldo begroting 2020	-134	38	10	649	984
Onttrekking aan algemene reserve	134	0	0	0	0
Totaal mutaties	351	172	-162	-216	-201
Herzien meerjarig saldo na mutaties	351	210	-152	433	783

Conclusies herzien meerjarig saldo na mutaties bestaand beleid

Zoals uit de tabel over het herziene meerjarige saldo na mutaties valt af te lezen hebben we te maken met een sluitend meerjaren perspectief waarbij slechts de jaarschijf 2022 niet sluit.

Voor een juiste interpretatie van de cijfers en om het herziene meerjarige saldo in de juiste context te zien moeten wel de volgende opmerkingen worden geplaatst. In dit herziene meerjarige saldo op basis van bestaand beleid is uitgegaan van:

- Volledige invulling uitvoeringsplan sociaal domein (voorheen transformatieplan). Rekening houdend met de reeds gerealiseerde invullingen en de voorstellen uit dit eerste programmajournaal 2020 resteert nog een taakstelling van € 111.000 in 2020 tot een structureel bedrag van € 356.000 vanaf 2022.
- Voor de jaren 2022 en 2023 gaan we, vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek, uit van het doortrekken van de extra rijksvergoeding voor de jeugdzorg van € 340.000 per jaar.

- Volledige invulling van de opbrengsten op grond van ombuigingsmaatregelen gebaseerd op de denkrichtingen uit de perspectiefnota
- Het schrappen van de stelposten voor nieuw beleid. Dit betekent dat er de komende jaren alleen ruimte is voor (structureel) nieuw beleid door heroverweging van bestaand beleid

In dit herziene meerjarige saldo op basis van bestaand beleid is echter (nog) geen of onvoldoende rekening gehouden met de volgende twee ontwikkelingen:

- Herijking verdeling gemeentefonds
- Gevolgen Corona

In de volgende paragraaf geven wij een beschrijving van beide ontwikkelingen samen met de mogelijke financiële gevolgen, de keuzes die we daarin als gemeente hebben en het voorstel van ons als college.

4. Specifieke mutaties

Inleiding

In deze paragraaf staan we stil bij ontwikkelingen die verder gaan dan het bestaande (dus vastgestelde) beleid maar wel degelijk omvangrijke financiële consequenties (kunnen) hebben en ook zeker gezien de politiek bestuurlijke impact de nodige toelichting behoeven. Daarnaast bestaat er een bepaalde mate van keuzevrijheid. Zoals in de vorige paragraaf is aangegeven hebben we in deze perspectiefnota te maken met de volgende twee ontwikkelingen die we scharen onder de zogenaamde specifieke mutaties:

- Herijking verdeling gemeentefonds
- Gevolgen Corona

Herijking verdeling gemeentefonds

Het Rijk werkt samen met de VNG aan een herijking van de verdeling van het gemeentefonds. Deze herijking moet leiden tot een toekomstbestendige verdeling met als uitgangspunten stabiliteit, vereenvoudiging en uitlegbaarheid. Deze herijking was in eerste instantie opgedeeld in de volgende twee onderdelen

- Sociaal domein
- Het klassieke deel

Als onderdeel van de herijking van het klassieke deel is ook de inkomstenverevening benoemd. Gaandeweg bleek dat deze inkomstenverevening dermate belangrijk kan zijn in de totale herijking dat vanaf medio 2019 feitelijk wordt gesproken over drie onderdelen. In totaliteit heeft deze herijking betrekking op een totaalbedrag van €30 miljard. Invoering van de nieuwe verdeling is voorzien in 2021.

Zoals we in de begroting 2020 hebben aangegeven zien wij op grond van eerdere ervaringen met herverdelingen van rijksmiddelen een (financieel) risico. De laatste herverdelingen van rijksmiddelen hebben namelijk voor kleine(re) gemeenten en dan vooral in het oosten van het land vaak negatief uitpakkt. Vandaar dat wij u hebben voorgesteld om met ingang van het jaar 2021 (ingang van de herverdeling) rekening te houden met een meerjarig nadelig effect.

Toen begin 2020 de eerste contouren van deze herijking naar buiten kwamen heeft het Rijk, gezien de omvang van de herverdeeleffecten, besloten een nader onderzoek te doen en de ingangsdatum uit te stellen. De eerste herverdeeleffecten lieten namelijk een substantiële verschuiving van gelden zien van kleine naar grote gemeenten, van plattelandsgemeenten naar gemeenten met een centrumfunctie en van gemeenten in het oosten van het land naar gemeenten in het westen van het land. Voor onze gemeente geen gunstige ontwikkeling. Hoewel nog niet duidelijk is wat de exacte gevolgen van de herijking zullen zijn verwachten wij wel dat we nadeel gemeente zullen zijn en dat het rijk zal vasthouden aan het ingangsjaar 2022. Dit heeft ons doen besluiten u voor te stellen om aanvullende ruimte in onze meerjarenbegroting te reserveren die overeenkomt met een tekort per inwoner dat gefaseerd oploopt naar €25 in 2024.

Herijking verdeling gemeentefonds	2021	2022	2023	2024
Raming uit begroting 2020 - opgenomen stelpost	150.000	200.000	300.000	300.000
Ingangsjaar 1 jaar uitgesteld van 2021 naar 2022	-150.000			100.000
Raming uit begroting 2020 - opgenomen stelpost (€15 per inwoner)		200.000	300.000	400.000
Voorstel om gefaseerd te verhogen naar €25 per inwoner		100.000	200.000	250.000
Totaal beschikbare stelpost (€25 per inwoner)	-	300.000	500.000	650.000

Het moge duidelijk zijn dat ook deze verhoging van de stelpost geen garantie biedt dat we voldoende ruimte hebben gereserveerd om de gevolgen van de herijking verdeling gemeentefonds op te vangen. Uiteraard zullen wij waar nodig en waar mogelijk onze stem laten horen en zullen we u als raadsleden op de hoogte houden van de laatste ontwikkelingen op dit vlak.

Voorgesteld wordt om rekening te houden met een nadelig effect van de herijking verdeling gemeentefonds oplopend van een bedrag van € 300.000 in 2022 oplopend naar een structureel bedrag van € 650.000 vanaf het jaar 2024 en de hiermee gepaard gaande meerkosten te verwerken in het herziene meerjarige saldo.

Financiële gevolgen coronacrisis

Het Coronavirus en de maatregelen die het kabinet heeft genomen om de uitbraak van het Coronavirus in te dammen, hebben een enorme impact op ons land. Iedereen ervaart de verstrekende consequenties hiervan voor het functioneren van het dagelijks leven. Zowel privé als op het werk. De uiteenlopende uitdagingen die deze crisis met zich brengt vraagt ook veel van de gemeente, de bestuurders maar ook van alle medewerkers in onze ambtelijke organisatie Noaberkracht. Naast de maatregelen die het rijk heeft genomen heeft ook de gemeente Dinkelland een pakket aan maatregelen afgekondigd.

Dat de financiële effecten van de verschillende maatregelen onzeker (maar materieel) zullen zijn staat welhaast vast. De verwachting is dat het verder gaat dan wat problemen in de liquiditeit als gevolg van uitgestelde ontvangsten van belastingen, leges, enz en vooruitbetaalde kosten op het gebied van versterkte bijstandsvorzieningen c.a.

We ontkomen er niet aan om in het eerste programmajournaal 2020 en de perspectiefnota 2021 een eerste beeld te schetsen van de gevolgen van de Coronacrisis voor onze financiële huishouding. Zowel voor het jaar 2020 (incidenteel) als ook een eerste voorzichtige inschatting voor de jaren daarna (dus vanaf 2021). Om toch enig houvast te hebben bij deze inschattingen gebruiken we de scenario's van het centraal planbureau (CPB) als uitgangspunt.

Scenario's CPB

Het CPB kwantificeert de impact van het coronavirus op de economie in 2020 en 2021 in vier scenario's. Een centrale raming zoals het CPB die regulier maakt is in de huidige situatie van grote onzekerheid en bij gebrek aan harde cijfers over de recente ontwikkelingen niet zinvol. Daarom zijn scenario's gebruikt om de mogelijke orde van grootte van de impact te duiden, en aan te geven waar de voornaamste onzekerheden zitten. De vier scenario's verschillen vooral in de veronderstelde duur en diepte van de economische crisis. De uitgangspunten die het CPB gebruikt bieden naar onze mening voldoende houvast om de mogelijke gevolgen voor onze financiële huishouding in te schatten. De scenario's van het CPB zijn als volgt samen te vatten in uitgangspunten.

Economische scenario's corona

dit is geen raming

Impact

In vier scenario's schetst het CPB de mogelijke economische impact van het coronavirus in 2020 en 2021. De scenario's hanteren verschillende uitgangspunten voor de duur van de contactbeperkingen en de diepte van de economische doorwerking

Hoofconclusies

Onzekerheden over pandemie en gevolgen zijn groot

Economie hard geraakt, recessie is onvermijdelijk

Ingezet beleid beperkt deel economische schade

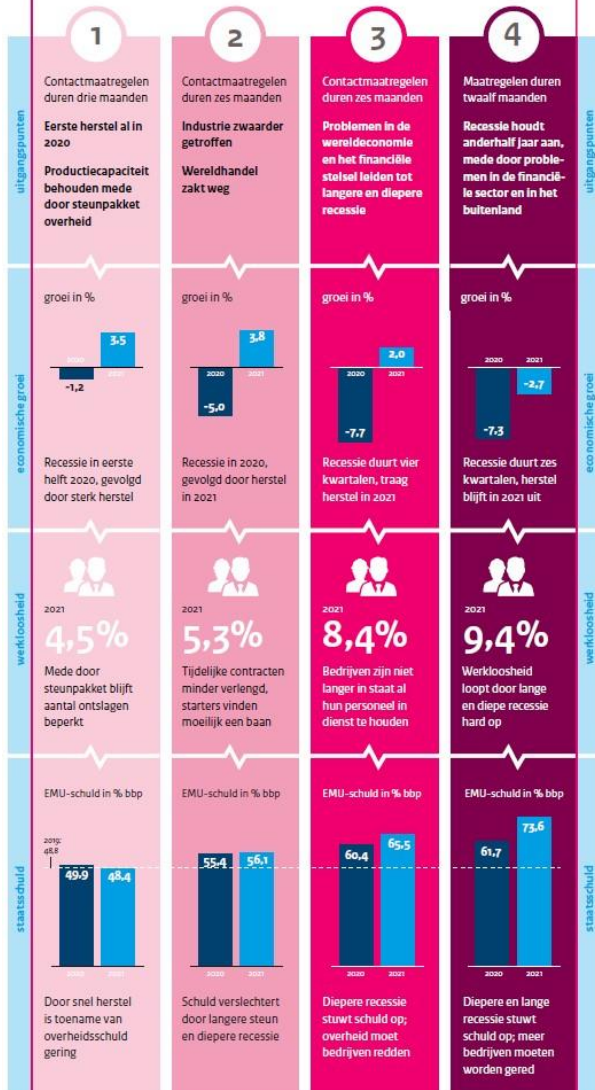

De staatsschuld loopt op en blijft te dragen

- Er zijn **grote onzekerheden** en nog nauwelijks harde cijfers
- Deze scenario's kijken naar de **economische gevolgen in 2020 en 2021**
- Het CPB doet **geen uitspraken** over de duur of verspreiding van de pandemie, of over de waarschijnlijkheid van de scenario's

Vier scenario's

Medio juni publiceert het CPB de eerstvolgende reguliere raming

© Centraal Planbureau, Den Haag 26 maart 2020

We hebben deze uitgangspunten “losgelaten” op de verschillende ramingen in onze gemeentebegroting waarvan wij denken dat ze geraakt worden door de mogelijke gevolgen van het coronavirus. Dit varieert van uitgaven op het gebied bijstand, veiligheid, jeugdzorg, Wmo en welzijn tot aan inkomsten op het gebied van de verschillende belastingen, leges en vergoedingen die we ontvangen van het Rijk. Uiteraard hebben we ook rekening gehouden met de verschillende vergoedingen die het Rijk inmiddels reeds heeft bekend gemaakt. Hierdoor ontstaat de volgende financiële vertaling van de verschillende scenario's.

Scenario 1

Omschrijving	2020	2021	2022 e.v.
Werk en inkomen	-164.000	-107.000	-
Sociaal domein	-208.000	-	-
Veiligheid	-	-	-
Economie	-50.000	-145.000	-10.000
Volkshuisvesting en RO	-25.000	-	-
Inkomsten - algemene dekkingsmiddelen	-165.000	-120.000	-100.000
Algemene uitvoeringskosten	-57.000		
Mogelijke compensatie door het Rijk	-	-	-
Totaal	-669.000	-372.000	-110.000

Scenario 2

Omschrijving	2020	2021	2022 e.v.
Werk en inkomen	-216.000	-153.000	-46.000
Sociaal domein	-411.000	-50.000	-
Veiligheid	-	-	-
Economie	-90.000	-280.000	-10.000
Volkshuisvesting en RO	-55.000	-25.000	-
Inkomsten - algemene dekkingsmiddelen	-330.000	-265.000	-245.000
Algemene uitvoeringskosten	-114.000	-	-
Mogelijke compensatie door het Rijk	-	-	-
Totaal	-1.216.000	-773.000	-301.000

Scenario 3

Omschrijving	2020	2021	2022 e.v.
Werk en inkomen	-258.000	-204.000	-102.000
Sociaal domein	-411.000	-100.000	-
Veiligheid	-	-	-
Economie	-100.000	-290.000	-20.000
Volkshuisvesting en RO	-55.000	-25.000	-
Inkomsten - algemene dekkingsmiddelen	-455.000	-390.000	-370.000
Algemene uitvoeringskosten	-114.000	-57.000	-
Mogelijke compensatie door het Rijk	-	-	-
Totaal	-1.393.000	-1.066.000	-492.000

Aangezien het college van mening is dat scenario 4 wel uitgaat van bijzonder negatieve uitgangspunten is de berekening van dit scenario op dit moment achterwege gelaten.

Samenvattend kan gesteld worden dat de financiële effecten van alle drie de scenario's behoorlijk zijn te noemen met als belangrijkste verschil dat de klap voor de gemeentelijke financiële huishouding met het oplopen van de scenario's harder aankomt en langer "nadreunt".

Op basis van de kennis van nu en met inachtneming van de onzekerheden die de huidige situatie met zich meebrengt stelt het college voor vooralsnog rekening te houden met de mogelijke financiële gevolgen van het tweede CPB scenario. Dit rekening houden met betekent dat we in richtinggevende financiële zin rekening houden met de aangegeven financiële consequenties. Hiervoor reserveren we nu financiële ruimte. In hoeverre deze financiële ruimte ook inderdaad aangewend moet worden zal de komende maanden moeten blijken. Dan wordt namelijk duidelijk(er) wat de exacte gevolgen zijn en welke (aanvullende) compensatie het rijk beschikbaar stelt. Het spreekt voor zich dat we u als raad daarvan op de hoogte houden. Zowel in de komende P&C documenten (2^e programmajournaal 2020 en begroting 2021) of indien dat nodig is via afzonderlijke kanalen.

Voorgesteld wordt in richtinggevende zin rekening te houden met de mogelijke financiële consequenties van het coronavirus berekend volgens het CPB scenario 2 en dit te verwerken in het herziene meerjarige saldo.

In samenvattende zin hebben de beide specifieke mutaties het volgende financiële effect op het herziene meerjarige saldo:

Specifieke mutaties	2020	2021	2022	2023	2024
(Uitstel) herverdeling gemeentefonds			-100	-200	-250
Gevolgen coronacrisis scenario 2	-1.216	-773	-301	-301	-301
Totaal specifieke mutaties	-1.216	-773	-401	-501	-551

5. Herzien meerjarig saldo na specifieke mutaties

Rekening houdend met de specifieke mutaties zoals beschreven en toegelicht in de vorige paragraaf ontstaat het volgende herziene meerjarige saldo:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
Herzien meerjarig saldo begroting 2020	-134	38	10	649	984
Onttrekking aan algemene reserve	134	0	0	0	0
Totaal mutaties	351	172	-162	-216	-201
Totaal specifieke mutaties	-1.216	-773	-401	-501	-551
Herzien meerjarig saldo na specifieke mutaties	-865	-563	-553	-68	232

De conclusies en de opmerkingen die in het begin van dit hoofdstuk zijn genoemd blijven van kracht met dien verstande dat een stuk extra behoedzaamheid is ingebouwd waar het gaat om de (nadelige) te verwachten effecten van de herijking verdeling gemeentefonds en het coronavirus. Dit wil echter niet zeggen dat we daarmee alle mogelijke (financiële) risico's volledig (meerjarig) hebben afgedekt. Zo wordt er vanuit het rijk met de VNG gesproken over de regelingen aangaande kosten ontstaan door de coronacrisis. Het rijk heeft aangegeven dat "De-centrale overheden er niet op achteruit mogen gaan".

We gaan er vanuit dat voor een deel van de kosten ontstaan door corona een substantiële tegemoetkoming vanuit het rijk zal komen.

Daar waar er al duidelijkheid is in de regelingen zijn deze meegenomen in de berekeningen aangaande de kosten van corona, daar waar nog geen duidelijkheid is zijn deze kosten nog volledig opgenomen in de gemeentelijk kosten voor corona.

Wel blijkt dat we er verstandig aan hebben gedaan een behoorlijk weerstandsvermogen te hebben opgebouwd. Dit maakt namelijk dat we de tekorten volgens het herziene meerjarige saldo na mutaties over de eerste jaren kunnen opvangen. Wij stellen dan ook voor om deze tekorten op begrotingsbasis voor een totaalbedrag van €2.049.000 ten laste te brengen van ons weerstandsvermogen (lees de algemene reserve). Op de gevolgen hiervan voor ons weerstandsvermogen komen we in de volgende paragraaf terug.

Voorgesteld wordt in te stemmen met het op begrotingsbasis onttrekken van de meerjarige tekorten over de jaren 2020, 2021, 2022 en 2023 voor een totaalbedrag van €2.049.000 aan de algemene reserve.

6. Nieuw beleid / intensivering van beleid

Zoals we eerder in dit hoofdstuk reeds hebben aangegeven hebben we onze structurele ruimte voor nieuw beleid (de stelposten) als onderdeel van de ombuigingsmaatregelen uit de begroting 2020 ingezet. Ook het herziene meerjarige saldo zoals we dat op dit moment kunnen inschatten biedt, gezien de tekorten in de eerste jaren, geen ruimte voor structureel nieuw beleid.

Wij hebben echter wel aangegeven dat wij de dekking van een aantal intensiveringen van beleid / nieuw beleid met een structureel karakter zouden betrekken bij het opstellen van de perspectiefnota 2021. Dat doen wij dus in deze paragraaf. In eerste instantie treft u een overzicht van de kosten aan van de zaken waarvan wij hebben toegezegd deze te zullen betrekken bij het opstellen van de perspectiefnota 2021.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
Kwaliteit openbaar groen (KOG)	0	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Speeltoestellen	0	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Biodiversiteit*	0	90	90	90	90
OZB maatschappelijke instellingen	0	114	114	114	114
Programma duurzaamheid	0	132	132	132	132
Totaal	0	336	336	336	363

Het * achter biodiversiteit wil zeggen dat er een wijziging is opgereden in de eerder raming. Nader onderzoek heeft namelijk uitgewezen dat de kosten geen €111.000 per jaar bedragen maar €90.000 per jaar.

Het college ziet kans om met de beschikbare incidentele middelen uit de Reserve Incidenteel Beschikbare Algemene Middelen (RIBAM) ruimte te creëren om zowel in incidentele zin als in structurele zin nieuw beleid / intensivering van beleid te honoreren.

Als eerste stelt het college voor om de onderdelen Kwaliteit Openbaar Groen (KOG) en speeltoestellen te voorzien van incidentele dekking voor een periode van ongeveer 4 jaar. Het college wil hiervoor € 1,6 miljoen onttrekken aan de RIBAM en hiervoor een nieuwe bestemmingsreserve “onderhoud en vervanging openbaar groen en speeltoestellen” in het leven roepen. Op deze manier (een nieuwe reserve) wordt de raad ook in de gelegenheid gesteld om de uitvoering te volgen. Door Kwaliteit Openbaar Groen (KOG) voor een periode van ongeveer 4 jaar van incidentele dekking te voorzien komt het structureel beschikbare bedrag voor KOG ten bedrage van €155.000 structureel beschikbaar voor overig nieuw beleid / intensivering van beleid.

Het college stelt in eerste instantie de volgende richtinggevende prioritering voor:

1. Biodiversiteit
2. Programma duurzaamheid
3. OZB maatschappelijke instellingen

Deze richtinggevende prioritering wordt in de aanloop naar het opstellen van de begroting 2021 verder wordt uitgewerkt en wordt betrokken bij het opstellen van de begroting 2021 waar de daadwerkelijke besluitvorming plaatsvindt.

Zaken die sowieso worden berokken bij deze nadere uitwerking zijn de mogelijke inzet van alternatieve dekkingsmiddelen voor het programma duurzaamheid (zowel extern al intern) en een mogelijke fasering van de gevraagde extra inzet.

Voor de OZB maatschappelijke instellingen zal in ieder geval de toegezegde evaluatie van de bestaande (pilot) regeling worden betrokken.

Voorgesteld wordt een nieuwe bestemmingsreserve “onderhoud en vervanging openbaar groen en speeltoestellen” te vormen en hier een bedrag van €1,6 miljoen in te storten en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve Incidenteel Beschikbare Algemene Middelen.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de aangeven richtinggevende prioritering voor wat betreft de bestemming van de vrijgespeelde structurele €155.000 en deze richtinggevende prioritering nader uit te werken en te betrekken bij het opstellen van de begroting 2021 waar de daadwerkelijke besluitvorming plaatsvindt.

7. Incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves

In deze paragraaf treft u een overzicht aan van onze beschikbare algemene incidentele middelen. Hierbij is rekening gehouden met de voorstellen zoals die eerder in dit hoofdstuk zijn gedaan. Voor een totaal overzicht van al onze reserves (en voorzieningen) verwijzen wij u naar het overzicht reserves en voorzieningen dat als bijlage bij deze perspectiefnota is opgenomen. In dit totale overzicht zijn ook de reserves (en voorzieningen) opgenomen die op grond van eerdere besluitvorming door uw raad al van een bestemming zijn voorzien.

We beginnen echter met de zogenaamde programmagelden (project en procesgelden) voor de verschillende uitdagingen.

Project- en procesgelden duurzaamheid (inclusief energietransitie)

In de begroting 2020 is aangegeven dat nog een bedrag aan programmagelden duurzaamheid beschikbaar is van € 1,91 miljoen. Inmiddels hebben daar de volgende mutaties op plaatsgevonden:

Gemeente zoekt dak	€11.575
Digitaal platform dichtbij duurzaam	€10.000
Aanschaf 4 elektrische auto's en 4 elektrische fietsen	€9.667
Mobiliteitsplan	€16.000
Laadvoorzieningen	€5.000
Zonnepanelen op gemeentewerf	€275.000
Haalbaarheidsonderzoek zonnevelden	€3.400
Inkoop van energie	€2.000
Totaal	€328.642

Hierna resteert dus nog een bedrag van € 1.583.000 aan programmagelden duurzaamheid.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de mutaties voor de programmagelden duurzaamheid en de begroting daar op aan te passen.

De extra middelen die we via de algemene uitkering hebben ontvangen voor transitievisie warmte, wijkaanpak, energieloketten is nog niet meegenomen in deze opzet.

Project- en procesgelden maatschappelijk vastgoed in relatie tot demografie

In de begroting 2020 is aangegeven dat nog een bedrag van € 846.000 miljoen resteert aan programmagelden maatschappelijk vastgoed (project- en procesgeld. Hierop rusten nog de volgende verplichtingen die zijn meegenomen in de bepaling van het bij de begroting 2020 resterende saldo.

Bij de bepaling van dit bedrag is rekening gehouden met de volgende drie initiatieven / zaken die ten laste van de projectgelden kunnen worden gebracht (uit begroting 2020):

Sociale hypotheek verbouwing Kulturhus de Cocer	€75.000
Kwartiermaker verzelfstandiging Dorper Esch	€66.000
Sloop clubgebouw en kleedkamers oude SDC terrein	€23.000
Totaal	€164.000

Hierna resteert dus nog een bedrag van ongeveer €682.000 aan programmagelden maatschappelijk vastgoed. Dit bedrag is opgenomen in de begroting 2020.

Inmiddels laten de programmagelden maatschappelijk vastgoed de volgende werkelijke mutaties zien:

Privatisering Openlucht Museum Ootmarsum	€30.000
Planvorming sporthal Hoge Vonder	€15.000
Vorbereidingskrediet de Zeven Ster	€25.000
Sloop clubgebouw en kleedkamers oude SDC terrein	€28.000
Subsidieloketten	€10.000
Beachvolleybalveld Dorper Esch	€20.000
Advisering over Molens e.d.	€3.000
<u>Daarnaast de bestaande verplichtingen:</u>	
Sociale hypotheek verbouwing Kulturhus de Cocer	€75.000
Kwartiermaker verzelfstandiging Dorper Esch	€66.000
Totaal mutaties en verplichtingen	€272.000

Hierna resteert een vrij te besteden bedrag aan programmagelden maatschappelijk vastgoed van €574.000 (€ 846.000 -/- € 272.000).

Voorgesteld wordt van deze resterende middelen een bedrag van €512.000 te reserveren voor de voorbereidingskosten samen Scholen locatie Denekamp. Het hierna resterende bedrag van €62.000 is daarna nog beschikbaar aan programmagelden maatschappelijk vastgoed.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de mutaties, de verplichtingen en de reservering voor de programmagelden maatschappelijk vastgoed en de begroting daar op aan te passen.

Project- en procesgelden inbreiding voor uitbreiding

In de begroting 2020 is aangegeven dat nog een bedrag van €1,11 miljoen resteert aan programmagelden (proces- en projectgeld) inbreiding voor uitbreiding. Vanaf het moment van vaststellen van de begroting 2020 zijn geen aanvullende besluiten genomen zodat dit bedrag van € 1,11 miljoen nog resteert.

Bij de bepaling van dit bedrag is rekening gehouden met het eerder ten laste van dit budget beschikbaar gestelde bedrag van €500.000 voor de stimuleringsregeling binnenstedelijke vernieuwing. Dit bedrag voor de stimuleringsregeling is nog volledig intact.

Weerstandsvermogen (algemene reserve en reserve grondbedrijf)

In de begroting 2020 is de ratio weerstandscapaciteit evenals voorgaande jaren vastgesteld op 1,4. Deze ratio komt overeen met een benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit van €5.004.000. Na het vaststellen van de begroting 2020 hebben zich een aantal mutaties voorgedaan die we nu in beeld brengen. Ook hebben we reeds rekening gehouden met de voorstellen uit deze perspectiefnota 2021 / 1e programmajournaal 2020. Dit levert het volgende beeld op:

Algemene reserve - stand begroting 2020	5.004
Jaarverantwoording 2019 Noaberkracht	135
Jaarverantwoording 2019 Dinkelland	969
Jaarverantwoording 2019 Dinkelland (BTW)	894
Tekorten perspectiefnota 2021 / 1e programmajournaal 2020	-2.049
Herziene stand algemene reserve	4.953

Rekening houdend met de aangegeven mutaties komt de herziene stand van het beschikbare weerstandsvermogen op een bedrag van €4.953.000. Deze herziene stand ligt onder de vastgestelde norm van 1,4 wat betekent dat een aanvulling dient plaats te vinden. Wij stellen voor deze aanvulling ten bedrage van €51.000 ten laste te brengen van de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen. Wij zijn en blijven namelijk van mening dat het hebben en indien mogelijk aanhouden van een voldoende weerstandsvermogen van groot belang is om mogelijke risico's te kunnen opvangen. De huidige Corona crisis sterkt ons in deze opvatting.

Voorgesteld wordt de ratio voor het weerstandsvermogen blijvend vast te stellen op 1,4 wat betekent dat een bedrag van € 51.000 wordt onttrokken aan de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen en toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve riool

In de begroting 2017 is een incidenteel bedrag van €2 miljoen beschikbaar gesteld om de gevolgen van de klimatologische omstandigheden (deels) op te vangen. Aangegeven is dat deze reservering wordt betrokken bij het opstellen van het nieuwe Gemeentelijke Riolerings Plan (behandeling gemeenteraad november 2018). Tijdens deze behandeling is heel nadrukkelijk de link gelegd met de zogenaamde "stress tests" die eind 2019 worden uitgevoerd. De eerste uitkomsten van deze "stress tests" geven een beeld van de noodzakelijke investeringen aan het rioolstelsel. De ruimte in het tarief en de middelen in deze reserve maken dat tariefstijgingen de komende jaren, anders dan de reguliere indexering volgens het CBS, achterwege kunnen blijven.

Extra weerstandsvermogen Sociaal domein

We hebben in de begroting 2020 nog de beschikking over een bedrag aan extra weerstandsvermogen Sociaal Domein van €450.000. Naast het opvangen van mogelijke risico's als gevolg van de uitvoering van het bestaande beleid binnen het sociaal domein is deze reserve ook bedoeld om eventuele faseringsverschillen in de realisatie van het uitvoeringsplan sociaal domein te kunnen opvangen.

Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen

Rekening houdend met de besluitvorming uit de begroting 2020 resteert er een bedrag in deze reserve van €5.280.000. Rekening houdend met een aantal mutaties op basis van bestaand beleid en de voorstellen uit deze perspectiefnota 2021 (incl. eerste programmajournaal 2020) ontstaat het volgende beeld:

Reserve Incidenteel Beschikbare Algemene Middelen - stand begroting 2020	5.280
Geluidsinstallatie raadszaal	-156
MJOP Dorper Esch	-600
Bijdrage SDC	-150
Voorlopige reservering Leader 2021-2027	-170
Reserve onderhoud en vervanging openbaar groen en speeltoestellen	-1.600
Aanvullen weerstandsvermogen	-51
Herzien stand RIBAM	2.553

De mutatie **geluidsinstallatie raadszaal en bijdrage SDC** hebben betrekking op raadsbesluiten die alleen nog moeten verwerkt. Voor de inzichtelijkheid op het verloop en de aansluiting laten we deze toch even zien.

Het **MJOP Dorper Esch** is toegelicht onder de mutaties bestaand beleid eerder in dit document. Kort gezegd komt het er op neer dat deze extra aanvullende storting nodig is om te voorkomen dat de onderhoudsvoorziening de eerste jaren negatief komt te staan.

De voorlopige reservering voor **LEADER** (Liaison Entre Actions de Développement de l' Economie Rurale) Noordoost-Twente heeft te maken met een mogelijk vervolg LEADER kent een periode van 7 jaar, de huidige periode loopt van 2014-2020. Er ligt een voorstel om gebruik te maken van een transitie periode (2 jaar), deze jaren maken onderdeel uit van de totale 7 jaren (2021-2027). De provincie Overijssel heeft middelen gereserveerd voor deze nieuwe LEADER-periode. Om als gebied hiervoor in aanmerking te komen dient lokale cofinanciering door gemeenten worden gedaan (begrotingsbehandeling 2021). Voor de drie plattelandsgemeenten in Noordoost-Twente betekent meedoen een cofinanciering ca. € 170.000,- per gemeente (€ 25.000,-/gemeente/jaar). Een nadere verkenning wordt gedaan naar initiatieven uit de samenleving die passen binnen LEADER. De uitkomsten hiervan worden betrokken bij het opstellen van de begroting 2021 waar de daadwerkelijke besluitvorming plaatsvindt.

De onttrekking voor de **reserve onderhoud en vervanging openbaar groen en speeltoestellen** is een gevolg van het voorstel in het kader van nieuwe beleid / intensivering van beleid eerder dit document.

Het aanvullen van het **weerstandsvermogen** betreft een voorstel tot het aanvullen van het weerstandsvermogen naar de vastgestelde ratio van 1,4 eerder dit document.

Totaaloverzicht beschikbare algemene incidentele middelen

In deze paragraaf treft u een overzicht aan van de beschikbare algemene incidentele middelen. Hierbij is rekening gehouden met de verschillende voorstellen en denkrichtingen die in deze perspectiefnota (inclusief het eerste programmajournaal 2020) zijn gedaan.

Beschikbare algemene incidentele middelen	miljoen €
- Weerstandscapaciteit ratio 1,4 (algemene reserve en reserve grondbedrijf)	5,04
- Extra weerstandsvermogen Sociaal Domein	0,45
- Reserve riool	2,00
- Project- en procesgelden duurzaamheid (inclusief energietransitie)	1,58
- Project- en procesgelden maatschappelijk vastgoed in relatie tot demografie	0,06
- Project- en procesgelden inbreiding voor uitbreiding	1,11
- Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen	2,55
Totaal beschikbare algemene incidentele middelen	12,79

8. Uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2021

Uitgangspunten begroting 2021

In deze notitie zijn de algemene uitgangspunten opgenomen die gebruikt worden bij het opstellen van de begroting 2021.

Indexering prijsgevoelige budgetten

We gaan niet uit van een recht evenredige aanpassing van alle prijsgevoelige budgetten maar kiezen voor het reëel ramen van deze budgetten. Dat wil zeggen rekening houden met de werkelijke (ervarings-) cijfers over de laatste jaren verhoogd met het laatst bekende cijfer voor wat betreft de aanpassing van de prijzen volgens het CBS over de periode juni – juni (was vorig jaar 1,6%). Dit hoeft dus niet in alle gevallen een verhoging van de raming te betekenen maar kan zelfs een verlaging van de raming betekenen.

De centraal geraamde stelpost prijscompensatie betrekken we eveneens bij het opstellen van de begroting 2021. Normaal gesproken valt deze vrij ter dekking van de hogere lasten als gevolg van de indexering van de prijsgevoelige budgetten.

Indexering lonen

De nieuwe cao gemeenteambtenaren is inmiddels verwerkt in de begroting 2021 van Noaberkracht en deze wordt verwerkt in de begrotingen 2021 van de beide deelnemende gemeenten. Deze cao kent een looptijd tot 1 januari 2021.

Voor wat betreft de (meerjarige) indexering van de lonen hebben we in de begroting van Noaberkracht een jaarlijkse stijging meegenomen van 1,5%. Daarnaast staat in de beide gemeenten nog een stelpost van 0,5%. Per saldo hebben we dus een budgettaire ruimte van 2%.

Let wel: Niet alleen de salarissen in Noaberkracht maar ook de salarissen van de griffie (in de gemeentebegroting) moeten worden aangepast.

Verbonden partijen

De (financiële gevolgen van de) begrotingen 2020 van de verbonden partijen zijn via de perspectiefnota (inclusief 1^e programmajournaal 2019) opgenomen in de (meerjaren)begrotingen van de beide gemeenten. Hier hoeven we dus niets meer aan te doen.

Meerjarig, dus vanaf 2021, hebben we ook stelposten loon-en prijscompensatie opgenomen voor de verbonden partijen.

Subsidies

Voor wat betreft de subsidies volgen we de afspraken uit de verordening of indien van toepassing specifiek gemaakte (prestatie) afspraken.

Rente

In beide gemeenten gaan we uit van de omslagrente. Dit is voor de gemeente Dinkelland 1,5%. Dit percentage gebruiken we voor de bestaande activa en investeringen maar ook voor nieuwe investeringen.

Voor het grondbedrijf hanteren we het volgende percentage
Dinkelland 1,0%

OZB Dinkelland

Voor het indexeren van de ozb tarieven gaan we uit van een jaarlijkse indexatie van 2%. De OZB tarieven worden zodanig aangepast dat er voor het jaar 2020 een meeropbrengst wordt gerealiseerd van 2% (exclusief areaalaanpassing). Voor de jaren daarop gaan we ook uit van een meeropbrengst van 2% (exclusief areaalaanpassing)

Rioolrecht

In het Gemeentelijk Riolerings Plan 2019-2022 (GRP) dat eind 2018 is vastgesteld is aangegeven dat de tarieven de komende jaren verhoogd moeten worden met €5 per jaar plus de inflatie. Hierbij is uitdrukkelijk aangegeven dat de daadwerkelijk noodzakelijke verhoging afhankelijk is van de toekomstige investeringen als gevolg van de zogenaamde klimaatadaptie. De "stresstests" die in het najaar van 2019 worden uitgevoerd moeten hierover duidelijkheid geven. Inmiddels heeft een eerste doorrekening van de financiële gevolgen van deze stresstests plaatsvonden. De noodzakelijke (extra) investeringen (voor Dinkelland € 700.000 per jaar) kunnen de eerste jaren worden opgevangen binnen het tarief in samenhang met de reserve riool. Wel blijven we de tarieven verhogen met de inflatiecorrectie volgens de cijfers van CBS.

Afvalstoffenheffing

De tarieven afvalstoffenheffing zijn 100% kostendekkend. De daadwerkelijke hoogte van de tarieven kunnen we pas bepalen als alle uitgaven en alle inkomsten (zonder de opbrengsten uit de tarieven) op basis van een reële raming zijn verwerkt.

Toeristenbelasting

Geen indexatie

Forensenbelasting

Geen indexatie

Reclamebelasting

Geen indexatie

Maatschappelijk Effecten Plan (MEP)

“Dinkelland Duurzaam Doorontwikkelen”; met deze titel heeft de coalitie en het nieuwe college haar richting voor de periode 2018-2022 bepaald. Met negen verschillende agenda's in het akkoord geeft het college haar ambities en speerpunten duidelijk en helder aan.

Het coalitieakkoord heeft zijn vertaling gekregen in het koersdocument dat in juli 2018 door de raad vastgesteld is. Met het koersdocument, gebaseerd op de agenda's in het coalitieakkoord, heeft de raad aan het college de opdracht verstrekt om tot uitvoering van het coalitieakkoord over te gaan. Op basis van de richtinggevende en kader stellende uitspraken uit de perspectiefnota 2020 heeft het college de begroting 2020 opgesteld.

Hoe we daar mee aan de slag gaan beschrijven we in het MEP. Zie dit MEP als een soort werkplan. In dit werkplan zijn het coalitieakkoord en het koersdocument vertaald in ambities, participatieprocessen en projecten voor de periode 2018-2022. In de onderstaande tabel is te zien welke agenda's in welke ambities terugkomen. In de bijlagen is een compleet overzicht te vinden van de inspanningen uit het coalitieakkoord en de plek die ze in de programmabegroting gekregen hebben.

Agenda uit coalitieakkoord	Terug te vinden in:
Agenda Aantrekkelijk wonen en leven	Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving Ambitie Inclusieve samenleving Participatieprocessen Basisbegroting Programma Openbare ruimte & mobiliteit Basisbegroting Programma Economie Basisbegroting Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening
Agenda Duurzaamheid	Ambitie Duurzaam Dinkelland
Agenda Beleving	Ambitie Sterke bedrijvigheid Ambitie Inclusieve samenleving Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving
Agenda Dinkelland onderneem't	Ambitie Sterke Bedrijvigheid
Agenda Inclusieve samenleving	Ambitie Inclusieve samenleving Basisbegroting Programma Sociaal Domein
Agenda Sport en bewegen	Ambitie Inclusieve samenleving Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving
Agenda Leven lang leren	Ambitie Inclusieve samenleving Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving Ambitie Sterke bedrijvigheid Basisbegroting Programma Onderwijs
Agenda Veiligheid, toezicht en handhaving	Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving Basisbegroting Programma Veiligheid
Agenda Dinkelland in de Regio	Participatieprocessen

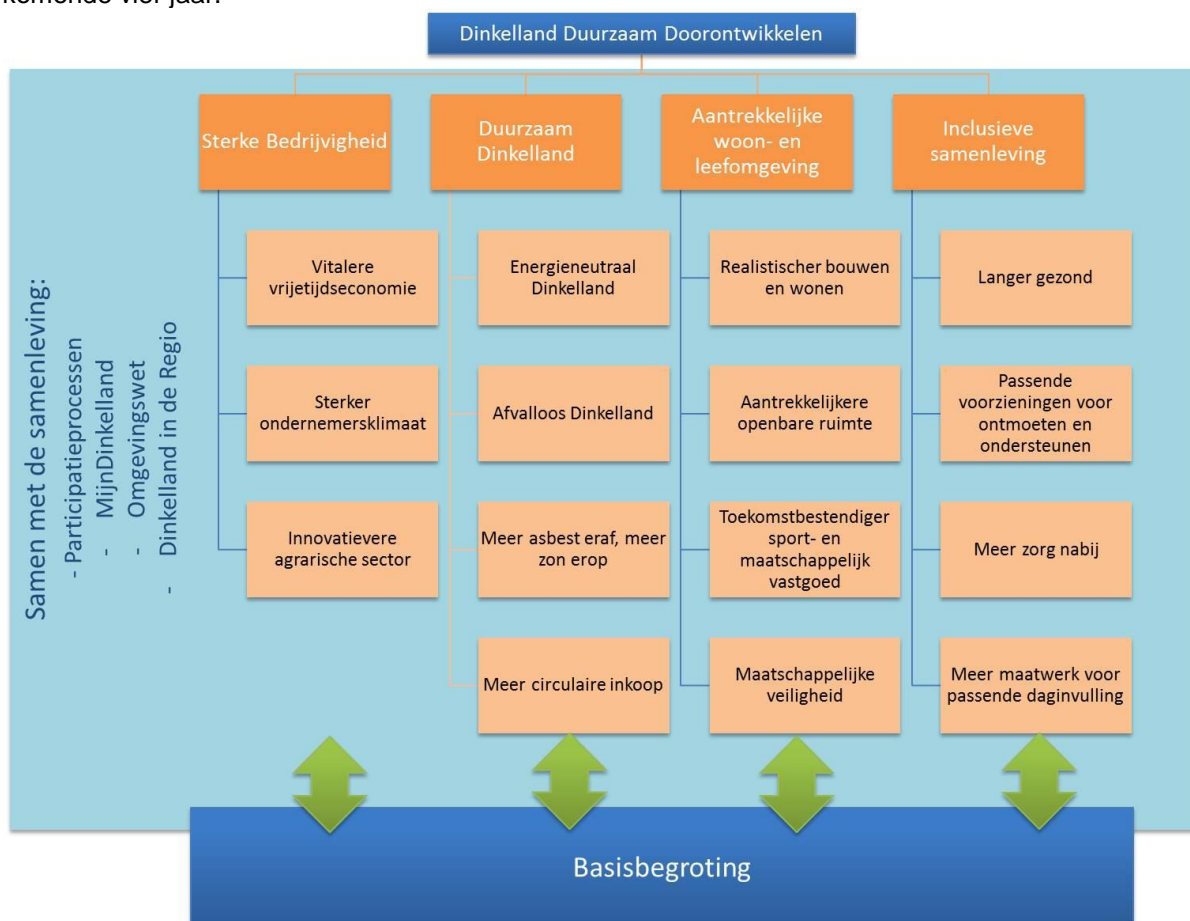
Het MEP is de afspraak tussen het bestuur en de organisatie over wat we gaan doen, hoe we het gaan doen, wanneer we het doen en wat het mag gaan kosten. Kortom: hoe werken we de komende jaren als partners aan de realisatie van de ambities van dit college.

Noaberkracht gaat deze mooie uitdaging, vastgelegd in dit Maatschappelijk Effecten Plan, graag aan.

Erik Grobben
Gemeentesecretaris en ambtelijk opdrachtgever MEP

Inleiding Maatschappelijk Effecten Plan (MEP)

Zoals aangegeven is het MEP de concrete vertaling van de Perspectiefnota 2020 en de begroting 2020. Daarnaast zijn er, zoals hoort in de dynamiek van het realiseren van ambities, diverse nieuwe inspanningen opgenomen die aansluiten op de ambities. Ook wordt aangegeven hoe de voortgang de komende jaren gemonitord gaat worden. De besluitvorming over wat we in 2021 daadwerkelijk gaan doen en wat het mag kosten, vindt dus bij deze begroting plaats. Niet alle inspanningen worden direct gestart en gerealiseerd want de ambities beslaan een periode van vier jaar waardoor er bewust gekozen is voor prioriteren en daarmee faseren over meerdere jaren. In de onderstaande figuur is een overzicht gegeven van de ambities en de actielijnen en de participatieprocessen voor de komende vier jaar.

De opbouw van het MEP bestaat uit:

- **Participatieprocessen:** de manier waarop met de samenleving samenwerken. Dit is een proces met de samenleving en bevat dus geen concrete doelen op inhoudelijke thema's.
- **Omgevingswet:** de manier waarop we de Omgevingswet gaan implementeren.
- **Ambities:** dit is de vertaling van de agenda's van het coalitieakkoord in een lange termijn visie die in ieder geval vier jaar houdbaar is. De ambitie geeft weer wat er over vier jaar anders is dan nu. (beter, meer, minder, vaker,) en het geeft weer waarom dat veranderd moet zijn.
 - Onder elke ambitie zitten verschillende **actielijnen**. Dit is een subdoel dat tussen één en vier jaar te behalen is (korte termijn visie). Dit subdoel moet bijdragen aan het behalen van de ambitie waar die onder hangt en geeft een prioritering aan. Een actielijn is eindig of te veranderen: een actielijn kan bijvoorbeeld over twee jaar gereed zijn, omdat de gestelde subdoelen zijn gehaald.

- Onder elke actielijn zitten **inspanningen**. Dit zijn de activiteiten en projecten zoals bijvoorbeeld de punten uit het coalitieakkoord. Deze dragen bij aan de doelen van de actielijnen en leveren een concreet resultaat op.
- Daarnaast hebben we **initiatieven** uit de samenleving. Dit zijn inspanningen uit de samenleving waarin wij in een bepaalde mate participeren. Onze inwoners, ondernemers, verenigingen, maatschappelijke organisaties en kernraden krijgen veel voor elkaar. Er is oog voor wat er moet gebeuren, de wil om aan te pakken is groot. Deze betrokken houding maakt dat initiatieven in de samenleving van groot tot klein vorm krijgen. Samen zetten wij ons in voor de ambities. Initiatieven die vanuit onze samenleving worden opgepakt zijn terug te vinden in het onderdeel 'participatieprocessen'.

In de P&C-cyclus gaan we meer monitoren op output en outcome. Deze indicatoren komen bij elke ambitie terug en zijn niet bedoeld om op afgerekend te worden. Zij geven een indicatie of wij de juiste dingen doen zodat wij tijdig kunnen bijsturen. We starten met voor elke actielijn een nul-meting die zowel kwalitatief als kwantitatief kan zijn afhankelijk van de meetbaarheid van het thema. Deze nulmeting (de zogenaamde IST) is gedaan aan het begin van de coalitieperiode. Daar waar mogelijk wordt in de jaarrekeningen de stand van zaken op dit onderdeel weergegeven.

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Aanleiding

De coalitiepartijen hebben in het coalitieakkoord 2018-2022 'Dinkelland Duurzaam Doorontwikkelen' de afspraak vastgelegd om een tussenbalans te maken. De tekst in het coalitieakkoord luidt:

“Halverwege deze coalitieperiode maken we de balans op. Liggen we nog op koers? Zijn er aanpassingen nodig? Daarbij betrekken we de raad, de samenleving, de (landelijke) ontwikkelingen en de financiële positie van Dinkelland.”

Dit coalitieakkoord is de basis voor het koersdocument 2018-2022 dat op 10 juli 2018 door de gemeenteraad is vastgesteld.

Dit koersdocument bepaalt op hoofdlijnen de richting voor de periode 2018-2022 zoals die in het coalitieakkoord is aangegeven. Voor de tussenbalans is dan ook gebruik gemaakt van het vastgestelde koersdocument. Het koersdocument is verder uitgewerkt in een Maatschappelijk Effecten Plan (MEP). In dit werkplan zijn het coalitieakkoord en het koersdocument vertaald in ambities, participatieprocessen en projecten voor de komende vier jaar.

Doel

Met de tussenbalans wordt gekeken of we als gemeente Dinkelland nog op koers liggen. In het coalitieakkoord hebben de coalitiepartners CDA en VVD hun ambities voor de periode 2018-2022 geformuleerd. Inmiddels is de helft van de looptijd van het Coalitieakkoord “Dinkelland Duurzaam Doorontwikkelen” verstreken. Een mooi moment om de tussenbalans op te maken. In deze tussenbalans is getoetst of de inspanningen zoals opgenomen in de agenda's en vertaald in het Koersdocument nog de juiste interventies zijn om het hogere doel te bereiken. Zijn er externe ontwikkelingen die dit beïnvloeden en is de gemeente op de goede weg, of moet er worden bijgestuurd? Deze tussenbalans is daarmee een instrument dat inzicht verschaft in de vraag of we nog 'op koers' liggen, of de keuzes van destijds ook nu nog steeds het meest voor de hand liggen.

Onafhankelijkheid onderzoek

Om de onafhankelijkheid van het onderzoek te borgen is er voor gekozen om een extern onderzoeksbureau een onderzoek te laten uitvoeren in de samenleving. Daarnaast is Prof. dr. G.J. Hospers bereid gevonden om als extern adviseur deze tussenbalans te begeleiden en de onafhankelijkheid en kwaliteit van het onderzoek te bewaken.

De tussenbalans in relatie tot het raadsperspectief

Deze tussenbalans onderscheidt zich van de reguliere P&C- cyclus (die de hele gemeentebegroting afdekt) en gaat daarmee niet in op de aspecten die via de P&C- cyclus worden bewaakt. Dit houdt in dat deze tussenbalans niet is ingegaan op de voortgang van de verschillende projecten en inspanningen.

De tussenbalans is vanuit het model van een lerende organisatie bekeken en is daarmee een lerend document geworden. Een document waarin vanuit verschillende invalshoeken en met gebruik van de samenleving is geanalyseerd of we op koers liggen met als doel om te leren en eventuele bij te sturen. Hierbij ligt de focus op de vier ambities. In dit raadsperspectief krijgen de uitkomsten (daar waar dat van toepassing is) een plek onder het onderdeel 'Trends en ontwikkelingen' bij de verschillende actielijnen. Daarnaast is in de inleiding van elke ambitie aangegeven waar de samenleving prioriteit aan geeft.

Inmiddels is de tussenbalans opgeleverd. Het resultaat is hier terug te vinden: [Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022.](#)

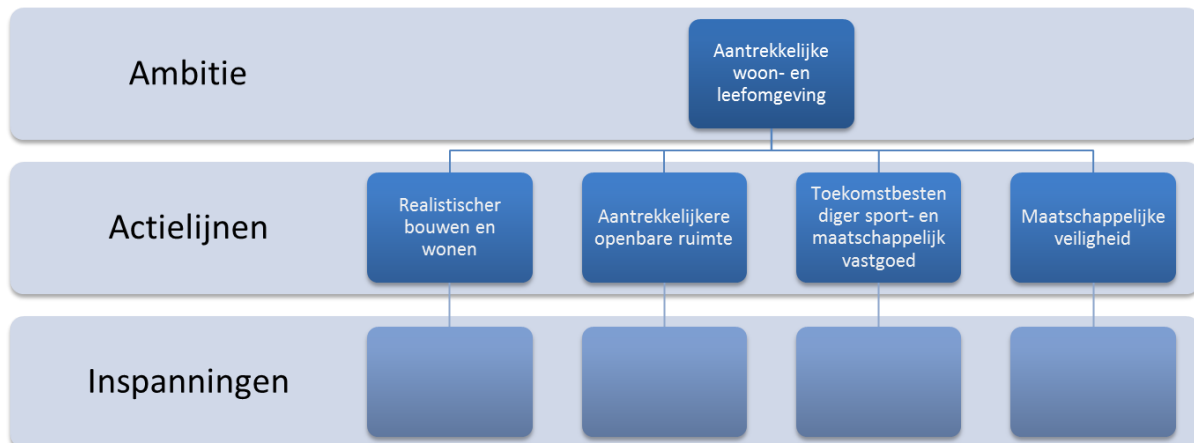
Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving

Inleiding Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving

Inleiding

Wij zetten ons in om alle kernen aantrekkelijk houden op het gebied van wonen en leven

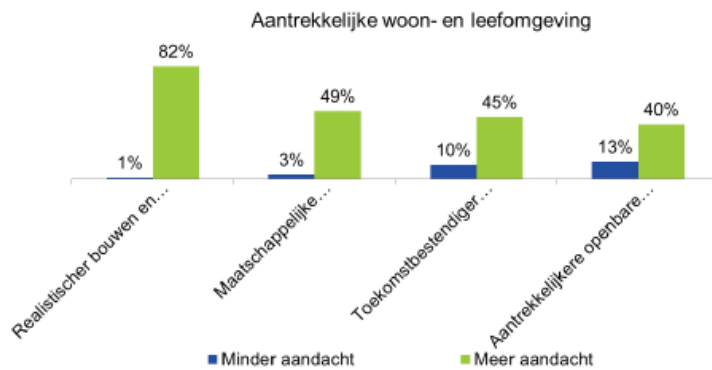
In het coalitieakkoord 2018-2022 heeft de gemeente Dinkelland de ambitie uitgesproken om haar kernen aantrekkelijk te houden op het gebied van wonen en leven. Wij zien hierbij raakvlakken tussen wonen, openbare inrichting en maatschappelijke voorzieningen. De aantrekkelijkheid van onze kernen wordt voor een groot deel bepaald door de aanwezigheid van voldoende en kwalitatief goede woonvoorzieningen, een volwaardige openbare ruimte en de aanwezigheid van functionele onderwijs- en sportvoorzieningen. Op deze speerpunten willen wij inzetten binnen onze ambitie voor een “aantrekkelijke woon- en leefomgeving”.

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

In de tussenbalans is aan onze inwoners de vraag uitgezet wat zij belangrijk vinden. Welke onderwerpen meer of minder aandacht nodig hebben en wat de prioriteiten zouden moeten zijn. De gemeente Dinkelland heeft hiervoor het Dinkellandpanel opgezet samen met een onderzoeksbureau. Deze onafhankelijke partij beheert het panel en voert de onderzoeken uit namens de gemeente. Bij de vragen die aan de inwoners zijn voorgelegd is de structuur van het coalitieakkoord gevolgd. Dat betekent dat er vooral op hoofdlijnen vragen zijn gesteld. De resultaten van de input van het Dinkellandpanel zijn hieronder voor deze ambitie weergegeven.

Vraag: De gemeente Dinkelland heeft de ambitie uitgesproken om de kernen aantrekkelijk te houden op het gebied van wonen en leven. Hiervoor heeft de gemeente Dinkelland een aantal acties in gang gezet. Wat mag wat u betreft minder of juist meer aandacht krijgen in de komende 2 jaar?

Verder is onder elke actielijn de input van deze tussenbalans verwerkt onder het onderdeel 'trends en ontwikkeling'.

Zie voor meer informatie: Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022.

Realistischer bouwen en wonen

Wat willen we bereiken

Een beter bij de behoefte passende woonruimte voor jong en oud toegespitst op elke kern

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

- 1) We kennen de kwantitatieve behoefte per kern.
- 2) We geven gemeentelijke kavels uit op uitbreidingsplannen en faciliteren ontwikkelaars bij hun plannen. Wij sturen beleidsmatig op inbreiding voor uitbreiding.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

- 1) We kennen de kwantitatieve behoefte én kwalitatieve behoefte (over het gewenste aantal en type woningen per kern) en hebben een ontwikkelstrategie toegepast waardoor we in elke kern een perspectief hebben voor een beter passend aanbod hebben dat voorziet in de lokale behoefte. (Deze SOLL is inmiddels bereikt)
- 2) We hebben een kwaliteitsslag gemaakt in de woningbouwprogrammering met perspectief op zowel de korte termijnbehoefte als de lange termijnbehoefte:
 - a. We hebben kwalitatief programmeren conform het "Uitvoeringsnota woningbouw" een plek gegeven. Ingebed in gemeentelijk beleid en werkwijze. (Deze SOLL is inmiddels bereikt)
 - b. We hebben recht gedaan aan onze beleidsdoelstelling dat inbreiding de voorkeur krijgt voor uitbreiding doordat wij:
 - De inbreidingsmogelijkheden in elke kern onderzocht en benut (of geprogrammeerd).
 - Onze strategische grondposities hebben afgestemd op de kansen voor inbreiding.

Wat hebben we gedaan?

- Actief sturen op inbreiding

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij sturen actief op inbreiding, waarbij de mogelijkheid bestaat dat strategische grondposities worden ingenomen, indien inbreidingsmogelijkheden niet aanwezig zijn.

Op te leveren:

- Meerjarige kernenprogramma's: afstemmingsoverleg(gen) met woonwerkgroepen kernen over meerjarige woonprogrammering.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal 2020. Kansen voor inbreiding blijven wij benutten en stimuleren.

2019:

- De programmeringsnotitie 2019-2028 is in onze vergadering van 9 april 2019 vastgesteld.
- De gemeenteraad is per raadsbrief geïnformeerd over programmering woningbouwlocaties.
- We hebben afspraken gemaakt met de gemeenteraad om de Nota Inbreidingslocaties te evalueren. De eerste gesprekken met de raad hebben hierover inmiddels plaatsgevonden.

Status: Verdere uitvoering vindt plaats in programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening.

- Nota inbreidingslocaties

Omschrijving / op te leveren resultaat

Nota inbreidingslocaties evalueren.

Op te leveren:

- Afgeronde evaluatie

Behaalde mijlpalen

2020

- De evaluatie heeft geleid tot de (concept) uitgangspunten voor een gewijzigde nota inbreidingslocaties. Deze nota zal nog ter besluitvorming worden voorgelegd aan college en raad.

2019:

- We hebben afspraken gemaakt met de gemeenteraad om de Nota Inbreidingslocaties te evalueren. De eerste gesprekken met de raad hebben hierover inmiddels plaatsgevonden.

Trends & ontwikkelingen

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Deze tussenbalans bevestigt in belangrijke mate de ingeslagen met betrekking tot deze ambitie:

- We herkennen de brede behoefte van de samenleving aan woningen en nieuwbouwkavels. Het afgelopen jaar zijn 6 plannen in voorbereiding genomen in de kernen Denekamp, Ootmarsum, Weerselo, Deurningen en Saasveld. De mogelijkheden in Rossum en Tilligte worden thans onderzocht, waarbij de kansen voor inbreiding primair worden ondersteund. In Noord-Deurningen zijn nog voldoende kavels beschikbaar, maar kan herverkaveling aan de orde zijn. Lattrop beschikt over twee inbreidingslocaties door particuliere eigenaren.
- Het is voor de hand liggend dat woningbouw hoog geprioriteerd wordt door onze inwoners, aangezien al geruime tijd de vraag groter is dan het aanbod. Als gemeente proberen wij met onze uitgifteplannen een aanzienlijke bijdrage te leveren aan de woningmarkt.
- Het benutten van inbreidingslocaties is een opgave die wij willen intensiveren. Wij willen onze faciliterende houding richting projectontwikkelaars omzetten naar een meer proactieve houding. Dat betekent dat wij een selectie maken van de inbreidingslocaties die wij kansrijk achten en de eigenaren gericht gaan benaderen. Wij gaan op zoek naar de knelpunten waarom een herontwikkeling niet van de grond is gekomen en waar nodig denken wij mee in oplossingen. Daarnaast brengen wij onze stimuleringsregeling nadrukkelijk onder de aandacht en zullen wij periodiek contact onderhouden met de betreffende eigenaren.

Overige trends en ontwikkelingen

Naast de genoemde inspanning als gevolg van tussenbalans zijn er momenteel geen trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

Intensivering van onze inspanningen op het gebied van de woningmarkt is gewenst. Via onze uitgifteplannen zullen wij de komende jaren veel woningzoekende bereiken. De aandacht gaat uit naar inbreidingslocaties die niet tot ontwikkeling komen, maar wel relevant zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van onze kernen als structuurversterkende plekken.

Financiële kaders

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden. Mogelijke financiële gevolgen van de geschetste intensiveringen betrekken we bij het opstellen van de begroting 2021. Besluitvorming over mogelijke financiële consequenties vindt plaats bij deze begroting.

Aantrekkelijkere openbare ruimte

Wat willen we bereiken

Een meer toekomstgerichte en duurzame inrichting

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

1. Voor het onderhoud van de openbare ruimte zijn onderhoudsniveaus vastgelegd (IBOR). Er is een duidelijke relatie tussen de onderhoudsniveaus en de daarvoor beschikbare financiële middelen voor uitvoering. De huidige onderhoudsniveaus sluiten niet altijd geheel aan bij de verwachtingen die daarover bestaan in de samenleving.

2. Keuzes ten aanzien van de inrichting van de openbare ruimte worden vaak op ad hoc-basis gemaakt. Afstemming met bewoners en gebruikers vindt plaats op projectniveau. Hierdoor ontstaan "gemeente-breed" verschillen in de inrichting van de openbare ruimte en in toegepaste (bouw)materialen. Soms zijn er daardoor minder goede keuzes gemaakt. Het onderhoud kan hierdoor niet altijd efficiënt gebeuren en ook is de toegankelijkheid niet altijd voor alle gebruikers geborgd. Dat kan leiden tot ontevredenheid van bewoners of gebruikers over de openbare ruimte.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

1. Ten aanzien van het onderhoud van de openbare ruimte wordt een nieuwe afweging gemaakt binnen de gestelde (financiële) randvoorwaarden, waarin onderhoudsniveau(s), veiligheid en onderhoudskosten de hoofdingrediënten zijn. Hierbij wordt ook de inzet van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt optimaal benut. (Beeldkwaliteitsplan)

2. Ten aanzien van de inrichting van de openbare ruimte wordt een Kwaliteitsplan Openbare Ruimte opgesteld (KOR). Het KOR wordt bij nieuwe plannen en bij herinrichting- en onderhoudsprojecten betrokken en is van invloed op de keuzes die gemaakt worden bij de inrichting. Daardoor worden beter onderbouwde keuzes gemaakt en neemt naar verwachting de tevredenheid van bewoners en gebruikers toe. Onder het KOR wordt ook een Kwaliteitsplan Openbaar Groen (KOG) opgesteld waarin meer specifiek wordt ingegaan op groenelementen.

Wat hebben we gedaan?

- Gebiedsontwikkeling Weerselo

Omschrijving / op te leveren resultaat

Centrumgebied, rondweg en traverse Weerselo.

Op te leveren:

- Realisatie traverse en rondweg.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal 2020.

2019:

- Herinrichting centrumgebied: herinrichting centrumgebied is afgerond evenals de herinrichting openbaar gebied rondom voormalige gemeentehuis.
- Het gemeentehuis is verkocht
- Traverse / Rondweg Weerselo: In verband met de uitspraak PAS zijn er externe onderzoeken nodig. Daadwerkelijke uitvoering vindt plaats na oplevering resultaat project (vastgestelde bestemmingsplan).

Persberichten en raadsbrieven:

Persbericht	Centrum van Weerselo feestelijke geopend april 2019: Nieuw proces gestart voor verkoop voormalig gemeentehuis Weerselo augustus 2019: Werkzaamheden Bisschopstraat Weerselo oktober 2019: Het gemeentehoes geeft nieuwe invulling aan voormalig gemeentehuis Weerselo
Raadsbrief	2019-21 verkoop voormalig gemeentehuis Weerselo

Stand van zaken

- Herijken beeldkwaliteitsplan

Omschrijving / op te leveren resultaat

We herijken samen met de gemeenteraad het beeldkwaliteitsplan.

Op te leveren:

- Het opnieuw vastleggen van de onderhoudsniveaus voor de openbare ruimte.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal 2020.

2019:

- De uitgangspunten van het Beeldkwaliteitsplan zijn besproken met de gemeenteraad. In een werksessie met de gemeenteraad zijn voorstellen voor bijstellingen opgesteld.

- Vaststellen KOR (kwaliteitsplan openbare ruimte)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij onderzoeken hoe we de beleving en tevredenheid van alle gebruikers van de openbare ruimte kunnen meenemen voor keuzes over inrichting en onderhoud. We verhogen de uitstraling van de openbare ruimte.

Op te leveren:

- Vaststellen KOR als kapstok (kwaliteitsplan openbare ruimte) met daarbij als onderligger het vaststellen van KOG (kwaliteitsplan openbaar groen): Het vastleggen van de principes en uitgangspunten voor de inrichting van de openbare groen.

Behaalde mijlpalen

2020:

- De uitgangspunten voor KOG zijn in een concept voorstel uitgewerkt en zullen worden aangeboden voor besluitvorming in college en raad. Aan het KOG wordt een overkoepelend Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (notitie) toegevoegd.

2019:

- Het onderzoek naar de beleving en tevredenheid van alle gebruikers van de openbare ruimte is afgerond. De resultaten hiervan worden in de KOR verwerkt.
- Een concept van het Kwaliteitsplan Openbaar Groen is opgesteld.

Trends en ontwikkelingen

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Deze tussenbalans bevestigt in belangrijke mate de ingeslagen met betrekking tot deze ambitie:

- De behoefte van onze inwoners om te kunnen beschikken over een aantrekkelijke openbare ruimte is onderdeel van onze basisinspanning. Onderwerpen zoals verkeersveiligheid en hoe om te gaan met de eikenprocessierups zijn eveneens taken die onderdeel uitmaken van ons reguliere werk.

Overige trends en ontwikkelingen

Er zijn momenteel geen overige trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

Zaken omtrent openbare ruimte (BKP en KOR/KOG) worden dit jaar afgerond. Hiermee worden de doelen van deze actielijn met ingang van 2021 bereikt.

Financiële kaders

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Toekomstbestendiger maatschappelijk vastgoed

Wat willen we bereiken

Meer geactualiseerde visie op sport- en onderwijshuisvesting vastgoed en ander maatschappelijk vastgoed

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

- De buitensportaccommodaties in de gemeente Dinkelland zijn allemaal geprivatiseerd en zijn gericht op de breedtesport. De binnensportaccommodaties zijn grotendeels in gemeentelijk beheer.
- Het rapport Samen Scholen (IHP voor Dinkelland) is op 29 november 2011 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin is destijds de visie op onderwijshuisvesting vastgesteld.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

- Ambities tot privatisering van binnensportaccommodaties worden in samenwerking met de initiatiefnemer onderzocht. De uitgangspunten worden in de nog op te stellen sportnota opgenomen.
- Het rapport Samen Scholen wordt actueel gehouden.
- Voor de kern Denekamp wordt een onderwijshuisvestingsscenario uitgewerkt op basis van een denkrichting met twee locaties.
- We versnellen het afstoten van ons (maatschappelijk) vastgoed (dat niet tot ons bedrijfsvastgoed behoort).
- We beschikken over een robuuste sportstructuur waarin onze opgaven voor het sportvastgoed in samenhang met elkaar worden aangevloegen.

Wat hebben we gedaan?

Wijzigingen ten opzichte van de begroting 2020:

Robuuste sportstructuur:

- Naam is gewijzigd in 'Lokaal Sportakkoord Dinkelland'

Wij onderzoeken op initiatief van de verenigingen samen de mogelijkheden van privatisering

- Naam is gewijzigd in 'Duurzame instandhouding maatschappelijke voorzieningen door verzelfstandiging'

Versneld afstoten gemeentelijk vastgoed:

- Deze inspanning is binnen deze actielijn afgerond. Maar de uitvoering zal plaats vinden het reguliere werk.

De inspanningen 'Rapport samen scholen 2030' en 'Scenariohuisvesting basisonderwijs Denekamp'

- Deze zijn samengevoegd onder de naam 'Uitvoering Samen Scholen 2030 en uitvoering Scenariokeuze huisvesting basisonderwijs Denekamp'

- Duurzame instandhouding maatschappelijke voorzieningen door verzelfstandiging

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij onderzoeken op initiatief van verenigingen samen de mogelijkheden van privatisering.

Op te leveren:

- Opstellen sportakkoord waarbij privatisering binnensportaccommodaties onderdeel is. Beleidsnota/sportakkoord (visie op gemeentelijke rol ten einde een bijdrage te leveren aan een gezondere samenleving).
- Visie op gemeentelijke rol bij privatisering binnensportaccommodaties.

Behaalde mijlpalen

2020:

- In het Lokaal Sportakkoord is aandacht geweest voor het aspect privatisering. Indien aan de orde faciliteren wij dergelijke initiatieven als uitvoeringsaspect van het sportakkoord.
- Het OLM en gemeente Dinkelland hebben samen de ambitie uitgesproken om een privatiseringsproces in te gaan, dat wordt begeleid door een onafhankelijke adviseur. Het proces is gaande, maar vanwege de situatie rondom Corona is fysieke afstemming momenteel niet aan de orde. Op verzoek van het Openluchtmuseum is het privatiseringsproces tijdelijk stil komen te liggen. De bedoeling is om dit proces in september te hervatten.

2019:

- Met een afvaardiging van de gemeenteraad is begin 2019 gesproken over de motie inzake de sportnota, waarbij werd geconcludeerd dat met een nader op te stellen sportakkoord (in plaats van de sportnota) zou worden voldaan aan deze motie. De gemeenteraad kon aanhaken bij het proces over het sportakkoord op de momenten dat gesprekken worden aangegaan met de verenigingen. Er hebben drie avonden plaatsgevonden waarin de kaders in inhoud van het sportakkoord zijn verkend. Eveneens is een sportformateur aangesteld.
- Lokaal Sportakkoord Dinkelland is in november 2019 opgeleverd en hiermee is uitvoering gegeven aan de ambitie om te komen tot een sportnota.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	juli 2019: Praat mee over Dinkellands sportakkoord op 16 juli 2019 september 2019: Sportformateur aan de slag voor lokaal sportakkoord november 2019: lokaal sportakkoord ondertekend
Raadsbrief	2019-89 Lokaal Sportakkoord Bijlage: Lokaal sportakkoord Dinkelland publieksversie Bijlage: Lokaal sportakkoord leesversie

- Lokaal Sportakkoord Dinkelland

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij stellen een lokaal sportakkoord op in samenwerking met verenigingen en maatschappelijke partners.

Op te leveren resultaat:

Lokaal sportakkoord met uitvoeringskader (opgaven)

Behaalde mijlpalen

2020:

- Wij zijn gestart met de uitvoering van het Lokaal Sportakkoord. Op 11 maart 2020 is hierover een bijeenkomst geweest. De thema's die aan de orde zijn betreffen: inclusief sporten en bewegen, positieve sportcultuur, van jongs af aan vaardig in bewegen, vitale sport- en beweegaanbieders.

2019:

- Met een afvaardiging van de gemeenteraad is begin 2019 gesproken over de motie inzake de sportnota, waarbij werd geconcludeerd dat met een nader op te stellen sportakkoord (in plaats van de sportnota) zou worden voldaan aan deze motie. De gemeenteraad kon aanhaken bij het proces over het sportakkoord op de momenten dat gesprekken worden aangegaan met de verenigingen. Er hebben drie avonden plaatsgevonden waarin de kaders in inhoud van het sportakkoord zijn verkend. Eveneens is een sportformateur aangesteld.
- Lokaal Sportakkoord Dinkelland is in november 2019 opgeleverd en hiermee is uitvoering gegeven aan de ambitie om te komen tot een sportnota.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	februari 2020: aan de slag met het lokaal sportakkoord Dinkelland juli 2019: Praat mee over Dinkellands sportakkoord september 2019: Sportformateur aan de slag voor lokaal sportakkoord november 2019: lokaal sportakkoord ondertekend
Raadsbrief	2019-89: Lokaal Sportakkoord Bijlage: Lokaal Sportakkoord Dinkelland publieksversie Bijlage: Lokaal sportakkoord Leesversie

- Uitvoering alternatief scenario Zwembad de Kuiperberg

Omschrijving / op te leveren resultaat

Toekomst Openluchtwembad Kuiperberg.

Op te leveren:

- Advies over toekomstscenario naar zwembad Kuiperberg Ootmarsum en de beheervorm.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Het college heeft het voorkeursscenario voor revitalisering van de Kuiperberg reeds vastgesteld en in 2020 is gestart met de uitvoering van de werkzaamheden. Voor wat betreft de toekomstige beheervorm geldt dat deze wordt onderzocht als onderdeel van de opdracht om voor Sportcomplex Dorper Esch naar een nieuwe beheervorm te gaan, de exploitatie van zwembad de Kuiperberg zal daar dan ook onderdeel van zijn.

2019:

- De financiële vertaling van het voorkeursscenario van zwembad Kuiperberg is gereed. Er zijn meerdere denkrichtingen geweest en deze zijn uitgewerkt in een scenario voor de toekomst van het Openluchtzwembad Kuiperberg.
- De gemeenteraad heeft ingestemd met het voorkeursscenario en heeft hiervoor budget ter beschikking gesteld.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	Gemeente tekent samenwerkingsovereenkomst zwembad De Kuiperberg september 2019: facelift voor zwembad De Kuiperberg
Raadsbrief	2019-11 toekomst zwembad De Kuiperberg Ootmarsum

- Uitvoering Samen Scholen 2030 en uitvoering Scenariokeuze huisvesting basisonderwijs Denekamp

Omschrijving / op te leveren resultaat

- Wij houden het rapport Samen Scholen 2030 actueel. (Herkennen de behoefte om in elke kern een onderwijsvoorziening te houden).
- Wij ondersteunen de denkrichting van twee onderwijslocaties in Denekamp

Op te leveren:

- Actueel houden van rapport Samen Scholen 2030 en al dan niet aanpassen
- Onderzoek scenariokeuze huisvesting basisonderwijs Denekamp: advies over toekomstige huisvesting onderwijs Denekamp.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Wij houden Samen Scholen 2030 voortdurend actueel.
- Op 26 februari 2020 is er een vervolgoverleg geweest met alle betrokken partijen. Hierover hebben wij uw raad geïnformeerd middels raadsbrief nummer 10 van 9 maart 2020.
- In maart heeft Konot een onderzoeksopdracht gegeven om te komen tot planvorming conform de voorwaarde in het raadsbesluit van 26 november 2019. Hierbij wordt uitgegaan van twee locaties voor het gehele Primair Onderwijs in de kern Denekamp.
- De schoolbesturen Konot, Consent en TCC hebben het gesprek over onderwijsinhoud met elkaar weer opgepakt zodat dit gelijk oploopt met het onderzoek over de locaties.

2019:

- Met schoolbesturen Primair Onderwijs (PO)/Voortgezet Onderwijs (VO) zijn wij in overleg geweest over locaties onderwijshuisvesting in de kern Denekamp. Voor schoolbestuur Konot (Stichting Katholiek Onderwijs Noord Oost Twente) is door de gemeenteraad een voorbereidingskrediet verstrekt voor de Zevenster om te komen tot integrale planvorming. Voorwaarde is wel dat er wordt geredeneerd vanuit twee onderwijslocaties in Denekamp

Persberichten en raadsbrieven

Raadsbrief	2020-10: Huisvesting onderwijs Bijlage 2020-10: Huisvesting onderwijs
------------	--

Trends en ontwikkelingen

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Deze tussenbalans bevestigt in belangrijke mate de ingeslagen met betrekking tot deze ambitie:

- Met betrekking tot privatisering van sport- en maatschappelijk vastgoed gaat het vooral om de doelstelling om meer aan de markt over te laten en/of de verantwoordelijkheid in de dorpen neer te leggen.

Overige trends en ontwikkelingen

Er zijn momenteel geen overige trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

Er zijn geen ontwikkelingen die de bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken. We volgen de ingezette weg.

Financiële kaders

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Maatschappelijke veiligheid

Wat willen we bereiken

Versterken van de maatschappelijke veiligheid door de bewustwording en verantwoordelijkheid te vergroten

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

- Op dit moment passen wij onze beleidskaders toe als toetsend instrumentarium.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

- Wij hebben onze beleidskaders geëvalueerd, waarbij wij bewustwording en verantwoordelijkheid van maatschappelijke veiligheid centraal hebben gesteld.

Wat hebben we gedaan?

- Actualisatie APV en overige beleidsvelden vanuit integrale visie over een veilige samenleving

Omschrijving / op te leveren resultaat

Actualisatie APV en overige beleidsvelden vanuit integrale visie over een veilige samenleving.

Op te leveren:

- Geactualiseerde APV

Behaalde mijlpalen

2020:

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal 2020.

2019:

- Het aanpassen van de APV is met betrekken tot de aspecten die relevant zijn voor evenementen overgegaan in de inspanning "Actualisatie evenementenbeleid". Gaandeweg de resterende collegeperiode worden aan deze actielijn verschillende veranderopgaven toegevoegd en uitgevoerd. Het actueel houden van de APV blijft de aandacht behouden, maar wordt aangemerkt als een basisinspanning.

Status: Uitvoering vindt in 2020 plaats binnen het reguliere werk.

- Evenementenbeleid

Omschrijving / op te leveren resultaat

Actualisatie evenementenbeleid vanuit integrale visie over een veilige samenleving.

Op te leveren:

- Geactualiseerd beleid

Behaalde mijlpalen

2020:

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal 2020.

2019:

- De opdracht is geformuleerd met aandacht voor een evaluatie van het evenementenbeleid en de beleidsregels, waarbij we voornemens zijn om de APV gericht aan te passen ten aanzien van de voor evenementen toepasbare regels.

** APV (Algemeen Plaatselijke Verordening)*

- Zorg dragen voor meer duidelijkheid over de beeldvorming rondom de boa's en de toezichthouders

Omschrijving / op te leveren resultaat

Zorg dragen voor meer duidelijkheid over de beeldvorming rondom de boa's en de toezichthouders.

Op te leveren:

- Communicatie/profileringsplan

Behaalde mijlpalen 2020:

- Geen nieuwe ontwikkelingen in het eerste kwartaal van 2020. Het doel is om een bijdrage te leveren aan duidelijkheid in beeldvorming over het onderscheid tussen boa's en toezichthouders.

Trends en ontwikkelingen

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Deze tussenbalans bevestigt in belangrijke mate de ingeslagen met betrekking tot deze ambitie:

- Opvallend is de (relatief) hoge score van de actielijn maatschappelijke veiligheid. Dat bevestigt ons in de opvatting dat deze actielijn invulling geeft aan de behoefte van onze inwoners. Wel blijkt dat de samenleving vooral de nadruk legt op de 'harde kant' van veiligheid (overlast) en de behoefte dat daar tegen opgetreden wordt.
- Gelet op de tussenbalans willen wij meer bekendheid geven aan deze actielijn. Wij willen inzichtelijk maken welke inspanningen wij nu verrichten en op welke manier wij (maatschappelijke) veiligheid een plek hebben gegeven in onze werkwijze en organisatie.

Overige trends en ontwikkelingen

Er zijn momenteel geen overige trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

Veiligheid scoort hoog bij de inwoners. Dat betekent dat we deze actielijn steviger kunnen aanzetten en meer bekendheid geven aan onze werkwijze en de inspanningen die wij verrichten.

Financiële kaders

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Mogelijke financiële gevolgen van de geschetste intensiveringen betrekken we bij het opstellen van de begroting 2021. Besluitvorming over mogelijke financiële consequenties vindt plaats bij deze begroting.

Aantrekkelijke woon- en leefomgeving - financieel

Financiële kaders Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving

Aantrekkelijke woon- en leefomgeving (bedragen x €1.000)						
Actielijnen	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Saldo 2019	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Wij houden het rapport Samen Scholen 2030 actueel.	15		15	15		15
Werkbudget toekomstig bestendiger sport- onderwijsvastgoed	60	1	59	59	0	59
Werkbudget realistisch bouwen en wonen	40	2	38	38	1	37
Onderzoek vergunning parkeren Ootmarsum	27		27	27		27
Project en procesgeld inbreiding voor uitbreiding*	1.194	75	1.119	1.119		1.119
Stimuleringsregeling binnenstedelijke herontwikkeling *	500		500	500		500
Project en procesgeld Maatschappelijk vastgoed in relatie tot demografie*	821	86	735	735		735
Totaal Aantrekkelijke woon- en leefomgeving	2.657	164	2.493	2.493	1	2.492

*Voor de volledigheid zijn deze bestaande budgetten uit de ambities 2018 toegevoegd aan de financiële kaders.

Ambitie Duurzaam Dinkelland

Inleiding Ambitie Duurzaam Dinkelland

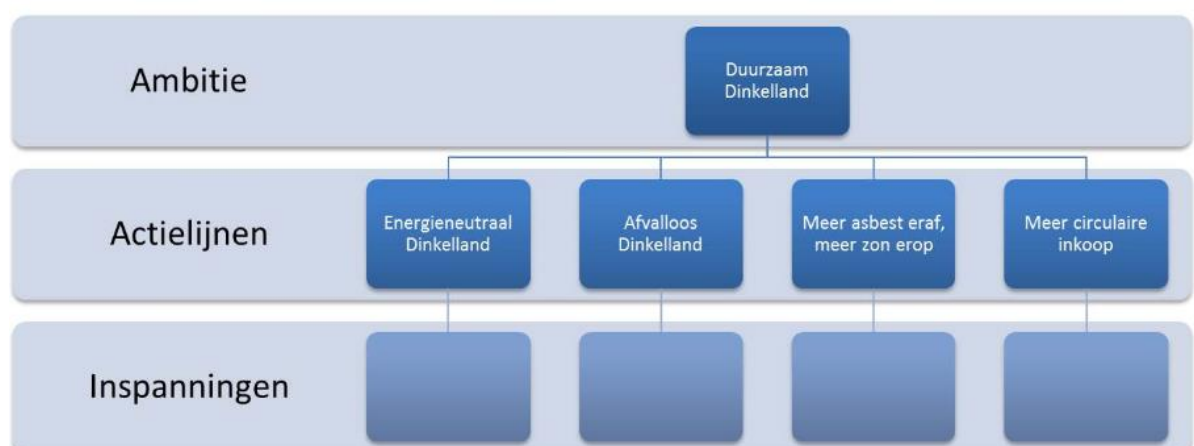
Wij zetten ons actiever in voor het beperken van de gevolgen van klimaatverandering

In het coalitieprogramma 2018-2022 van Dinkelland heeft duurzaamheid een prominente rol gekregen: duurzame energie, afval, verwijdering asbest en circulair inkopen zijn richtinggevende thema's in het akkoord. Wij vinden dat duurzaamheid een manier van denken is die geïntegreerd moet worden in ons hele doen en laten. Dat geldt voor de gemeente Dinkelland zelf, voor ondernemers, maatschappelijke organisaties, inwoners en andere overheden. Wij willen ons steentje bijdragen om de gevolgen van de klimaatverandering te beperken.

Aangezien het vooral gaat om verandering van gedrag en de toepassing van nieuwe technieken bestaat de rol van de gemeente Dinkelland met name uit verbinden, faciliteren, samenwerken en participeren. Duurzaamheid overschrijdt lokale grenzen, waardoor we inzetten op de aanscherping van de regionale samenwerking in combinatie met lokale projecten en processen. We gaan zelf het goede voorbeeld geven en ons vaker aansluiten bij duurzame initiatieven van inwoners, bedrijven en organisaties.

Een **transitie**, dus ook de energietransitie, is een structurele ingrijpende verandering die het resultaat is van op elkaar inwerkende en elkaar versterkende ontwikkelingen op velerlei gebieden, zoals technologie, economie, instituties, natuur en milieu. Transities zijn maatschappelijke omwentelingen die leiden tot fundamentele en onomkeerbare veranderingen. We leven dus in een verandering van tijdperken waarbij we meer mensen betrekken en faciliteren om hun ideeën vorm te geven. We werken vanuit andere waarden en dat vraagt ook om een transitie van betrokken organisaties en stakeholders. Dit betekent dat we anders denken, anders ervaren en anders doen. Een transitie verloopt zelden lineair en laat zich niet strak sturen in de tijd. Transities zijn mensenwerk; de technologie is belangrijk maar niet doorslaggevend. Voor de actielijn Duurzaam Dinkelland betekent dit dat we een richting hebben bepaald met ambities die qua doelbereik en de voorgenomen inspanningen sterk afhankelijk zijn van onze omgeving met een grote diversiteit aan stakeholders. We zullen waar nodig de inspanningen moeten bijstellen en de dynamiek van het moment benutten om een bijdrage te leveren aan de doelen.

Dit resulteert in de volgende actielijnen en die gaan we komende periode als volgt meten:

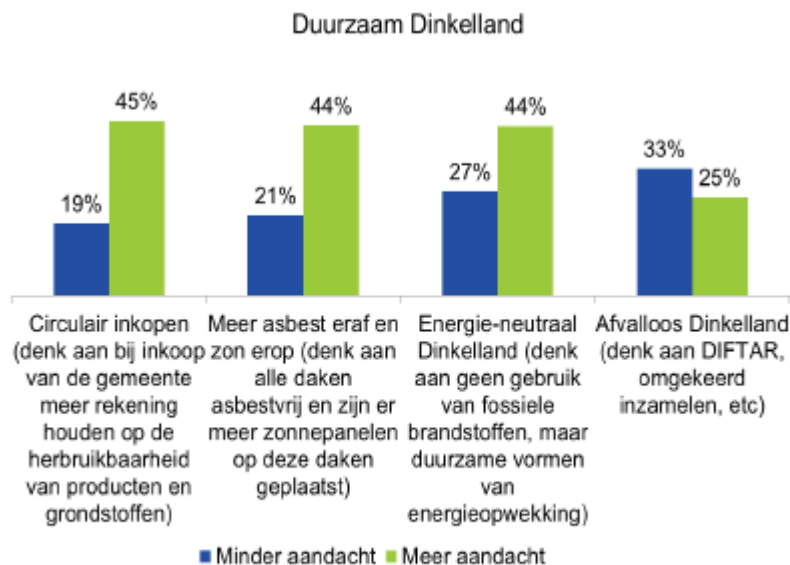

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

In de tussenbalans is aan onze inwoners de vraag uitgezet wat zij belangrijk vinden. Welke onderwerpen meer of minder aandacht nodig hebben en wat de prioriteiten zouden moeten zijn. De gemeente Dinkelland heeft hiervoor het Dinkellandpanel opgezet samen met een onderzoeksbureau. Deze onafhankelijke partij beheert het panel en voert de onderzoeken uit namens de gemeente. Bij de vragen die aan de inwoners zijn voorgelegd is de structuur van het coalitieakkoord gevolgd. Dat betekent dat er vooral op hoofdlijnen vragen zijn gesteld. De resultaten van de input van het Dinkellandpanel zijn hieronder voor deze ambitie weergegeven.

Vraag: De gemeente Dinkelland heeft duurzaamheid een prominente rol gegeven. Hiervoor heeft de gemeente Dinkelland een aantal acties in gang gezet.

Wat mag wat u betreft minder of juist meer aandacht krijgen in de komende 2 jaar?

Verder is onder elke actielijn de input van deze tussenbalans verwerkt onder het onderdeel 'trends en ontwikkelingen'.

Zie voor meer informatie: Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Een energieneutraal Dinkelland

Wat willen we bereiken

Geen gebruik van fossiele brandstoffen, maar duurzame vormen van energieopwekking

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

Op dit moment wekken we binnen de gemeente Dinkelland 11% van ons energieverbruik duurzaam op (Bron Klimaatmonitor 2016).

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

Dinkelland haakt aan bij de landelijke doelstelling om in 2050 de opwekking van 100% duurzame energie te hebben.

Tussendoelen:

- Het tussendoel is om in 2023, 20% duurzame opwekking van energie te realiseren en 6% energiebesparing;
- In 2030 zitten we op 30% duurzame opwekking en 12% energiebesparing

In het klimaatakkoord van Parijs heeft Nederland samen met 194 andere landen toegezegd te zorgen dat de aarde in 2050 niet meer dan twee graden is opgewarmd. Het kabinet heeft met het nationale Klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met 49 % ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Mocht een aangescherpte doelstelling in de EU niet haalbaar blijken, dan zal Nederland ernaar streven om met gelijkgestemde Noordwest-Europese landen tot ambitieuzere afspraken te komen dan de door de EU toegewezen landenallocatie. Omdat de uitkomst van de internationale gesprekken nog niet vaststaat, kan de uiteindelijke doelstelling voor 2030 afwijken van de 49% waar het kabinet nu van uitgaat. Een betekenisvolle stap is gezet in de Europese Raad van 20 juni 2019, waarbij een grote meerderheid van de lidstaten klimaatneutraliteit voor 2050 heeft omarmd.

Wat hebben we gedaan?

- Faciliteren en structureren van informatieverstrekking en advisering op maat voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Communicatie over duurzaamheid voor draagvlak en initiatief. Vanaf 1e kwartaal 2020 is er een Energieloket 3.0 Noordoost Twente waar inwoners voor alle vragen terecht kunnen

Behaalde mijlpalen 2020

- Op zowel regionaal als provinciaal niveau is gestart met invulling gegeven aan de opzet van het Energieloket 3.0 met een plaatselijke 'look en feel' via de site van Energie van Noordoost Twente. Implementatie vindt in de tweede helft 2020 plaats.

- Samen met Losser Oldenzaal en Tubbergen invulling geven aan grootschalige energietransitie.

Omschrijving / op te leveren resultaat

Bestaande woningbouw wijkgericht gasloos maken.

Op te leveren:

- Verkenning en definiëren van de haalbaarheid grootschalige energietransitie (zonnevelden/wind/geothermie waterstof etc.).
- We maken in NOT verband gebruik van de Energie Transitiecoördinator Grootschalige Energie.
- Communicatie over duurzaamheid voor draagvlak en initiatief.

Behaalde mijlpalen

2020:

- In NOT verband is een bijdrage gedaan in de gemeenschappelijke bijdrage voor Twente voor de concept RES-T
- Inwoners kunnen via het communicatieplatform "Energie van Noordoost Twente" informatie krijgen over energie besparen, energie opwekken, lokale initiatieven, de laatste ontwikkelingen en kennisdeling op het gebied van energietransitie.
- Warmtevisie heeft ter inzage gelegen, de zienswijzen worden verwerkt
- Windbeleid NOT is in voorbereiding, besluitvorming volgt naar alle waarschijnlijkheid in de tweede helft van 2020.
- Evaluatie van het zonneveldenbeleid is in voorbereiding, besluitvorming volgt naar alle waarschijnlijkheid in het tweede kwartaal.

2019:

- Het zonnebeleid is vastgesteld.
- Het concept van de warmtevisie is vastgesteld.
- We nemen deel in energiegroepen van de RES
- Er is aandacht voor de mogelijkheden van wind bij de provincie Overijssel

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	februari 2019: Noordoost Twente ontwikkelt concept warmtevisie maart 2019: Gezamenlijk beleid geeft meer duidelijkheid over de ontwikkeling van grootschalige zonnevelden april 2019: Twente werkt samen aan de nationale klimaatdoelen december 2019: Noordoost Twente gemeenten presenteren gezamenlijke warmtevisie
Raadsbrief	2019-94 Warmtevisie Bijlage: Warmtevisie persbericht Bijlage: concept warmtevisie NO Twente

- Warmteplan

Omschrijving / op te leveren resultaat

Bestaande woningbouw wijkgericht gasloos maken.

Op te leveren:

- Warmteplan: voor alle wijken en kernen in beeld gebracht welke duurzame energieoplossingen er mogelijk zijn.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Warmtevisie heeft ter inzage gelegen, de zienswijzen worden verwerkt.

2019:

- Er is een sprintsessie geweest waarbij de grote lijnen van de warmtevisie in beeld zijn gebracht.
- Deze inspanning heeft een plek gekregen in het concept van de warmtevisie.

Status: Deze inspanning krijgt een vervolg in de warmtevisie.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	december 2019: Noordoost Twente gemeenten presenteren gezamenlijke warmtevisie
Raadsbrief	2019-94 Warmtevisie Bijlage 2019-94 Warmtevisie persbericht Bijlage 2019-94 concept warmtevisie NO Twente

Trends en ontwikkelingen

Er zijn momenteel geen trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

De ambitie Duurzaamheid gaat een andere invulling krijgen. Het voorstel hiervoor is te vinden onder het onderdeel: Voorstel tot aanpassing ambitie: Duurzaam Dinkelland 2020 en verder.

Financiële kaders

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Een afvalloos Dinkelland

Wat willen we bereiken

In 2022 hebben we ons doel van maximaal 50 kg restafval per inwoner per jaar bereikt.

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

In 2017 werd er per inwoner 60 kg restafval per jaar ingezameld.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

Doelen Afvalloos Dinkelland:

- Vanuit de ambitie van het project “Afvalloos Twente” streven we naar maximaal 50 kg restafval per inwoner per jaar in 2030. Door ons huidige beleid voort te zetten en te optimaliseren streven we er naar om dat doel in 2022 te halen.
- In 2050 zijn er geen restafvalstromen meer in Dinkelland

In 2030 is het besef doorgedrongen dat we alleen nog producten kopen die na gebruik weer volledig kunnen worden hergebruikt voor nieuwe producten, bestaat er geen afval meer en leven we in een circulaire duurzame samenleving.

De Twentse gemeenten hebben in het kader van het Landelijke Afvalbeleidsplan het project “Afvalloos Twente” opgepakt. De ambitie is om in 2030 de hoeveelheid restafval te reduceren tot maximaal 50 kilo per persoon per jaar. Deze ambitie is gebaseerd op het IPR Normag (een adviesbureau op het gebied van strategie, beleid en organisatie) rapport dat in 2014 de basis heeft gevormd voor de regionale afvalvisie en ons eigen afvalbeleid. Met de huidige hoeveelheid van 60 kilo per inwoner per jaar in 2017 voldoen we nog niet aan de ambities van Afvalloos Twente. Het streven is om de ambitie eerder waar te maken dan in 2030. Daarvoor gaan we in 2019 en 2020 voorstellen uitwerken om op 1 februari 2022 de gewenste 50 kg per inwoner per jaar te halen.

Wat hebben we gedaan?

- Als Noaberkracht het goede voorbeeld geven

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Binnen bedrijfsvoering van Noaberkracht afvalstromen maximaal scheiden en de afvalstromen waar mogelijk hergebruiken.

Behaalde mijlpalen 2020

- In het eerste kwartaal is door de werkgroep een advies voor het scheiden van afvalstromen opgesteld. Er wordt nu gewerkt aan de uitvoering en implementatie hiervan.

Persberichten en raadsbrieven

Raadsbrief	2020-07 Deelnemersovereenkomst Verpakkingen 2020-2029 Bijlage 2020-07 Bijlage uitvoering afspraken Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020-2029 Dinkelland
------------	---

- Verkennen mogelijkheid uitvoeren pilot afvalinzameling maatschappelijke organisaties en ondernemers.

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Optimale afvalscheiding bij maatschappelijke organisaties.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal 2020

2019:

- Het college heeft het besluit genomen voor uitvoering hiervan. Dat betekent dat er een PMD-container aan maatschappelijke organisaties beschikbaar wordt gesteld.

Persberichten en raadsbrieven:

Raadsbrief	2020-05 beantwoording schriftelijke vragen containers aan maatschappelijke organisaties 2019-81 afvalinzameling maatschappelijke organisaties
------------	--

- Werken aan gedragsverandering door informatievoorziening, communicatie en ondersteunen van educatie.

Omschrijving / op te leveren resultaat

Werken aan gedragsverandering door informatievoorziening, communicatie en ondersteunen van educatie.

Op te leveren:

- Minder grondstoffen in het restafval. Dit wordt zichtbaar gemaakt in het evaluatierapport.

Behaalde mijlpalen 2020

- Gelet op de toenemende vervuiling van PMD, GFT en textiel is in samenwerking met ROVA gestart met het project "Terugwinnaars". Dat project voorziet in meer communicatie over het beter scheiden van afvalstromen. Daarnaast vinden er in de kernen, waar veel vervuiling in het PMD is aangetroffen, controles plaats en worden inwoners aangesproken op overtredingen en krijgen de mogelijkheid om de stoffen er alsnog uit te halen.

Trends en ontwikkelingen

Er zijn momenteel geen trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

Voor het thema Afval zijn de meeste inspanningen inmiddels geborgd in de lijn. Deze actielijn komt daarom niet meer als aparte actielijn terug in het programma Duurzaamheid.

Financiële kaders

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Meer asbest eraf en meer zon erop

Wat willen we bereiken

Eind 2022 zijn zoveel mogelijk asbestdaken gesaneerd.

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

In Dinkelland is in het buitengebied 628.000 m² aan asbestdaken aanwezig, in het stedelijk gebied 33.000 m² en op de bedrijventerreinen 10.000 m², welke direct onderhevig zijn aan de weersinvloeden. (Bron: asbestinventarisatie provincie Overijssel, situatie 2017)

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

In afwachting van de behandeling van aangepaste wetsvoorstel Asbestdaken in de eerste kamer, is de SOLL voor 2020 als volgt: eind 2022 is zoveel mogelijk van de asbestdaken gesaneerd.

Op 4 juni 2019 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel asbestdakenverbod per 2025 verworpen. Naast de discussie over gezondheidsrisico's bij sanering van asbest, is het 'moeten' er voorlopig vanaf. Zie ook: Eerste kamer verwerpt wetsvoorstel.

Losse asbestvezels zijn schadelijk voor de volksgezondheid, het (langdurig) inademen van deze vezels kan leiden tot kanker. Asbestbranden leiden tot onrust over de volksgezondheid en vormen een risico op hoge maatschappelijke kosten en economische schade.

Ondanks dat er (nog) geen verbod is grijpen we dit verbod aan om verduurzaming te bevorderen. Onze voorkeur gaat uit naar plaatsing van zonnepanelen ter vervanging van asbestdaken. Via het Duurzaamheidsfonds Dinkelland willen we het plaatsen van panelen stimuleren.

Het Rijk (trekker), de provincie en de gemeenten onderzoeken de mogelijkheden van een revoluerend fonds voor het verwijderen van asbestdaken voor particulieren. Van de gemeente wordt vooralsnog een bijdrage in het fonds gevraagd.

Wat hebben we gedaan?

- Samenwerking met Provincie Overijssel om daken voor 2024 asbestvrij te krijgen.

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Stimuleringsregeling asbestdaken in samenwerking met de provincie Overijssel (minder draagkrachtige) dakeigenaren.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal 2020.

2019:

- De Provincie heeft middelen beschikbaar gesteld voor het stimuleringsfonds voor het verwijderen van asbestdaken. De 1e Kamer heeft het wetsvoorstel ten aanzien van het verbod op asbestdaken verworpen. Het is nog onduidelijk of en wanneer er wel een verbod komt. In deze kabinetsperiode is geen nieuw wetsvoorstel gedaan.
- De Provincie en gemeente Dinkelland participeren in een landelijk fonds

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	<p>april 2019: Ruim 6000 daken Noordoost Twente moeten voor eind 2024 asbestvrij zijn</p> <p>mei 2019: Digitaal gemeenteloket NOT gemeenten voor saneren van asbestdaken geopend</p>
-------------	--

Trends en ontwikkelingen

Voor deze actielijn zijn we in afwachting van het rijks- c.q. Provinciaal beleid. De verwachting is dat hierin de komende kabinetsperiode niet veel gaat veranderen.

Vanuit de gemeente worden activiteiten in het kader van de Versnellingsaanpak asbestdakensanering door Rijk en Provincie, pro-actief gevolgd. De gemeente haakt aan bij activiteiten die passen bij onze doelstelling.

Er zijn momenteel geen trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

De ambitie Duurzaamheid gaat een andere invulling krijgen. Het voorstel hiervoor is te vinden onder het onderdeel: Voorstel tot aanpassing ambitie: Duurzaam Dinkelland 2020 en verder.

Financiële kaders

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Meer circulaire inkoop

Wat willen we bereiken

Bij inkoop van de gemeente meer rekening houden op de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen.

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

Op dit moment hebben we nog geen helder beeld van wat circulaire inkoop voor de gemeente betekent en daarmee ook niet waar we staan. We gaan dit instrument ontwikkelen.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

- Er is een helder inkoopbeleid met duidelijke normen voor circulair inkopen
- Het is meetbaar of er circulair ingekocht wordt
- In 2022 wordt ingekocht conform de in het beleid gestelde normen.

Circulaire Economie helpt onze duurzame ambities te verwezenlijken. De circulaire economie en is een erg breed begrip. Het Ministerie van VROM hanteert de volgende definitie: “het toepassen van milieuaspecten en sociale aspecten in alle fasen van het inkoopproces, zodat dit uiteindelijk leidt tot de daadwerkelijk levering van een product, dienst of werk dat aan deze eisen voldoet.” Binnen Dinkelland ligt de focus op **circulair inkopen**. Hierbij gaat het om de inzet van het instrument Inkoop om productie en (her)gebruik van circulaire producten en diensten te stimuleren en zo duurzaamheid te versterken^[1].

[1] Pianoo, kader voor circulair inkopen

<https://www.pianoo.nl/sites/default/files/documents/documents/kadercirculairinkopen-20april2015.pdf>

Wat hebben we gedaan?

- Circulaire inkoop

Omschrijving / op te leveren resultaat

Basisinventarisatie huidige stand van zaken, verkenning mogelijkheden met conclusies en aanbevelingen voor het vervolg. Implementeren beleid circulaire inkoop.

Op te leveren:

- Rapportage met analyse, conclusies en aanbevelingen. Dit rapport levert de spelregels en bouwstenen voor in ieder geval Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en het stimuleren van onze leveranciers om bij voorkeur producten uit gerecyclede afvalstromen aan te bieden.
- Ingevoerde maatregel (spelregels en bouwstenen)

Behaalde mijlpalen

2020:

- Op 3 februari 2020 is het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen ondertekend door de gemeente. Daarmee is ook het startsein gegeven voor het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen dat binnen 6 maanden na ondertekening gereed moet zijn.

2019:

- De verkenning en het plan van aanpak voor circulaire inkoop is gereed.
- Er is een subsidie toegekend van € 10.000,--
- In april 2019 is het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen voorgesteld. (ondertekening gaat plaatsvinden 2020)
- Twee deelprojecten: Pilot duurzaam deelvervoer is gestart, pilot huisvesting is in voorbereiding

Persberichten en raadsbrieven

Persberichten	februari 2020: Niet klakkeloos nieuw kopen maar kijken naar hergebruik
---------------	--

Trends en ontwikkelingen

Er zijn momenteel geen trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

De ambitie Duurzaamheid gaat een andere invulling krijgen. Het voorstel hiervoor is te vinden onder het onderdeel: Voorstel tot aanpassing ambitie: Duurzaam Dinkelland 2020 en verder.

Financiële kaders

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Voorstel tot aanpassing ambitie: Duurzaam Dinkelland 2020 en verder

Aanleiding

Gemeente Dinkelland haakt aan bij de landelijke doelstelling dat in 2050 de energievoorziening volledig duurzaam moet zijn. Een ambitieuze doelstelling waarvoor de komende jaren de nodige inspanningen moeten worden geleverd. Hier willen we samen met inwoners, organisaties en andere gemeenten invulling aan geven.

Daarom is er voor de beide gemeenten Dinkelland en Tubbergen een programma opgesteld met daarin een aantal actielijnen en inspanningen die nodig zijn om de duurzaamheidsdoelstellingen te halen.

Dit heeft tot gevolg dat Ambitie Duurzaamheid een andere invulling gaat krijgen. Daarbij hebben we de uitkomsten van de mid-term-review meegenomen.

Wij stellen u voor om dit met dit Raadsperspectief onderstaand werkplan Duurzaamheid vast te stellen. Met ingang van het begrotingsjaar 2021 wordt daarmee gerapporteerd op de onderdelen zoals deze hieronder worden weergegeven.

Voorgestelde nieuwe opbouw ambitie Duurzaamheid

ACTIELIJN 1: ENERGIE: WIND EN ZON

Deze actielijn richt zich op de doelstelling dat in 2050 100% van de energie duurzaam is opgewekt. Belangrijkste opgaven in deze actielijn vormen het opstellen van een visie energietransitie, het opstellen van wind- en zonnebeleid en het uitbrengen van een definitief bod in de Regionale Energie Strategie (RES).

ACTIELIJN 2: ENERGIE: WARMTE

Deze actielijn is gericht op de doelstelling dat in 2050 alle huishoudens en bedrijven in de gemeenten Tubbergen en Dinkelland van het aardgas af zijn. Gemeenten zijn verplicht een warmtevisie op te stellen hoe hier invulling aan te geven. In Noordoost Twente zijn de krachten gebundeld en is inmiddels een concept warmtevisie gereed. Na vaststelling van deze visie zullen de komende jaren wijkuitvoeringsplannen moeten worden opgesteld voor de verschillende kernen in Dinkelland en Tubbergen.

ACTIELIJN 3: DUURZAAM VAN ONDEROP

Deze actielijn is gericht op het aanjagen en stimuleren van initiatieven van onderop. Invulling geven aan de duurzaamheidsdoelstellingen is een opgave waaraan we samen met inwoners en organisaties vorm moeten geven. Er zijn momenteel diverse werkgroepen en coöperaties opgericht of in wording. Om initiatieven en werkgroepen een stap verder te helpen is het van belang hierin een aanjagende en stimulerende rol in te nemen, zodat initiatieven en projecten ook daadwerkelijk van de grond komen.

ACTIELIJN 4: CIRCULAIRE INKOOP

Deze actielijn is erop gericht om bij inkoop van de gemeente meer rekening te houden met de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen. Er wordt beleid gemaakt hoe hier invulling aan te geven. Daarbij hebben gemeenten Tubbergen en Dinkelland op 3 februari 2020 het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen ondertekend. Binnen een half jaar zal hiervoor een actieplan moeten overlegd.

ACTIELIJN 5: ASBEST ERAF, ZON EROP

Vanuit de gemeente worden activiteiten in het kader van de Versnellingsaanpak asbestdakensanering door Rijk en Provincie, pro-actief gevolgd. De gemeente haakt aan bij activiteiten die passen bij de doelstelling.

Inhoud

Programma Duurzaamheid – Raadsperspectief 2021

Het thema duurzaamheid is een dynamisch beleidsterrein dat volop in ontwikkeling is en aan verandering onderhevig. We constateren dat er de komende jaren extra taken en uitdagingen op ons afgekomen zijn om aan de gestelde doelstellingen te voldoen, denk onder meer aan de Regionale Energie Strategie, de warmtevisie en het opstellen van wijkuitvoeringsplannen. Ook is in de afgelopen periode reeds een aantal inspanningen uit de ambitiebegroting uitgevoerd die inmiddels geborgd zijn in de lijn (actielijn afval).

We concluderen daarmee dat de actielijnen zoals oorspronkelijk ingezet in de begroting 2019 niet meer volledig en actueel zijn. Voorgesteld wordt om vanaf 2021 te werken volgens de onderstaande vijf actielijnen en inspanningen die aansluiten bij de huidige trends en ontwikkelingen.

Mid-term review

Bij het inrichten van de nieuwe actielijnen is ook rekening gehouden met de uitkomsten van de midterm-review. Vanuit de huidige actielijnen kunnen we op basis van deze review concluderen dat we op de goede weg zitten. Met aanvulling van de bovengenoemde bijstelling van actielijnen naar aanleiding van de landelijke trends en ontwikkelingen, zetten we de inspanningen voort. Het thema afval continueren we via de lijn. Op basis van de review zijn vanuit perspectief van de inwoners ook geen aanvullende inspanningen en ambities nodig. Inwoners hechten geven relatief meer prioriteit aan de actielijn asbest. We zijn hiervoor in afwachting van rijks- en provinciaal beleid. Voorstel is echter om deze actielijn wel te handhaven en hierin een pro-actieve houding in te nemen om - zodra hier ontwikkelingen zijn - hier op in te kunnen spelen.

Een belangrijke constatering die op basis van de midterm review gedaan kan worden is dat inwoners minder prioriteit stellen aan het thema duurzaamheid ten opzichte van andere thema's die concreet spelen in de directe woon- en leefomgeving. Het thema duurzaamheid staat waarschijnlijk nog te ver van onze inwoners af, terwijl het uiteindelijk onze inwoners in de toekomst zeker zal raken. Wij zien het dan ook als onze taak om de komende jaren nog sterker in te zetten op bewustwording en communicatie. Hierbij richten we ons op de noodzaak en effecten van de grootschalige energietransitie, maar vooral ook op het stimuleren van kleinere initiatieven van onderop, met aandacht voor de mogelijkheden voor energieopwekking én energiebesparing. De actielijnen voor de komende periode voor de ambitie Duurzaamheid worden als volgt voorgesteld:

Actielijn 1: Energie: wind en zon

In 2050 moet 100% van de energie duurzaam zijn opgewekt. Zoals vastgelegd in de concept RES wil de gemeente in NOT-verband in 2030 335 GWh elektriciteit duurzaam opwekken (14% van huidig totaal energieverbruik, incl. gas). Hierbij bundelen we de krachten in Noordoost Twente en Twente.

Inspanningen:

- Samen met Tubbergen, Losser en Oldenzaal invulling geven aan de grootschalige energietransitie (wind en zon)
- Invulling en uitwerking geven aan de Regionale Energie Strategie
- Faciliteren en structureren van informatieverstrekking en advisering op maat voor inwoners, meer inzet op bewustwording en communicatie rondom de energietransitie.

Actielijn 2: Energie: warmte

In 2050 moeten alle huishoudens en bedrijven in de gemeente Dinkelland van het aardgas af. Samen met inwoners willen we werken aan haalbare en betaalbare oplossingen.

Inspanningen:

- Invulling en uitwerking geven aan de warmtevisie
- Opstellen en uitvoeren van wijkuitvoeringsplannen
- Open biogas(rotonde)

Actielijn 3: Duurzaam van onderop

De duurzaamheidsambities vullen we samen met onze inwoners, ondernemers en organisaties in. Zij hebben een belangrijk aandeel in het realiseren van een uiteindelijk energieneutraal Dinkelland. In aansluiting op de uitkomsten van de midterm review willen we initiatieven van onderop de komende jaren pro-actief aanjagen, stimuleren en ondersteunen waar mogelijk.

Inspanningen:

- Ondersteunen en aanjagen van werkgroepen en coöperaties duurzaamheid in de kernen
- Stimuleren en faciliteren van initiatieven van inwoners, ondernemers en organisaties
- Communicatie en bewustwording op mogelijkheden voor energieopwekking en -besparing

Actielijn 4: Circulaire inkoop

Bij inkoop van de gemeente houden we meer rekening met de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen.

Inspanningen:

- Opstellen en uitvoeren actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
- Uitvoeren beleid Circulaire inkoop

Actielijn 5: Asbest eraf, zon er op

Vanuit de gemeente worden activiteiten in het kader van de Versnellingsaanpak asbestdakensanering door Rijk en Provincie, pro-actief gevolgd. De gemeente haakt aan bij activiteiten die passen bij de doelstelling:

Financiële kaders

Het college heeft voor wat betreft de mogelijkheden voor structureel nieuw beleid / intensivering van beleid een eerste richtinggevende prioritering aangegeven. Het programma duurzaamheid staat daarbij met een structureel benodigd bedrag van € 132.000 als tweede op de lijst. Deze richtinggevende prioritering wordt nader uitgewerkt en betrokken bij het opstellen van de begroting 2021 waar de daadwerkelijke besluitvorming plaatsvindt

Duurzaam Dinkelland - financieel

Financiële kaders Ambitie Duurzaam Dinkelland

Duurzaam Dinkelland (Bedragen x €1.000)						
Actielijnen	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Saldo 2019	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Faciliteren en structureren van informatieverstrekking en advisering op maat voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.	15	4	11	11		11
Basisinventarisatie huidige stand van zaken, verkenning mogelijkheden met conclusies en aanbevelingen voor het vervolg.	6		6	6		6

Bestaande woningbouw wijkgericht maken. gasloos	34		34	34		34
Energiemonitoring*	10		10	10	0	10
Opstellen van een Duurzaam MOP gebouwen*	17	21	-4			
Stimulering verduurzaming scholen	10		10	10		10
Samen met Losser Oldenzaal en Tubbergen invulling geven aan grootschalige energietransitie	4		4	4		4
Inkoop duurzame energie voor onze gebouwen*	10		10	10	1	9
Project en procesgeldens duurzaamheid **	1.921	16	1.906	1.906	3	1.902
Samenwerking NOT energietransitie ***				50		50
NOT energieloket 3.0 * **				40		40
Stimuleringsregeling energietransitie				60		60
Quick wins, werkbudget				10		10
Totaal Duurzaam Dinkelland	2.027	41	1.986	2.149	4	2.145

* Deze inspanning is in 2019 opgenomen in de basisbegroting.

** Voor de volledigheid zijn de bestaande budgetten uit de ambities 2018 toegevoegd aan de financiële kaders.

*** Dit betreffen totaalbedragen van respectievelijk €150.000 en €120.000 die zijn verdeeld over de jaarschijven 2020, 2021 en 2022.

Beschikbare middelen vanuit de algemene uitkering:

Via de algemene uitkering zijn in de decembercirculaire 2019 middelen beschikbaar gekomen voor duurzaamheid. Door middel van zogenaamde taakmutaties legt het Rijk d.m.v. deze middelen een opdracht richting gemeenten. De gelden hebben wij als gemeente vastgelegd in stelposten in afwachting van nieuw beleid passend bij de taakmutatie. Met andere woorden de middelen zijn niet eerder beschikbaar dan dat er nieuw beleid is vastgelegd.

Klimaatmiddelen Transitievisie Warmte:

Voor het opstellen van de Transitievisies Warmte ontvangen alle gemeenten een eenmalige bijdrage van € 200.000. Deze bijdrage is bedoeld voor het uiterlijk in 2021 opstellen van Transitievisies Warmte door alle gemeenten zoals opgenomen in het Klimaatakkoord van juni 2019 en beoogt dat alle gemeenten een goede start kunnen maken met de uitvoering van het Klimaatakkoord. Voor een bedrag van €44.000 ligt er een opdracht aan Noaberkracht voor het opstellen van de Transitievisies Warmte.

Indien voor het resterende deel van deze stelpost geen nieuw beleid volgt, komt het bedrag ten gunste van de algemene middelen.

Klimaatmiddelen Wijkaanpak

De gemeente Dinkelland ontvangt € 10.000 incidenteel om een start te maken met het opstellen van uitvoeringsplannen op wijkniveau. Er ligt een opdracht voor dit bedrag aan Noaberkracht om deze start mogelijk te maken. Daarnaast is er subsidie aangevraagd voor Weerselo en Tilligte. Deze stelpost is hiermee besteed.

Klimaatmiddelen Energieloketten

Om bewoners en particuliere gebouweigenaren komende periode goed te informeren met name door middel van energieloketten ontvangen wij €25.000 incidenteel." In NOT verband zijn we een aanbesteding aan het voorbereiden. We gaan er van uit dat we deze externe middelen als eerste inzetten voor het "Energeloket 3.0". Het zal dan wel een meer structureel karakter hebben. Zodra er meer bekend is informeren wij u.

Ambitie Sterke bedrijvigheid

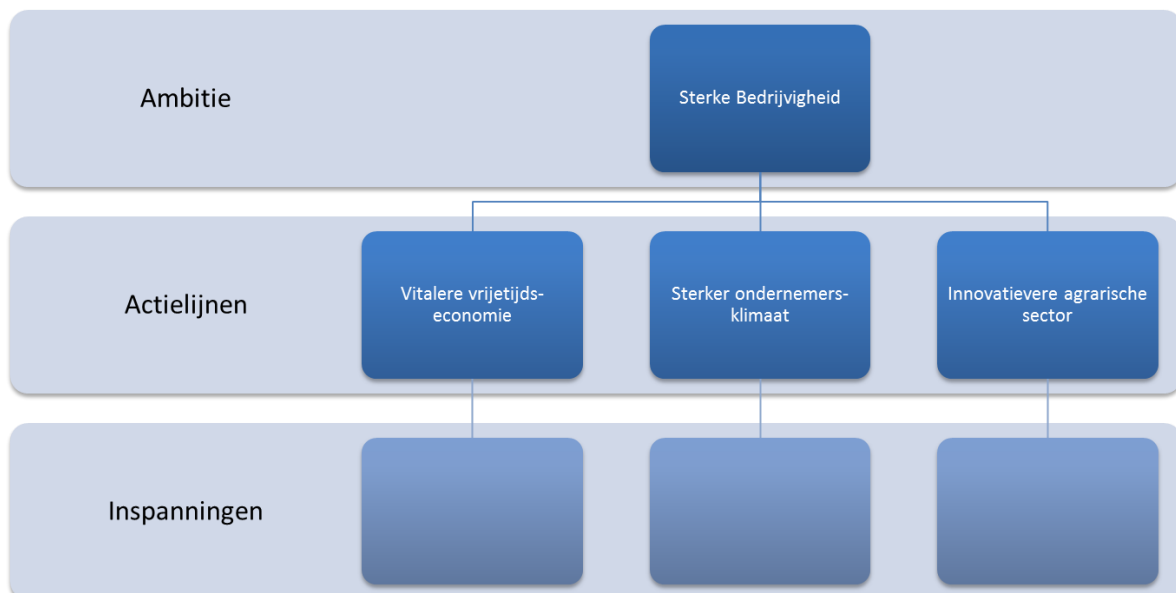
Inleiding Ambitie Sterke Bedrijvigheid

Wij zetten in ons voor een sterker Dinkellands bedrijfsleven

In het coalitieprogramma 2018-2022 van Dinkelland is “ondernemen” als belangrijk thema benoemd. Omdat wij een aantrekkelijke gemeente willen zijn waarin het goed wonen, werken, leven en recreëren is. Het is van groot belang dat het Dinkellandse bedrijfsleven (Agro en food, MKB, detailhandel en vrijetijdseconomie) sterk blijft. Ondernemers zorgen voor banen en investeringen, maar vervullen ook op maatschappelijk vlak een zeer belangrijke rol in onze samenleving. Denk daarbij aan verschillende sponsorrelaties met ons rijke verenigingsleven en bij evenementen. Ondernemers zijn de motor van onze samenleving. Een goed ondernemersklimaat, waarbij de dienstverlening aan en bereikbaarheid van ondernemers goed is, helpt het bedrijfsleven om ook in de toekomst goed te kunnen functioneren. Ondernemers zijn dus van wezenlijk belang voor onze samenleving. Wij zetten ons er dan ook voor in dat het Dinkellandse bedrijfsleven sterk blijft en versterkt wordt. Een ‘sterker Dinkellands bedrijfsleven’ kenmerkt zich door tevreden (startende) ondernemers die hun bedrijfsactiviteiten volop kunnen ontwikkelen en de gemeente zien als partner om mee te denken over de gewenste ontwikkelingen.

Een partnerschap tussen ondernemers en gemeente zorgt voor een betere dienstverlening. Je bent dan immers tijdig van elkaars plannen, ideeën en suggesties op de hoogte, zodat hier zo goed mogelijk rekening kan worden gehouden. Als gemeente staan wij open voor andere vormen van samenwerking met onze ondernemers en hebben oog voor hun behoeften. Ook de regionale en (inter)nationale samenwerking hoort daarbij. Kortom, het creëren van sterke lokale, landelijke en internationale verbindingen.

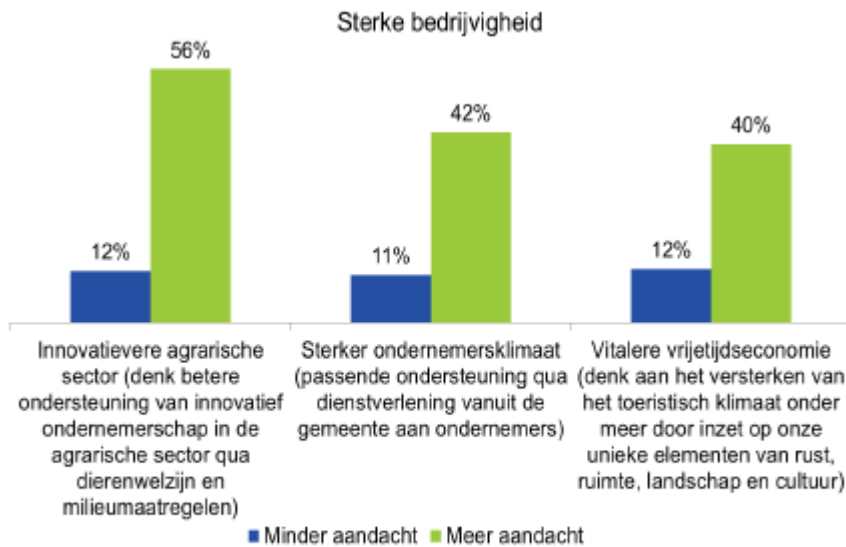
We zijn tevreden als we in het tweejaarlijkse onderzoek een 7 scoren. Dit resulteert binnen de Ambitie Sterke bedrijvigheid in de volgende actielijnen:

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

In de tussenbalans is aan onze inwoners de vraag uitgezet wat zij belangrijk vinden. Welke onderwerpen meer of minder aandacht nodig hebben en wat de prioriteiten zouden moeten zijn. De gemeente Dinkelland heeft hiervoor het Dinkellandpanel opgezet samen met een onderzoeksbureau. Deze onafhankelijke partij beheert het panel en voert de onderzoeken uit namens de gemeente. Bij de vragen die aan de inwoners zijn voorgelegd is de structuur van het coalitieakkoord gevolgd. Dat betekent dat er vooral op hoofdlijnen vragen zijn gesteld. De resultaten van de input van het Dinkellandpanel zijn hieronder voor deze ambitie weergegeven.

Vraag: De gemeente Dinkelland heeft Ondernemen als belangrijk thema benoemd. Hiervoor heeft de gemeente Dinkelland een aantal acties in gang gezet. Wat mag wat u betreft minder of juist meer aandacht krijgen in de komende 2 jaar?

Verder is onder elke actielijn de input van deze tussenbalans verwerkt onder het onderdeel 'trends en ontwikkelingen'.

Zie voor meer informatie: Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022.

Vitalere vrijetijdseconomie

Wat willen we bereiken

Versterken van het toeristisch klimaat onder meer door inzet op onze unieke elementen van rust, ruimte, landschap en cultuur

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

Voor een overall view op de sector hanteren we 'het aantal overnachtingen' als graadmeter voor de IST situatie. Deze meting doen we zelf en is gebaseerd op de toeristenbelasting. Als startpunt gebruiken we het aantal overnachtingen van 2017. In 2017 had gemeente Dinkelland 335.883 toeristische overnachtingen. Dit is een 3.8% stijging t.o.v. 2016 en het hoogst aantal overnachtingen gemeten in gemeente Dinkelland.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

Vrijtijdseconomische sector 2022: Als gemeente zijn wij er ons van bewust dat er geen oneindige groei in de markt zit en dat deze groei jaarlijks afhankelijk is van zowel vraag en aanbod als trends en ontwikkelingen. De komende jaren streeft Gemeente Dinkelland minimaal naar het behouden van het huidige aantal overnachtingen. Tevens blijft de gemeente op basis van de jaarlijkse toeristische overnachtingcijfers haar potentie monitoren om jaarlijks acties uit te zetten binnen de hoofdthema's: toeristisch ondernemerschap, toeristische voorzieningen en landschap, marketing en de grensligging (NL-DL) van Dinkelland.

Dinkelland is een vitale vrijetijdseconomische bestemming binnen Twente. Dit is te zien aan het jaarlijks aantal toeristische overnachtingen. Ondanks de economische crisis heeft de sector vrijetijdseconomie van Dinkelland bewezen een stabiele factor te zijn binnen de Dinkellandse economie. In 2017 bedroeg het aantal toeristische overnachtingen 335.883. Dinkelland is hiermee verantwoordelijk voor bijna 10% van de totale overnachtingen in Twente. De totale toeristische bestedingen aan hotel- en andere verblijfsovernachtingen bedroeg in 2017 in Twente 180 miljoen euro; de Dinkellandse verblijfssector was in 2017 dan ook verantwoordelijk voor bijna 18 miljoen euro omzet. Gemiddeld geeft de toerist per dag een € 41 uit aan culinair aanbod, detailhandel en andere dagrecreatie bestedingen (belevingsonderzoek Dinkelland 2017).

De sector vrijetijdseconomie is erg trend- en seizoen afhankelijk. Tevens kent de sector veel verschillende stakeholders en belangen. Voor het behouden van vitale Dinkellandse vrijetijdssector is het van belang dat trends en ontwikkelingen, kansen en potenties en verschillende belangen constant gestuurd worden. Gemeente Dinkelland wil hieraan bijdragen door in te spelen op de huidige aantrekkingskracht van Dinkelland en deze te voorzien van toekomstbestendige impulsen. De Dinkellandse toerist bezoekt Dinkelland voornamelijk om tot rust te komen en te genieten van ruimte, landschap en culturele waarden (belevingsonderzoek Dinkelland 2017). De komende jaren hebben de volgende activiteiten prioriteit:

- het behouden en versterken van deze aantrekkingskracht door middel van het behouden van het (coulissen)landschap (Natura 2000);
- het versterken van de toeristische voorzieningen waaronder de fiets- en wandelnetwerken;
- het blijven vermarkten van het merk Ootmarsum-Dinkelland in samenwerking met Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland;
- het benutten van de Duitse grensligging, en
- inzetten op seizoenspreiding door het aantal toeristische overnachtingen in het voor- en het najaar te vergroten.

Wat hebben we gedaan?

- Kanaal Almelo Nordhorn

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij gaan met Nordhorn een project aan waarbij het kanaal Nordhorn Almelo de verbindende factor is

Op te leveren:

- Gezamenlijk actieplan voor de samenwerking over het kanaal Nordhorn – Almelo.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Er is op 28 februari 2020 tussen gemeente Dinkelland en Stadt Nordhorn een samenwerkingsovereenkomst getekend dat onderdeel is van de Interregbeschikking. Wij zijn gestart met de werkvoorbereiding voor het rooveren van een Komiezenhut, het plaatsen van een turfschip, het plaatsen van infoborden en het maken van arrangementen met ondernemers. Deze maken onderdeel uit van het project "Kanalallee Denekamp-Nordhorn".

2019:

- Wij hebben ondersteuning geboden bij de interregionale aanvraag voor subsidie Kanaal Almelo Nordhorn. In december 2019 is deze subsidie (ad € 540.000) verstrekt door Interreg (Europese subsidie) voor het project Kanaalallee Denekamp-Nordhorn voor het maken van een prehistorische route.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	februari 2020: subsidie voor cultuurhistorische route die Denekamp en Nordhorn met elkaar verbindt
-------------	--

Stand van zaken

- Op 17 januari is op een gezamenlijke raadsvergadering tussen gemeente Dinkelland en Stadt Nordhorn afgesproken om projecten die grensoverschrijdend zijn gezamenlijk op te pakken. Het kanaalproject is een project wat hieronder valt.
- Subsidie Provincie Overijssel is toegekend
- Europese subsidie (Interreg) is toegekend
- januari 2020 gestart met het voortraject mbt het maken van een cultuurhistorische route
- Toeristisch consulent

Omschrijving / op te leveren resultaat

De toeristisch consulent is de sparringpartner voor de ondernemers. De rol van de toeristisch consulent is vergelijkbaar met deze van de bedrijfsconsulent.

Op te leveren:

- Contactmomenten met ondernemers en vertegenwoordigers uit de sector en advisering. **Aandachtspunt:** waar mogelijk meer ruimte bieden om seizoen verlengende activiteiten mogelijk te maken.

Behaalde mijlpalen

2020:

- De eerste resultaten uit het onderzoek naar de vitaliteit van verblijfssector in Overijssel (en Twente) zijn opgeleverd door onderzoeksbureau Ruimte en Vrijetijd. Samen met het onderzoeksbureau en brancheorganisaties wordt gewerkt aan een strategie voor de verblijfssector. Het eerste werkatelier hierover heeft in Overijssel-breed verband plaatsgevonden. Het tweede werkatelier is uitgesteld i.v.m. de coronacrisis.
- Door de Corona-crisis is de taak van de toeristisch consulent geïntensiveerd.

2019

- Ten behoeve van regionale beleidsvorming vervullen wij een ambtelijke kopgroep positie in Twente namens Noordoost Twente.
- Ten behoeve van regionale en Provinciale beleidsvorming vervullen wij een rol in de inhoud en uiteenzetting van zowel het provinciale onderzoek naar de vitaliteit van de verblijfssector als de dagrecreatieve sector.
- De Noordoost Twente gemeenten zijn gestart met een gezamenlijke verkenning naar het verbeteren van de samenwerking. Dit betreft zowel bestuurlijk, zowel beleidsmatig, als operationeel tussen de vier gemeenten en de vier VVV's /TTI's* en TwenteMarketing.
- Wij zijn aangesloten als contactpartner ten behoeven van toeristische advisering in de kernen Deurningen, Denekamp, Ootmarsum, Weerselo en Lattrop in relatie tot MijnDinkelland2030.
- Er zijn veel bedrijven in de vrijetijdssector bezocht.
- Er zijn vijftien initiatieven behandeld of in behandeling voor nieuwe verblijfsrecreatie, uitbreiding of enkel voor informatie-inwinning.

* (Twentse Toeristische Informatievoorziening = toeristische stichting per gemeente)

- Versterken promotionele activiteiten Ootmarsum-Dinkelland

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Ondersteuning Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland d.m.v. subsidie.
- Stimuleren ketensamenwerking tussen Marketing Oost (TwenteMarketing) en het STOFD via bijdrage aan Regio Twente.

Behaalde mijlpalen

2020:

- De basissubsidie ten behoeve van ondersteuning Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland 2020 is uitgekeerd.
- Er is een traject ingezet om de samenwerking tussen Twente Marketing en het STOFD te verbeteren en de coördinatie tussen deze partners te optimaliseren.

2019:

- Stichting Ondernemersfonds Dinkelland heeft haar doelstelling behaald. De basissubsidie ten behoeve van ondersteuning Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland 2019 is betaald.
-

- Versterken toeristische voorzieningen

Omschrijving / op te leveren resultaat

Versterken toeristische voorzieningen door o.a. behouden kwaliteiten (coulissen)landschap en natuur (de N2000-gebieden)

Op te leveren:

1. Investeren in toeristische voorzieningen van Routenetwerken Twente via bijdrage aan Regio Twente
2. Kwaliteitsverbetering toeristische voorzieningsniveau in het landschap en per kern waaronder fiets- en wandelnetwerken en uitstraling openbare ruimte i.s.m. Routenetwerken Twente, Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland en het proces MijnDinkelland2030!.
3. Opleveren stuwwallenroute als onderdeel Noordoost Twente pad i.s.m. alle Noordoost Twentse gemeenten

Behaalde mijlpalen

2020:

- Samen met de beleidsadviseurs vrijetijdseconomie in Noordoost Twente zijn wij gestart met een verkenning naar de implementatie van de applicatie 'ongehinderd' voor vrijetijdseconomische bedrijven en locaties. Ongehinderd is een gerenommeerd landelijk platform voor mensen met een fysieke beperking. Per app en via de website van Ongehinderd worden mensen met een beperking geïnformeerd over locaties die voor hen goed toegankelijk zijn. Bedrijven en locaties kunnen tevens advies inwinnen bij Ongehinderd om beter toegankelijk te worden.

2019:

- Wij sluiten aan bij de denktank van Gastvrij Overijssel met betrekking tot de 'Greenline NOT'. In de denktank zitten tevens TBO's (Terreinbeherende organisaties), ondernemers uit de recreatie en toerisme, agrariërs en marketingpartijen (naast overheid)
- Samen met de bedrijfsconsulent is een verkenning gestart bij de Provincie Overijssel naar de mogelijkheden voor stadsarrangementen ten behoeve van de kernen Denekamp en Ootmarsum.
- Het informatiebord Oorlogsbunker Saasveld in samenwerking met Routenetwerken Twente en Heemkunde Saasveld is gerealiseerd.
- Uitvoering Nette Toilette in samenwerking met Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland.

Resultaat 3: Stuwwalroute is opgeleverd. Het Noordoost Twente pad zal vermarkt worden als het 'Twents Blokje Om'.

- Op 16 mei 2019 was de opening van "Twents blokje om", waar de stuwwalroute onderdeel vanuit maakt. Twents Blokje Om staat voor 300 km wandelplezier.
- Samen met de Noordoost Twente gemeenten, de VVV's/TTI's Noordoost Twente en TwenteMarketing is gestart met fase 2 'Twents blokje om' ten behoeve van marketing, borging en doorontwikkeling van de routes.

Trends en ontwikkelingen

- De gemeenten in Noordoost Twente zijn gestart met een verkenning naar een verdere samenwerking in projecten, beleid en financiën (toeristenbelasting). De samenwerking kan in de toekomst gevolgen hebben voor de gemeentelijke beleidsvorming en waar mogelijk ook de begroting.
- Het onderzoek van onderzoeksbureau Bureau voor Ruimte en Vrijtijd naar de vitaliteit van de verblijfs- en dagrecreatieve sector van Overijssel gaat de gemeenten in Overijssel voorzien van informatie over vraag/aanbod en marktruimte. De informatie uit de onderzoeken wordt uitgewerkt tot een strategie voor de vrijetijdssector (oplevering 2020). De strategie kan gevolgen hebben voor het beleid van de Provincie Overijssel, als mede het lokaal beleid (Nota Verblijfsrecreatie en omgevingsvisie).

Conclusie

Samenvattend kan de conclusie getrokken worden dat, op basis van de tussenbalans, een significante aanpassing van de ambitie Sterke Bedrijvigheid niet aan de orde is. De ambitie is nog steeds valide.

Op dit moment zijn er verder geen afwijkingen te melden. Wel zijn er processen gestart op zowel Noordoost Twentse als Overijsselse schaal die op een later moment van invloed kunnen zijn op de vrijetijdseconomische beleidsvorming en begroting.

Financiële kaders

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Sterker ondernemersklimaat

Wat willen we bereiken

Een beter bij de behoefte passende ondersteuning van ondernemers

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

In het meest recente onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente uit 2018 heeft de gemeente Dinkelland het rapportcijfer 6,6. Gekregen.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

Een beter ondernemersklimaat: Dinkelland wil dat de tevredenheid onder ondernemers toeneemt, waarbij een 7 in het MKB-onderzoek van 2022 het doel is.

Het werken aan een goed ondernemersklimaat voor de agrarische sector, detailhandel, het MKB en de vrijetijdseconomie met een zo optimaal mogelijke dienstverlening blijft de komende jaren een belangrijk aandachtspunt. Wij willen voldoende mogelijkheden om in te spelen op actuele ontwikkelingen zonder daarbij de toekomstbestendigheid van de centra (Denekamp, Weerselo en Ootmarsum) in gevaar te brengen. Als gemeente hebben wij daarbij een faciliterende en stimulerende rol.

Wij willen ieder jaar in totaal 50 bedrijfsbezoeken brengen: dit gebeurt door zowel het college, als door de portefeuillehouder, als door de bedrijfsconsulent, dan wel een combinatie daarvan. We informeren onze ondernemers over voor hen relevante ontwikkelingen, bijeenkomsten, etc. Ook gaan we in overleg met ondernemers bekijken hoe we onze prachtige Dinkellandse bedrijven beter onder de aandacht kunnen brengen bij de Twentse onderwijsinstellingen.

De rol van de gemeente Dinkelland zal met name bestaan uit faciliteren en stimuleren. Daarnaast zien wij het als onze taak om te verwijzen naar subsidiemogelijkheden en formele belemmeringen te verminderen. Wij willen ondernemers verbinden met relevante organisaties en projecten, zoals beschikbaar via de Agenda voor Twente. Verder wil de gemeente inzetten op partnerships met ondernemers en vertegenwoordigingen van ondernemers.

Wat hebben we gedaan?

- Benutten mogelijkheden Agenda voor Twente

Omschrijving / op te leveren resultaat

Bedrijven die voordeel hebben van de Agenda voor Twente

Op te leveren:

De meerjarenprogrammering continueren en onder de aandacht blijven brengen van ondernemers.

Behaalde mijlpalen

2020:

- In de nieuwsbrief voor ondernemers hebben we blijvend aandacht voor de mogelijkheden en resultaten van de Agenda voor Twente

2019:

- De Regiodeal Twente is rond gekomen; er is een rijksbijdrage beschikbaar gesteld van € 30 miljoen voor Twente met cofinanciering van de Agenda voor Twente en de provincie Overijssel.
- Bedrijven zijn geïnformeerd over de mogelijkheden van de Agenda voor Twente (bijvoorbeeld door Twents fonds voor vakmanschap).

- Centrumagenda Denekamp

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Afgerond onderzoek naar het centrum van Denekamp en daarna besluitvorming en voorstellen voor vervolgacties.

Behaalde mijlpalen

2020

- Ondernemers en dorpsraad Denekamp hebben gezamenlijk het plan afgerond om centrum Denekamp te verlevendigen. De resultaten van het onderzoek betrekken we bij de nieuwe werkelijkheid die ontstaat nav de Corona-crisis.

2019:

- Er is een onderzoek naar levendigheid en leefbaarheid uitgevoerd voor centrum Denekamp en er is gezamenlijk overleg geweest met ondernemersverenigingen.

- Doorontwikkeling bedrijvenloket

Omschrijving / op te leveren resultaat

Doorontwikkeling bedrijvenloket/ bedrijfsconsulent als sparringpartner ondernemers. Consulentenschap wordt geïntensiveerd.

Op te leveren:

Aanvullingen t.o.v. huidige dienstverleningspakket (Bedrijvenloket 2.0) waaronder:

- Periodiek uitbrengen van nieuwsbrief voor ondernemers
- Contactmomenten en advisering

Behaalde mijlpalen

2020:

- Er zijn tot en met maart 2020, 3 reguliere nieuwsbrieven uitgebracht en 3 extra nieuwsbrieven in verband met de corona-crisis
- Er is een enorme piek geweest in contactmomenten vanwege de corona-crisis. Veelvuldig contact met zowel ondernemers als diverse ondernemersverenigingen
- Er zijn met spoed lokale maatregelen genomen voor o.a. ondernemers m.b.t. uitstel van betaling gemeentelijke belastingen
- Er zijn - tot aan de corona-crisis - circa 15 bedrijfsbezoeken geweest

2019:

- Er zijn 50 bedrijfsbezoeken geweest.
- We zijn 12 keer aanwezigheid geweest bij een ondernemersvereniging en/of ondernemersbijeenkomsten.
- Er zijn 10 nieuwsbrieven voor ondernemers uitgebracht.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	Gemeente hecht waarde aan mening van ondernemers juni 2019: Dienstverlening aan ondernemers
-------------	---

- Ondernem't Dinkelland

Omschrijving / op te leveren resultaat

Onderzoeken rol gemeente binnen Ondernem't Dinkelland

Op te leveren:

- Adviesrapport met analyse, conclusies en aanbevelingen

Behaalde mijlpalen

2020:

- In 2019 is deze inspanning voltooid.

2019:

- Ondernem't Dinkelland krijgt geen structureel karakter, maar gaat verder als klankbordgroep.
- Deze inspanning is hiermee afgerond.

Status: VOLTOOID

- Verbinden van Ondernemers, Overheid, Onderwijs en Onderzoek (4O's)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

1. Verbeteren van innovatie door ondernemers en gemeente door inzetten van kennis bij onderwijs en studenten
2. Verbinden van kennisvragen bij ondernemers aan oplossingen binnen gemeenten en onderwijs
3. Behouden van studenten voor de regio

Behaalde mijlpalen

2020:

- In het eerste kwartaal is een aantal ondernemers verbonden aan diverse kennisinstellingen.
- De voorbereidingen van de volgende jaarlijkse bootcamp met Saxion in september 2020 zijn begonnen. Er zijn in NOT verband gesprekken gevoerd om te verkennen of we dit jaar samen kunnen optrekken.
- Door MBO studenten is een ondernemerstevredenheid onderzoek uitgevoerd. Helaas bleek dit onderzoek niet te voldoen aan de kwaliteitsnormen waarna we hebben besloten om binnenkort een nieuw onderzoek te starten. Het onderzoek geeft een beeld te over de tevredenheid over onze dienstverlening.
- Met Saxion, afdeling Bestuurskunde, zijn afspraken gemaakt over het gezamenlijk opzetten van een leergang Bedrijfseconomie van Duurzaamheid. Wij zijn hierbij een inputleverende partner.

2019:

- De Agrohub is gerealiseerd en deze is inmiddels operationeel. Verder wordt het platform meer vermarkt. Ook is de Agrohub doorontwikkeld en gaan we in 2020 werken aan realisatie van een digitaal platform en inrichting van de organisatie in nauwe samenwerking met onderwijspartners.
- Het onderzoek naar de Innovatiehub is uitgevoerd. Er blijkt vooralsnog weinig draagvlak. Wel wordt de meerwaarde gezien van de individuele verbinding van ondernemers met onderwijs. Dit is bijvoorbeeld naar voren gekomen tijdens diverse avonden met ondernemers(verenigingen).
- Het college heeft een werkbezoek gebracht aan Saxion en samen met de gemeente Tubbergen aan het ROC van Twente met als doel om de samenwerking te intensiveren
- Afgelopen jaar zijn direct en indirect veel ondernemers verbonden aan diverse onderwijsinstellingen, zoals ROC van Twente, Saxion en de Universiteit Twente.
- Ook is door MBO studenten onderzoek uitgevoerd naar regiotrouwheid en als vervolg daarop hoe studenten te binden en boeien zijn in deze regio. Dit krijgt een vervolg in samenwerking met Saxion. Hierbij wordt een combinatie gezocht tussen onderzoek en concrete acties voor en door ondernemers. De bijzondere positie van Dinkelland als landelijk gelegen gemeente wordt hierin meegenomen.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	februari 2019: Agrohub samenwerken met studenten op boerderijschaal
-------------	---

Trends en ontwikkelingen

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Uit de midterm review "Dinkelland op Koers", blijkt onder meer dat de inwoners van Dinkelland in de leeftijdscategorie 16-45 jaar, het ondernemersklimaat belangrijk vinden.

Overige trends en ontwikkelingen

- In algemene zin zien we dat ondernemers steeds meer moeite krijgen met het vinden van voldoende, gekwalificeerd personeel. Anderzijds komen functies ook te vervallen vanwege de gewijzigde omstandigheden, met name als gevolg van automatisering en digitalisering. Er worden andere eisen gesteld aan werknemers. De mismatch op de arbeidsmarkt wordt daarmee steeds meer voelbaar bij ondernemers en werkzoekenden.
- Bedrijven hebben steeds meer aandacht voor de werknemer; hoe hou je ze fit en vitaal, betrokken bij het bedrijf, etc. Bedrijven willen steeds meer personeel aan zich binden
- Er ontstaat in het kader van duurzaamheid weer een nieuwe, innovatieve business.
- Steeds meer ondernemers wilden weer investeringen doen, nadenken over herlocatie of uitbreiding van hun bedrijfspand. Dit was echter voordat de Corona-crisis uitbrak.

Conclusie

Blijvend aandacht voor dienstverlening aan ondernemers (meedenken, korte lijnen, aandacht voor nieuwe technieken en de gevolgen daarvan voor bedrijfsvoering en vergunningen) en voor verbinding ondernemers en onderwijs (werknemers van de toekomst).

We gaan in de begroting 2021 een inspanning formuleren om te onderzoeken wat deze doelgroep voor de economische ontwikkeling van Dinkelland kan betekenen en hoe we in partnership tot toegevoegde waarde komen.

Financiële kaders

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden. Mogelijke financiële gevolgen van de geschetste intensiveringen betrekken we bij het opstellen van de begroting 2021. Besluitvorming over mogelijke financiële consequenties vindt plaats bij deze begroting.

Innovatievere agrarische sector

Wat willen we bereiken

Ondersteuning van het ondernemerschap in de agrarische sector

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

We hebben op dit moment geen goede nulmeting die inzicht geeft in de effecten van de ondersteuning van de sector. We gaan het geplande belevingsonderzoek, om de wijze waarop de sector de ondersteuning van de gemeente ervaart, niet uitvoeren. We gebruiken het participatieproces dat wordt doorlopen voor het opstellen van de Omgevingsvisie (hoofditem Buitengebied), als input voor traceren van de transitieopgaven in het landelijk gebied van Dinkelland.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

We voorzien reeds nu een verbreding van de actielijn "Innovatievere agrarische sector", naar een aantal breder georiënteerde verduurzamingsopgaven van het landelijk gebied:

- Landbouw en voedsel
- Klimaat en energie
- Natuur en biodiversiteit
- Klimaatverandering

In 2020 hebben we de transitieopgaven van het landelijk gebied concreter in beeld en formuleren we de SOLL.

Ondernemers moeten kunnen ondernemen en dat geldt ook voor de agrarische sector. Er moet ruimte geboden blijven worden. De marktomstandigheden in de agrarische sector veranderen constant. De veranderende regelgeving en de noodzaak tot investeren in onder meer dierenwelzijn en milieumaatregelen leidt bij veel bedrijven tot ruimtelijke en zelfs ook financiële problemen.

Ook de klimaatverandering vraagt, met name op de hoger gelegen zandgronden waar Dinkelland ligt, een grote inspanning van de agrarische sector. Deze verandering leidt samen met onder meer de gebruiksnormen voor dierlijke mest tot verschralende landbouwgronden. Het gevolg hiervan is lagere opbrengsten en het ontstaan van schade aan natuur en problemen met grond- en oppervlaktewater. Vernieuwende initiatieven bieden nieuwe kansen voor economie en werkgelegenheid en een goede basis voor een circulaire economie in Dinkelland.

Wat hebben we gedaan?

- Agro en food sector stimuleren

Omschrijving / op te leveren resultaat

Agro en food sector stimuleren om innovatief te ondernemen (bv. energie en VAB's)

Op te leveren:

- Proces en onderdeel van de werkzaamheden van de agrarisch consulent

Behaalde mijlpalen

2020:

- Nieuwe ontwikkelingen vragen extra aandacht. We hebben inmiddels een actieve rol in de aanpak Stikstof vanuit onze rol in de provinciale werkgroep.
- Ook zijn we inmiddels in gesprek met de sector over de vergisting en de verduurzaming van het gasnet. Hier ligt ook een relatie met het oplossen van de stikstofproblematiek.

2019:

- Wij sluiten aan bij lopende programma's, zoals Mineral Valley Twente, Vruchtbare Kringloop Overijssel (VKO) en programma's van Waterschap Vechtstromen.

- Mineral Valley Twente

Omschrijving / op te leveren resultaat

Participeren in de netwerkorganisatie Mineral Valley Twente (MVT)

Op te leveren:

- Invulling geven aan de samenwerking binnen EFRO (Europese subsidieregeling)
- Voortgangsrapportage meerjarenprogramma MVT 2018-2022
- Proeftuinen

Behaalde mijlpalen

2020:

- Minister Schouten heeft een werkbezoek aan Twente gebracht in het kader van de regiodeal. Dit is een financiële steun om vernieuwingen te stimuleren.
- Nog meer proeftuinen zijn gestart. Ministeries zijn bij verschillende proeftuinen betrokken om aan de hand van praktijkvoorbeelden te kijken of er experimenteerruimte binnen regelgeving mogelijk is.

2019:

- Er is overeenstemming over de deel te nemen partijen aan de Mineral Valley en de bij te dragen middel en menskracht. De samenwerkingsovereenkomst en de oprichtingsakte tussen deelnemende partijen Mineral Valley is getekend.
- De proeftuinen worden uitgebreid, hiervoor zijn financiële middelen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk/Provincie. Voorbereiding EFRO voor proeftuinen.

Voor meer informatie over Mineral Valley zie de Website Mineral Valley

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	mei 2019: Samenwerking bekrachtigd samen aan de slag met verwaarding mest en gezondere bodem december 2019: Proeftuinen presenteren zich tijdens bijeenkomst Mineral Valley Twente
-------------	---

- Natura 2000: Planfase

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

Het Natura 2000 proces, waarvoor de provincie verantwoordelijk is, kent vier fasen:

1. Verkenning
2. Planvorming
3. Realisatie
4. Beheer

Voor de drie Natura 2000 gebieden in Dinkelland zitten we in de Planvormingsfase.

Behaalde mijlpalen 2020

- In het eerste kwartaal zijn er geen provinciale (GS) besluitvormingsmomenten geweest voor de drie N2000 gebieden. Deze zijn voorzien in het tweede en derde kwartaal van 2020.
- In de rol van gedelegeerd opdrachtgever zijn de voorbereidingen gestart voor de Realisatiefase.

Status: afgerond. Op 31 maart is de planfase qua huidige aanpak en organisatie als beëindigd beschouwd. Het huidige team wordt ontbonden. De overdrachtdossiers zijn klaar en wat inhoudelijk niet is afgerond gaat mee naar de Realisatiefase.

- Natura 2000: Realisatiefase

Omschrijving / op te leveren resultaat

De provincie Overijssel heeft de gemeente Dinkelland verzocht de Realisatiefase te gaan trekken. De provincie Overijssel blijft opdrachtgever. Omdat wij de belangen van onze inwoners maximaal willen behartigen in deze fase, gaan wij borgen dat onze invloed van voldoende impact is om hier invulling aan te geven. Samen met de provincie wordt hiervoor een aanpak ontwikkeld.

Behaalde mijlpalen 2020

- De organisatorische voorbereidingen voor de Realisatiefase zijn gestart.

Status:

Op 1 april start een nieuw projectteam met de Realisatiefase waarbij ook de afronding gaat plaatsvinden van de zaken die in de Planprocesfase niet geheel zijn afgerond.

- Toekomstgerichte erven (buitengebied)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Directe relatie met leefbaarheid landelijk gebied, asbestverwijdering, vrijkomende agrarische bebouwing, duurzame energie en sociale kwaliteit. Continuering van de ervencoach.

Op te leveren:

- In 2019 dertig erfeigenaren in beweging krijgen en voorzien van advies en begeleiding.
- Eind 2019 worden de resultaten geëvalueerd. Afhankelijk van de uitkomsten van deze evaluatie wordt de opdracht aangescherpt.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Plan van aanpak 2020 toekomstgerichte erven is vastgesteld. Belangrijkste uitgangspunten van het plan:
 - Bewoners en (agrarische) ondernemers in het buitengebied helpen bij het vinden van antwoorden op hun (complexe) sociale problematiek;
 - Zorgen dat de ontwikkelingen in het landelijk gebied doorgang blijven vinden en opgaven (integraal) uitgevoerd kunnen worden;
 - Koppelen van wensen vanuit de erfeigenaren aan mogelijke opgaven in het buitengebied.

2019:

- Er zijn drie ervencoaches aangesteld. Zij werken in NOT verband. De 4e ervencoach is aangesteld voor project Toekomstgerichte erven specifiek Stoppersregeling en Warme sanering Varkenshouderij. De ervencoaches hebben een boerinnenavond georganiseerd.
- Met de Provincie is overeen gekomen dat alle ervencoaches in 2020 worden ondergebracht bij provinciaal programma 'Toekomstgerichte erven'.

Zie voor meer informatie: infographic ervencoaches Dinkelland

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	maart 2019: Ervencoaches als wegwijzers bij het maken van keuzes juni 2019: Ervencoach helpt agrariërs bij moeilijke vraagstukken
-------------	--

- Visie (Transitie Landelijk gebied) opstellen

Omschrijving / op te leveren resultaat

Visie (Transitie Landelijk Gebied) opstellen om bedreigingen en kansen in samenhang landelijk gebied te beschouwen. Daarbij gaan we eveneens inventariseren welke instrumenten er zijn en ontbreken.

Op te leveren:

- Rapport met kansen en bedreigingen landelijk gebied. Brede sociaal/ economische insteek.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Op ambtelijk niveau zijn op initiatief van de provincie en Noaberkracht, de vier NOT gemeenten, het Waterschap en de provincie Overijssel, onder de werktitel “naar een inclusief ommeland”, een proces gestart om de contouren te verkennen voor een vorm van samenwerking/ samenhang die ons gaat helpen om een bijdrage te leveren aan het oplossen van de vele vraagstukken die op het platteland de komende jaren gaan spelen. Een startbijeenkomst is geweest, de contouren van een mogelijke samenwerking worden uitgewerkt.

2019:

- We maken geen aparte visie over landelijk gebied, omdat deze ingesloten is in de Omgevingsvisie. Met de Provincie en het Waterschap Vechtstromen is een eerste verkenning gedaan om samen op te trekken voor de opgaven binnen het landelijk gebied.

Trends en ontwikkelingen

Gebiedsgerichte Aanpak voor Noordoost-Twente (GGA)

Op initiatief van de provincie en Noaberkracht, zijn de vier NOT gemeenten, het Waterschap en de provincie Overijssel, onder de werktitel “naar een inclusief ommeland”, in 2019 een verkenning gestart om de contouren te verkennen voor een vorm van samenwerking/ samenhang die ons gaat helpen om een bijdrage te leveren aan het oplossen van de vraagstukken die op het platteland de komende jaren gaan spelen. In september 2020 worden de contouren van een mogelijke samenwerking verder verkend.

Om tot de juiste oplossingsrichting te komen gaan we ons vooral richten op een integrale aanpak die breder is dan alleen stikstof en natuur. Door het traceren van gezamenlijke belangen van stakeholders en actoren willen we op creatieve wijze, stapsgewijs, vernieuwende antwoorden bieden op ingewikkelde maatschappelijke vraagstukken zoals de energietransitie, innovatie landbouw, klimaat- en wateropgave, biodiversiteit en niet onbelangrijk de leefbaarheid op het platteland.

Binnen de Gebiedsgerichte Aanpak voor Noordoost-Twente (GGA) kunnen we parallel werken aan een breed toekomstperspectief (een “visie”), te starten met het traceren van ‘kansen en knelpunten’. De gebiedsgerichte aanpak is daarin variabel/flexibel afhankelijk van wat er nodig is en waar verbindende meerwaarde zit. Vanuit GGA wordt parallel aan opgaven omtrent stikstof en natuur met ondernemers een gesprek opgestart over economische perspectieven.

Wij sturen in de GGA aan op een integrale benadering van de ruimtelijke opgaven, zowel op de korte als langere termijn. Op de korte termijn zullen maatregelen worden getroffen tbv stikstofreductie door wegnemen van piekbelasters. Tussen de lokale- en de regionale schaal moet de verbinding worden gemaakt. Dit is waar de kracht van de verbinding, en het reeds bestaande (georganiseerde) netwerk bepalend is voor de realisatiekracht. Een (betrouwbare) overheid kan hierin een rol spelen door de vragen van vandaag te koppelen en de kansen van overmorgen en een perspectief te bieden voor de toekomst.

Conclusie

De vele ontwikkelingen in het landelijk gebied, en in het bijzonder de thema's leefbaarheid, landbouw, biodiversiteit en energietransitie, zullen leiden tot nieuwe opgaven waardoor de huidige ambities en doelen worden bijgesteld.

Financiële kaders

In 2020 zijn geen aanvullende uren of middelen benodigd voor de uitvoering van de inspanningen onder deze actielijn.

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Sterke bedrijvigheid - financieel

Financiële kaders Ambitie Sterke bedrijvigheid

Sterke bedrijvigheid (Bedragen x €1.000)						
Actielijnen	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Saldo 2019	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Wij gaan met Nordhorn een project aan waarbij het kanaal Nordhorn Almelo de verbindende factor is	150	0	150	150		150
Versterken toeristische voorzieningen door o.a. behouden kwaliteiten (coulissen)landschap en natuur (de N2000-gebieden)	280		280	280		280
Onderzoeken mogelijkheden stagemakelaar-hub	20	6	14	14	0	13
Maatregelen Keurmerk Veilig Ondernemen	197		197	197		197
Agro en food sector stimuleren om innovatief te stimuleren (bv. energie en VAB's)	15		15	15		15

Toekomstgerichte erven (buitengebied)	35	15	20	20		20
Flankerende inzet Natura 2000 AVAV (Volterbroek)	103		103	103		103
Werkbudget Sterker ondernemersklimaat	60	2	58	58	1	57
Totaal Sterke bedrijvigheid	860	23	837	837	1	836

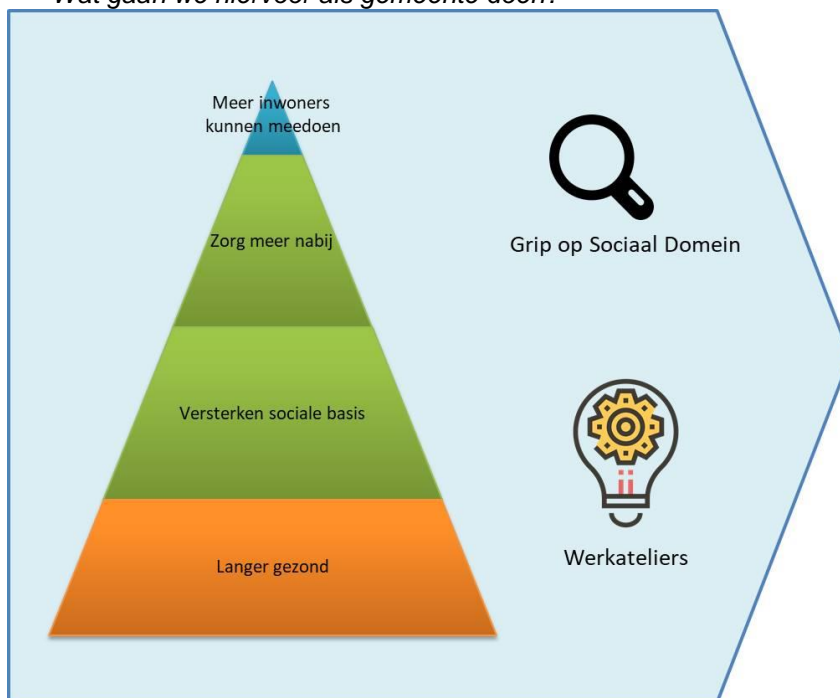
Ambitie Inclusieve samenleving

Inleiding Ambitie Inclusieve Samenleving

Wij zetten ons in voor het bieden van mogelijkheden om onze inwoners langer gezond deel te laten nemen aan de maatschappij

Een samenleving waarin iedereen mee doet, dat noemen we een inclusieve samenleving. Samen met inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties willen we hier invulling aan geven. Wij willen bereiken dat zoveel mogelijk mensen meedoen. Om een inclusieve samenleving te bereiken, is het belangrijk dat we op elkaar letten en voor elkaar zorgen. De periode 2019-2022 staat in het teken van de transformatie om de toenemende druk op het Sociaal Domein te verlichten. We willen onze samenleving, onze kernen en onze inwoners in hun kracht te zetten met als doel een positievere gezondheid. Tegelijkertijd willen we de ondersteuning en zorg kwalitatief goed, betaalbaar en bereikbaar houden. Om dit te realiseren werken we de komende periode aan de volgende zaken.

Wat gaan we hiervoor als gemeente doen?

Wat willen we bereiken?

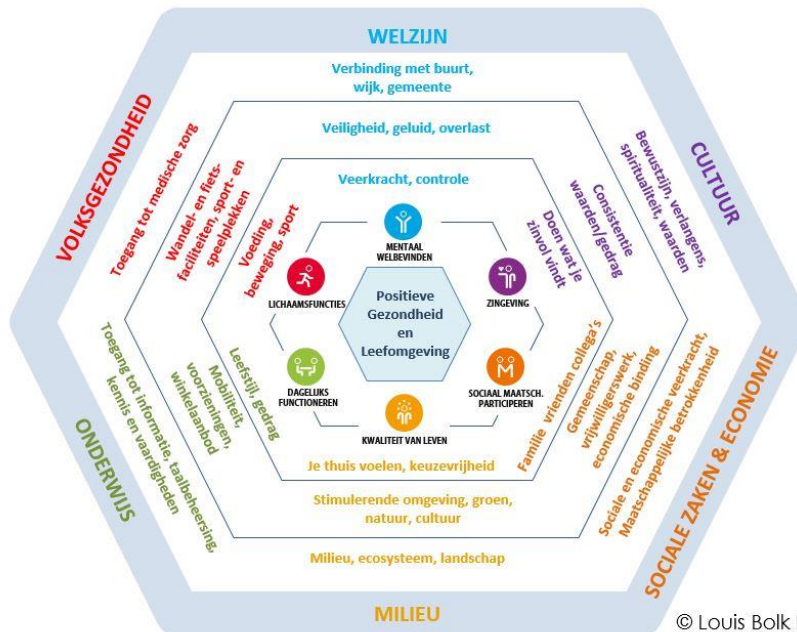

Wat willen we bereiken?

Onze Insteek is de gedachte dat inwoners een goed gevoel van welbevinden hebben. Los van de maatschappelijke waarde die dat heeft, is het zo dat inwoners die zich goed voelen, minder snel een hulpvraag hebben en ondersteuning nodig hebben. Daarom is de onderliggende gedachte dat we als gemeente inzetten op positieve gezondheid.

Positieve Gezondheid[1] is de uitwerking in zes dimensies van de bredere kijk op gezondheid. Met die bredere benadering draag je bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En om zo veel mogelijk eigen regie te voeren. Dit is te vertalen naar de leefomgeving van inwoners en het faciliteren van positieve gezondheid. Dit doen we door passende algemene voorzieningen en ondersteuning te bieden, een goede leefomgeving in te richten en het leggen van verbindingen in de samenleving. Als gemeente zien wij ook vooral hier onze rol. Onderstaande figuur laat dat mooi zien.

Integraal model voor Positieve Gezondheid en Leefomgeving (voorbeeldinvulling)

© Louis Bolk Instituut

De insteek van positieve gezondheid[2] sluit naadloos aan bij de zaken die we als gemeente nastreven namelijk:

- mensen veel meer in contact te brengen met hun kracht in plaats van ze aan te spreken op hun zwakte,
- persoonsgerichte zorg te bieden en echt aan te sluiten op persoonlijke behoeften,
- de regie bij de mensen zelf te laten en ze te helpen hun eigen beslissingen te nemen.

Daarnaast is het van belang de ondersteuning en zorg bereikbaar en betaalbaar te houden. We willen kwalitatieve goede ondersteuning en zorg bieden, vanuit de gedachte één gezin, één plan, één regisseur voor die inwoners die het nodig hebben.

Wat gaan we hiervoor als gemeente doen?

In het plaatje hieronder is te zien hoe de ondersteuning en zorg rondom een inwoner, is opgebouwd uit een aantal lagen. Per laag wordt er gewerkt aan versterken van de positieve gezondheid van onze inwoners en het bereikbaar en betaalbaar houden van de ondersteuning en zorg.

Om de gestelde ambitie te bereiken is het ook essentieel om meer inzicht en overzicht te krijgen in de interventies en de resultaten en effecten hiervan. Op dit moment zijn een behoorlijk aantal interventies gestart. We kunnen aangeven wat we doen, echter de effecten van de interventies zijn nog niet altijd inzichtelijk. Besturing van het sociaal domein vraagt hier wel om. Het vraagt continu om te analyseren of we de juiste dingen doen. Leveren de interventies de gewenste resultaten op, vragen veranderingen in het sociaal domein om het bijsturen, versnellen of stoppen van bepaalde interventies? Hiervoor starten we het project **Grip op sociaal domein**.

Een ander belangrijk onderdeel is het actief sturen op houding en gedrag. De veranderopgave bestaat voornamelijk uit een veranderende houding en gedrag bij de professional (inclusief gemeente), de inwoner, de mantelzorger en de vrijwilliger. Dit vereist vanuit de onze kant uitleg en coaching op houding en gedrag en heldere communicatie met alle partijen over wat we van elkaar kunnen verwachten. Daarom starten we met **werkateliers** waarin professionals, inwoners en ambtenaren gezamenlijk na denken over de uitdagingen die er liggen. In de ateliers worden manieren bedacht om deze uitdagingen het hoofd te bieden. Daarbij wordt ook kritisch gekeken naar hoe zaken nu gaan, hoe we bij kunnen sturen en hoe een ieder daar aan kan bijdragen.

Tussenbalans op het Koersdocument – Dinkelland op koers?

In de tussenbalans is aan onze inwoners de vraag uitgezet wat zij belangrijk vinden. Welke onderwerpen meer of minder aandacht nodig hebben en wat de prioriteiten zouden moeten zijn. De gemeente Dinkelland heeft hiervoor het Dinkellandpanel opgezet samen met een onderzoeksbureau. Deze onafhankelijke partij beheert het panel en voert de onderzoeken uit namens de gemeente. Bij de vragen die aan de inwoners zijn voorgelegd is de structuur van het coalitieakkoord gevolgd. Dat betekent dat er vooral op hoofdlijnen vragen zijn gesteld. De resultaten van de input van het Dinkellandpanel zijn hieronder voor deze ambitie weergegeven.

Vraag: De gemeente Dinkelland heeft de inclusieve samenleving, een samenleving waarin iedereen meedoet, als vierde ambitie benoemd. Hiervoor heeft de gemeente Dinkelland een aantal acties in gang gezet. Wat mag wat u betreft minder of juist meer aandacht krijgen in de komende 2 jaar?

Inclusieve Samenleving

Verder is onder elke actielijn de input van deze tussenbalans verwerkt onder het onderdeel 'trends en ontwikkelingen'.

Zie voor meer informatie: Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022 .

Langer gezond

Wat willen we bereiken

Doel: Nog meer inwoners werken aan hun gezondheid* en kijken (samen) om naar anderen en zijn in staat hen te activeren deel te nemen aan de samenleving.

*Gezondheid is veel meer dan niet ziek zijn. Gezondheid gaat over sociaal, mentaal en fysiek welbevinden en de mogelijkheid hier zoveel mogelijk eigen regie op te voeren. De factoren die gezondheid kunnen beïnvloeden, willen we zoveel mogelijk voorkomen, beperken of bevorderen. Dit doen we onder andere door sport, bewegen, preventie en cultuur als middel te gebruiken om het welzijn en de zelfredzaamheid van de inwoners te bevorderen. En door met inwoners in gesprek te gaan over het organiseren van activiteiten en het creëren van ontmoetingsplekken om samen te komen voor een praatje, voor vrijwilligerswerk of voor sportieve, culturele of andere activiteiten.

Wat willen we bereiken?

- Meer of gelijk aantal inwoners ervaren een goede gezondheid
- Meer of gelijk aantal inwoners bewegen voldoende
- Meer kinderen van ouders met een lage opleiding zijn lid van een sportvereniging
- Meer kinderen zijn meestal weerbaar
- Minder jongeren onder de achttien hebben alcohol gedronken de laatste vier weken

(NB. De staat van de bevolking in Dinkelland en Tubbergen is nu al nagenoeg optimaal wanneer dat wordt vergeleken met andere Twentse gemeenten. Het gaat nu vooral om het behouden van de goede staat).

Wat hebben we gedaan?

- Actualisatie Cultuurbeleid Dinkelland

Omschrijving / op te leveren resultaat

Opstellen van een cultuurakkoord waarbij het Maatschappelijk Kader verder wordt ingevuld samen met alle cultuurverenigingen.

Hierbij nodigen we alle betrokken partijen en inwoners uit om een gezamenlijke cultuurvisie en cultuuragenda op te stellen. Samen met inwoners en betrokken partijen maken we keuzes over de wijze waarop subsidies voor cultuur worden toegekend..

Behaalde mijlpalen

2020:

- Het plan van aanpak is gereed en met zowel de ambtelijk opdrachtgever als bestuurlijk verantwoordelijke afgestemd.
- *In verband met de corona crisis zijn de op grond van het plan van aanpak geplande bijeenkomsten met stakeholders op 6 en 13 mei 2020 uitgesteld.*

2019:

- Er is gestart met de voorbereidingen om te komen tot een Cultuurakkoord.

- Geschikt instrument kansrijke start

Omschrijving / op te leveren resultaat

We onderzoeken in hoeverre "Kansrijke Start" (in de eerste 1.000 dagen van een kind) een instrument voor onze gemeente is.

Behaalde mijlpalen 2020

- Dinkelland is aangemeld als GIDS gemeente voor Kansrijke Start
- Er is een hackathon georganiseerd om de meest inventieve lokale coalities te genereren.
- *Door de corona heeft de hackathon geen doorgang kunnen vinden en is deze verplaatst naar oktober.*

- Preventie voor alcohol en drugs

Omschrijving / op te leveren resultaat

Preventie voor alcohol en drugs krijgt extra aandacht.

Op te leveren:

1. We onderzoeken of het IJslands preventiemodel voor onze gemeenten en werkbaar model is.
2. We stellen een integrale aanpak vast in afstemming met het handhavingsbeleid voor de aanpak van de kampeerfeesten.

Behaalde mijlpalen 2020

- Het IJslands Preventiemodel is onderzocht: veel elementen zijn ook al in uitvoering in Dinkelland. Besloten is dit niet specifiek onder de noemer IJslands Preventiemodel voort te zetten maar doorgaan met onze eigen aanpak.
- De aanpak Kampeerfeesten heeft geresulteerd in aanzienlijk minder excessen en klachten. Betrokkenheid van ouders, jongeren en grondeigenaren zijn hierin goed geborgd

- Samenwerking onderwijs

Omschrijving / op te leveren resultaat

1. Betere samenwerking met het onderwijs en verbeteren doorgaande ontwikkeling.
2. We evalueren het effect van de subsidies voor preventie in het onderwijs.

Behaalde mijlpalen 2020

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal 2020.

- Sport als middel

Omschrijving / op te leveren resultaat

Sport moet als middel dienen om maatschappelijke doelen te bereiken - vitale sportverenigingen

Op te leveren:

- Bij het opstellen van het sportakkoord wordt het maatschappelijk kader sociaal domein uitgerold over alle sportverenigingen.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Wij zijn gestart met uitvoering Lokaal Sportakkoord. Op 11 maart 2020 is hierover een bijeenkomst geweest.

2019:

- Met een afvaardiging van de gemeenteraad is begin 2019 gesproken over de motie inzake de sportnota, waarbij werd geconcludeerd dat met een nader op te stellen sportakkoord (in plaats van de sportnota) zou worden voldaan aan deze motie. De gemeenteraad kon aanhaken bij het proces over het sportakkoord op de momenten dat gesprekken worden aangegaan met de verenigingen. Er hebben drie avonden plaatsgevonden waarin de kaders in inhoud van het sportakkoord zijn verkend. Eveneens is een sportformateur aangesteld.
- Lokaal Sportakkoord Dinkelland is in november 2019 opgeleverd en hiermee is uitvoering gegeven aan de ambitie om te komen tot een sportnota.

Persberichten en raadsbrieven:

Persbericht	februari 2020: aan de slag met het lokaal sportakkoord Dinkelland juli 2019: Praat mee over Dinkellands sportakkoord op 16 juli 2019 september 2019: Sportformateur aan de slag voor lokaal sportakkoord november 2019: lokaal sportakkoord ondertekend
Raadsbrief	2019-89 Lokaal Sportakkoord Bijlage: Lokaal sportakkoord Dinkelland publieksversie Bijlage: Lokaal sportakkoord leesversie

- Toegankelijkheid en bruikbaarheid van het maatschappelijk vastgoed

Omschrijving / op te leveren resultaat

Inventarisatie naar de (on)mogelijkheden van de toegankelijkheid en bruikbaarheid van het maatschappelijk vastgoed.

Status: nog niet gestart

Trends en ontwikkelingen

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

In de tussenbalans wordt in het bureauonderzoek geconstateerd dat preventie onderbelicht is in het huidige uitvoeringsplan Sociaal Domein. De inwoners leggen binnen de ambitie Inclusieve samenleving het accent bij de actielijn langer gezond, en daarmee onderstrepen ook de inwoners het belang van preventie op gezondheid. Tot slot word vanuit de miljoenennota meer aandacht gevraagd voor laaggeletterdheid, roken en overgewicht, met name vanuit de preventie kant.

In het uitvoeringsplan Sociaal domein is een belangrijke toevoeging om onze samenleving, onze kernen en onze inwoners in hun kracht te zetten met als doel een positievere gezondheid. Dit doen we in het uitvoeringsplan door de factoren die gezondheid kunnen beïnvloeden, zoveel mogelijk te voorkomen (preventie), beperken of bevorderen. Onder andere door sport, bewegen, preventie en cultuur als middel te gebruiken om het welzijn en zelfredzaamheid van mensen te bevorderen. (deze inspanningen richten zich vooral op preventie).

In het onderzoek wordt die relatie niet gelegd, waardoor we kunnen stellen dat positieve gezondheid, wat we hier mee bedoelen en beogen, onderbelicht is. Het promoten en concretiseren van positieve gezondheid kan een item zijn waar we meer energie op moeten zetten.

Conclusie

De Actielijn Langer Gezond gaan we intensiveren door het promoten en concretiseren van positieve gezondheid.

Financiën

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Mogelijke financiële gevolgen van de geschetste intensiveringen betrekken we bij het opstellen van de begroting 2021. Besluitvorming over mogelijke financiële consequenties vindt plaats bij deze begroting.

Versterken sociale basis

Wat willen we bereiken?

Doel: De niet-professionele algemene voorzieningen zoals vrijwilligersorganisaties en inwonersinitiatieven zijn beter toegerust om inwoners te ondersteunen bij het bereiken van een positieve gezondheid.

De gemeente ondersteunt en faciliteert, daar waar 'reuring' is, om (inwoners)initiatieven te vergroten, verstevigen en waar nodig aan te jagen. Hierdoor kunnen inwoners zonder indicatie gebruik maken van algemene voorzieningen die nabij in de kern georganiseerd zijn. Hierbij wordt samengewerkt met de te ontwikkelen één toegang voor het sociaal domein.

Wat willen we bereiken?

We hebben het aantal inwoners met een hulp- of ondersteuningsvraag in beeld welke worden verwezen naar een vrijwillige algemene voorziening in plaats van en professionele algemene voorziening, dan wel maatwerkvoorzieningen

Wat hebben we gedaan?

- Algemene voorzieningen

Omschrijving / op te leveren resultaat

De mogelijkheden onderzoeken naar meer algemene voorzieningen die maken dat inwoners minder gebruik hoeven te maken van maatwerkvoorzieningen.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Fase 3 van het onderzoek is gestart. Dit betreft een diepteonderzoek naar twee kernen. In dit diepteonderzoek wordt gesproken met WMO consulenten, uitvoerders van algemene voorzieningen in die kernen (structureel gesubsidieerd of incidenteel gesubsidieerd) en andere relevante partijen op het gebied van inwonersinitiatieven en maatschappelijke zorg. Aan de hand van deze gesprekken wordt een advies geschreven. In dit advies staat benoemd waar kansen voor (door)ontwikkeling liggen met als doel bereikbare en betaalbare zorg te realiseren.(fase 4 van het project).
- *In verband met het Coronavirus kunnen de gesprekken in de kernen niet starten. Hierdoor loopt dit project mogelijk vertraging op.*

2019:

- Het college heeft het voorstel van het onderzoeksrapport over de behoefte van het ontwikkelen en inzetten van algemene voorzieningen geaccordeerd.
- De behoeften en indicaties op het kernniveau (voor zover mogelijk) op het gebied van Wmo voorzieningen zijn in beeld gebracht. Deze informatie gebruiken we voor het verbeteren van algemene voorzieningen (per kern).

- Dagbesteding per kern als eerste aanbod

Omschrijving / op te leveren resultaat

Iedere kern heeft een passende invulling voor dagbesteding die iedere inwoner van de kern als eerste aangeboden krijgt.

Op te leveren:

- Het project algemene voorzieningen brengt de behoefte aan voorzieningen in beeld. Op basis daarvan gaan we kijken of en welke dagbesteding per kern nodig is.

Status: Nog niet gestart.

- Leefbaarheidsfonds in plaats van stimuleringsfonds

Omschrijving / op te leveren resultaat

Verbreden stimuleringsfonds naar leefbaarheidsfonds.

Op te leveren:

- Ingericht leefbaarheidsfonds door te starten met het analyseren welke financieringsvormen zijn passend en wat is de behoefte van de inwonersinitiatieven.

Behaalde mijlpalen

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal 2020

Status: nog niet gestart

- Ondersteuning van vrijwilligers en verenigingen

Omschrijving / op te leveren resultaat

Een vrijwilligers en verenigingsondersteuning die aansluit bij de behoefte van de verenigingen en inwonersinitiatieven.

Op te leveren:

1. Ophalen van de behoefte via MijnDinkelland2030!, het sport- en cultuurakkoord.
2. Een gedragen plan van aanpak uitwerken en implementeren.

Behaalde mijlpalen 2020

- De behoefte aan vrijwilligers en verenigingsondersteuning vanuit de sport is opgehaald.

- Sociale Hypotheek (Rossum)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Niet professionele algemene voorzieningen stimuleren een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk kader door middel van de sociale hypotheek.

Op te leveren:

- Opstellen van een sociale hypotheek samen met Rossum

Behaalde mijlpalen 2020

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal 2020. In afwachting van de beschikking van de Provincie. Daarna kunnen vervolgstappen worden ondernomen (gemeente Dinkelland is co-financier).

- Stimuleringsfonds

Omschrijving / op te leveren resultaat

Door middel van het stimuleringsfonds stimuleren van inwonersinitiatieven om gelegenheden voor ontmoeting te creëren, zoals open eettafels, koffieochtenden, creatieve middagen en buitenactiviteiten.

Op te leveren:

- Evaluatie van het stimuleringsfonds en de initiatieven die zijn ondersteund.

Status

Afgerond

- Is onder gebracht bij het reguliere werk, basisbegroting programma Sociaal domein

Trends en ontwikkelingen

Er zijn momenteel geen trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

De inspanningen die we verrichten zijn op hoofdlijnen actueel en dragen bij aan de doelen. We volgen de geprogrammeerde koers.

Financiële kaders

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Zorg meer nabij

Wat willen we bereiken

Doel: Professionals zijn beter toegerust, dichterbij en werken beter samen om inwoners te ondersteunen bij het bereiken van een positieve gezondheid.

We zorgen voor één heldere toegang. Door het samenbrengen van de (welzijn)partners op één plek wordt het voor de inwoner duidelijk waar zij terecht kan met een hulpvraag. Door het verbeteren van de samenwerking met mede-verwijzers naar de zorg wordt de inwoner sneller van de juiste zorg voorzien. Daarnaast hanteren we een gezamenlijke visie en werkwijze gebaseerd op de brede uitvraag naar alle aspecten van positieve gezondheid en de aanpak van een social worker zoals beschreven in het plan van aanpak één toegang. Zo zorgen we voor één gezin, één plan, één regisseur.

Wat willen we bereiken?

- De cliënttevredenheid Jeugd is toegenomen (CEO)
- De cliënttevredenheid Wmo is toegenomen (CEO)
- De bekendheid van cliëntondersteuning is toegenomen (CEO)
- Het percentage aantal afgegeven maatwerkvoorzieningen ten opzichte van het aantal inwoners is verminderd (wordt reeds gemonitord)
- Het % indicaties afgegeven door een huisarts i.r.t. het totaal aantal jeugdindicaties is lager dan x%

Wat hebben we gedaan?

- Aanpak tegen huiselijk geweld en kindermishandeling

Omschrijving / op te leveren resultaat

We stimuleren en professionaliseren de vroegtijdige aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in samenwerking met ketenpartners.

Op te leveren:

1. Vastgesteld Actieplan lokale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. Uitgevoerd actieplan.
3. Monitoringsrapportage Veilig Thuis Twente.

Behaalde mijlpalen

2020:

- In januari hebben we een bijeenkomst georganiseerd met het thema 'Geweld hoort nergens thuis'. Hier was speciale aandacht voor de verbeterde meldcode en de verwachting van de gemeente dat professionals deze implementeren in hun eigen organisatie. Met een opkomst van ruim 50 professionals variërend van leraar, jeugdconsulent, huisarts tot wijkagent was deze bijeenkomst zeer geslaagd en mogelijk voor herhaling vatbaar.

2019:

- In 2019 is er een toename geweest van 30% meer meldingen van vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit sluit aan bij het landelijke beeld. De mogelijke oorzaak is de verbeterde meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. VNG voert hier per 2020 landelijk nader onderzoek naar uit. De forse toename heeft geleid tot wachtlijsten. In Twente zijn acties opgezet om deze wachtlijst op te lossen.

- We zijn aangesloten bij het landelijke actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis'. Daarnaast nemen we deel aan regionale activiteiten, voortvloeiend uit dit actieprogramma. Hierbij kan gedacht worden aan netwerkbijeenkomsten en symposia.
- Het 'Actieplan lokale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling' is vastgesteld.
- Binnen Noaberkracht werken wij volgens de richtlijnen van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast werken we nauw samen met Veilig Thuis Twente.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	februari 2019: Professionals bundelen krachten tijdens indrukwekkende bijeenkomst geweld hoort nergens thuis maart 2019: Hackathon tegen kindermishandeling
Raadsbrief	januari 2020: Veilig Thuis Twente

- Algemene wasvoorziening

Omschrijving / op te leveren resultaat

Monitoren van de ontwikkelingen bij WaST en onderzoeken op welke wijze WaST als algemene voorziening de komende periode een meerwaarde kan hebben.

Behaalde mijlpalen 2020

- Het bestuurlijk overleg met WaST heeft plaatsgevonden. Door de inzet van WaST zien we een verschuiving van maatwerk naar algemene voorzieningen. Ook de bekendheid wordt beter, we zien een lichte toename van het aantal gebruikers. In de komende periode wordt onderzocht of de werkervaringsplekken bij WaST uitgebreid kunnen worden en of de kosten daarvan ondergebracht kunnen worden onder de Participatiewet.

- Armoedepreventie

Omschrijving / op te leveren resultaat

We investeren in armoedepreventie en kijken daarbij ook naar zelfstandig ondernemers en naar de inzet van de ervencoach voor agrariërs.

Op te leveren:

1. Onderzoeksrapport
2. Vastgestelde integrale aanpak

Behaalde mijlpalen

2020:

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal. Het onderzoek is afgerond en het resultaat wordt in het tweede kwartaal 2020 opgeleverd en gedeeld met de raad.

2019:

- Het onderzoek is uitgevoerd. Aanbevelingen worden meegenomen in het armoedebeleid.

Persberichten en raadsbrieven

Raadsbrief	2019-25 evaluatie coördinator armoedepreventie
------------	--

- Dorpsondersteuner per kern (pilot)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Met de pilot dorpsondersteuner Saasveld verkennen we de meerwaarde van deze rol en of iedere kern behoefte heeft aan een dorpsondersteuner.

Behaalde mijlpalen 2020

- Dorpsondersteuner voor Saasveld is aangesteld.
- De dorpsondersteuner Saasveld heeft zowel individuele casuïstiek als collectieve ondersteuning opgepakt. Wat betreft individuele casuïstiek betreft het vooral senioren. De trajecten zijn bijna allemaal afgesloten door de dorpsondersteuner, slechts 1 is doorverwezen. Wat betreft collectieve ondersteuner richt de dorpsondersteuner zich op groepen inwoners waarbij haar rol is van verbinden, optimalisatie van de leefbaarheid, organisatie van informele zorg, verbinding van het sociaal met het medische domein, versterken van het verenigingsleven en de organisatie van sociale activiteiten. De belangrijkste uitgangspunten hierbij zijn:
 - Onafhankelijk, in dienst van het dorp.
 - Spin in het web
 - Ogen en oren van het dorp
 - Eigenaarschap blijft bij inwoners
 - Preventieve functie

- Eén toegang sociaal domein

Omschrijving / op te leveren resultaat

De samenhang en samenwerking tussen professionele algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen wordt geïntensiveerd door de realisatie van één gemeentelijke toegang.

1. De realisatie van één geïntegreerde toegang.
 - Verkenning en implementatie één geïntegreerde toegang (o.a. Wij in de Buurt, TOZ, Werkplein) voor hulp- en ondersteuningsvragen.
 - Bredere uitvraag op basis van leefgebieden door sociaal werker in de rol van cliëntondersteuner.
2. We positioneren de cliëntondersteuning in de communicatie met de inwoner die een ondersteuningsbehoefte heeft.
3. We vestigen aandacht op passende mantelzorgondersteuning.
4. Voorliggende voorziening voor individuele ondersteuningsbehoeften (voorheen: ondersteuning zelfstandig leven)

Behaalde mijlpalen

2020:

- De sollicitatieprocedure kwartiermaker is afgerond. De kwartiermaker start met ingang van 1 mei a.s. De opdracht voor de kwartiermaker is het samenvoegen van 'Team Ondersteuning en Zorg' en 'Wij in de buurt' tot een gezamenlijke toegang.
- Het deelproject 'Communicatie' is gestart met als doel te komen tot 1 huisstijl en naamgeving voor de ene toegang.

2019:

- Het plan van aanpak voor één toegang is vastgesteld. In de uitwerking van het project 'één toegang' vindt ook de positionering van de cliëntondersteuning plaats.
- Nadere regels subsidies zijn opgesteld en de beschikkingen zijn verleend voor het realiseren van één toegang. Door deze werkwijze is er meer inzicht en sturing op de in te zetten uren per leefgebied én kan jaarlijks worden aangegeven welke producten al dan niet worden toegekend.

Stand van zaken

- Integrale schuldenaanpak

Omschrijving / op te leveren resultaat

Een integrale schuldenaanpak zodat schulden van vele inwoners worden opgelost of worden voorkomen (Menzis project).

Op te leveren:

Geïmplementeerd plan van aanpak integrale Schuldenaanpak rondom onder andere vroeg signalering, het oplossen/afbetalen van schulden, inhouden en doorbetalen van rekeningen op eventuele uitkeringen.

Behaalde mijlpalen

2020:

- De woningstichting is vanaf 1 februari 2020 ook aangesloten bij de pilot vroegsignalering.

2019:

- De schulddienstverleners zijn aangesteld.
- Samenwerkingsafspraken met betrokken instanties zijn gemaakt om betalingsachterstanden vroegtijdig te kunnen melden (m.b.t. vroegsignalering).
- Het project is gestart in september 2020. Er zijn 5 matches geweest waarbij de schulddienstverlener actief de cliënt heeft benaderd.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	april 2019: Twente schulden eerder samen aanpakken september 2019: gemeente Dinkelland vergroot inzet op preventie en het vroeg signaleren van schulden problemen november 2019: collectieve verzekering voor een laag inkomen
-------------	--

- Noaberoffensief, implementatie integratieproces voor statushouders

Omschrijving / op te leveren resultaten

Het Noaberoffensief is in afwachting van de nieuwe Wet Inburgering aangehouden. Gevolg van de nieuwe wet is dat meer taken onder regie van de gemeente komen te vallen. Dit geeft de mogelijkheid om een meer integrale aanpak te ontwikkelen. Het Noaberoffensief kan daar op aansluiten. De ingangsdatum nieuwe wet stond op 1-1-2021.

Behaalde mijlpalen

- Regionale samenwerking op dit thema is geïntensiveerd. De nieuwe Wet inburgering legt een grotere regietaak bij gemeenten o.a. het organiseren en inkopen van taaltrajecten. Dit wordt in regionaal verband voorbereid met marktconsultaties en een aanbestedingstraject/subsidietraject.

Status

- De Wet inburgering is opgeschoven naar 1 juli 2021. Voorbereidingen voor het inrichten van de (taal)trajecten met taalaanbieders en de aanbestedingen gaan in Q3 en Q4 plaatsvinden.

- Onderwijs jeugdhulp aanpak (OJA) onderzoeken

Omschrijving / op te leveren resultaat

Aanpak betreft: Jeugdhulp dichter op school organiseren via één toegang en niet via de zorgaanbieder.

Het onderzoeken van de OJA-aanpak:

- Wat levert het op in de gemeente Enschede?
- Past het in onze aanpak?

Wat zou het in de gemeente Dinkelland kunnen opleveren?

Status: Nog niet gestart

- Pilot Praktijkondersteuner huisartsen jeugd (GGZ)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Pilotplan met in elk geval:

1. overeenkomst tussen huisartsen, GGD en gemeente
2. werkafspraken inzet POH Jeugd
3. vastgelegde wijze van monitoring en evaluatie

Behaalde mijlpalen

2020:

- In februari is er een evaluatiemoment geweest van de pilot praktijkondersteuner jeugd huisartsen (POH). De eerste resultaten zijn positief. De huisartsen (m.u.v. Weerselo), GGD en gemeente zijn tevreden over de inzet van de POH. De huisartsen zien de POH als een aanvulling van specifieke expertise op het gebied van opvoeding, opgroeien en ontwikkelen. Tevens zien we een afname aan doorverwijzigingen naar geïndiceerde GGZ trajecten dan wel een afname in zwaarte van de zorg.
- *In verband met de coronacrisis verloopt de pilot op dit moment niet volgens de geplande afspraken.*

2019:

- De overeenkomst ten aanzien van praktijkondersteuner huisartsen jeugd GGZ tussen huisartsen en de gemeente is gesloten.
- Praktijkondersteuners huisartsen zijn aangenomen en in dienst gekomen van de GGD en gestart bij de huisartsen.
- Ongeveer 90 kinderen, ouders en jeugdigen zijn in 2019 geholpen door de praktijkondersteuner. Het merendeel van de jongeren is tussen de 16 en 20 jaar. Indien de praktijkondersteuner er niet zou zijn, zou ongeveer 75% direct zijn doorverwezen naar de basis- of specialistische Jeugd GGZ.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	april 2019: Praktijkondersteuner jeugd helpt jongeren uit Dinkelland die niet lekker hun vel zitten
Raadsbrief	2019-8- Overeenkomst POH GGZ Jeugd

- Voorlichting verschil Wmo en Wlz

Omschrijving / op te leveren resultaat

Thuiszorgorganisaties in stelling brengen door het geven van voorlichting.

Behaalde mijlpalen 2020:

- Regionale plan van aanpak (Samenwerkingsagenda Menzis) is gereed
- De consulenten hebben een voorlichting gehad over de overgang Wmo/ Wlz

- Vroeg signalering personen met verward gedrag

Omschrijving / op te leveren resultaat

Implementatie van het plan van aanpak Wijk-GGD ten behoeve van vroeg signalering van personen met verward gedrag.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Hiervoor in de plaats is de aanpak personen verward gedrag regionaal opgepakt. Dit heeft geresulteerd in een gezamenlijke aanpak van de nieuwe Wet Verplichte GGZ en er zijn twee pilots: Streettriage en Triagetafels die regionaal georganiseerd zijn met de 14 gemeenten.

- *In verband met het corona is de pilot niet uit te voeren volgens de gemaakte afspraken. Huisbezoeken kunnen niet plaatsvinden. Dit zorgt voor een vertraging cq verlenging van de pilot om de effecten van de pilot goed in beeld te kunnen krijgen.*
- Lokaal is de pilot Wijk GGD van start gegaan. De samenwerkende partners zijn positief over de Wijk GGD.

2019:

- Er is een vastgesteld plan van aanpak voor personen met verward gedrag.
- De subsidie voor de pilot implementatie Wijk GGD is aangevraagd, goedgekeurd en pilot is gestart. Het aantal E33 meldingen in 2019 zijn 102 meldingen. Dit zijn meldingen die meldingen van overlast die bij de meldkamer politie zijn binnengekomen. In deze meldingen zitten ook de meldingen waar ter plekke aangekomen niets aan de hand bleek. De cijfers in 2019 gelden als nulmeting voor de pilot.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	december 2019: wijk GGDer van start
-------------	-------------------------------------

- Zelfvoorzienend systeem vervoer MaaS

Omschrijving / op te leveren resultaat

We werken aan een zelfvoorzienend systeem voor het plannen, boeken, betalen en het reizen van onze cliënten en uiteindelijk voor al onze inwoners (MaaS project).

Op te leveren:

- Het totale vervoersaanbod wordt ontsloten via één loket, telefonisch of digitaal met een app.

Behaalde mijlpalen

2020:

- In de pilot MaaS heeft de beoordeling plaats gevonden. Het winnende consortium lanceert de MaaS app in juli 2020 en ontwikkelt deze gedurende de pilotperiode verder.

2019:

- Het college heeft akkoord gegeven voor de pilot voor het vervoersaanbod (MaaS project). Inmiddels is de pilot gestart.
- De marktconsultatie uitgevoerd en er is een eerste beoordeling geweest van verschillende samenwerkingsverbanden (consortia).

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	mei 2019: MaaS pilot Twente
-------------	-----------------------------

Trends en ontwikkelingen

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Uit de Mid Term Review (Dinkellandpanel) blijkt dat binnen de ambitie Inclusieve samenleving het accent wordt gelegd bij de actielijn Zorg meer Nabij. Deze actielijn heeft van alle actielijnen de meeste inspanningen. Daarmee heeft het de volle aandacht en vraagt het niet om een bijstelling.

Overige trends en ontwikkelingen

Op basis van de eerste evaluatie bij de pilot praktijkondersteuner Jeugd GGZ zien wij een afname in aantal GGZ verwijzingen via de huisarts danwel dat de zwaarte van de zorg afneemt.

De eerste resultaten van de pilot Wijk GGD zijn positief. Echter mede door het Corona zijn de effecten nog niet voldoende in beeld te krijgen, waardoor het verzoek is om de pilot met een half jaar te verlengen. De kosten hiervoor bedragen €25.000 euro, te dekken uit het uitvoeringsplan sociaal domein.

Er zijn verder geen trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

De pilot praktijkondersteuner JGGZ vraagt bij het doorzetten van de positieve resultaten, om een structurele inbedding. De pilot Wijk GGD met een halfjaar te verlengen en de kosten €25.000 euro te dekken uit het uitvoeringsplan. Verder is er geen bijstelling van de actielijn, nodig.

Financiële kaders

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden. Mogelijke financiële gevolgen van de geschetste intensiveringen betrekken we bij het opstellen van de begroting 2021. Besluitvorming over mogelijke financiële consequenties vindt plaats bij deze begroting.

Meer inwoners kunnen meedoen

Wat willen we bereiken

Doel: Meer inwoners ervaren een positievere gezondheid door de inzet van een maatwerkvoorziening.

Meer inwoners kunnen actief deelnemen aan de samenleving. Zij participeren zoals ze graag zouden willen en kunnen. Als inwoners willen, worden zij ondersteund bij het binden van een voor hen zinvolle daginvulling. Mensen die willen, maar die (tijdelijk) niet mee kunnen doen in de samenleving, die dat door middel van een maatwerkoplossing wel kunnen.

Wat willen we bereiken?

Er is voor elke inwoner een passende voorziening en/of regeling beschikbaar, waardoor zij zo optimaal mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving.

Het % Dinkellandse inwoners (18+) welke een (zeer) goede gezondheid ervaren blijft gelijk of neemt toe. In 2020 wordt een nieuwe Volwassenen- en ouderenmonitor uitgevoerd.

Wat hebben we gedaan?

Wijzigingen ten opzichte van de begroting 2020:

Passend ondersteuningsaanbod zorgaanbod voor personen met verward gedrag:

- Deze inspanning is verwijderd en samengevoegd met de inspanning 'Vroegsignalering van personen met verward gedrag' onder actielijn 3: Zorg meer nabij

Maatregelen vervoer:

- Naam is gewijzigd in 'Maatregelen (leerlingen)vervoer

Zelfvoorzienend systeem MaaS

- Deze inspanning is verplaatst naar actielijn 3: Zorg meer nabij

De inspanningen Coördinator interne verwijzingen en Coördinator externe verwijzingen zijn samengevoegd.

- Aanpak voortijdig school verlatende jongeren (Twentse belofte)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Twentse belofte: Aanpak voortijdig schoolverlaten en jongeren in een kwetsbare positie.

Op te leveren:

De gemeente heeft in belofte 5 van de Twentse belofte twee taken:

- Het registreren en monitoren van jongeren en jongvolwassenen tussen de 16 en 27 jaar die geen startkwalificatie hebben en geen actuele schoolinschrijving.
- Het begeleiden en stimuleren van jongeren en jongvolwassenen tussen de 16 en 27 jaar om zichzelf door te ontwikkelen naar een passende en duurzame positie in de maatschappij.

Het projectplan Twentse belofte loopt tot 2021. Voor de periode 2021-2025 wordt er zowel landelijk, regionaal als lokaal gevraagd om een vervolgplan op te stellen voor deze kwetsbare doelgroep.

Behaalde mijlpalen

2020

- 'Onzichtbare' voortijdig schoolverlaters uit belofte 5 zijn in beeld en wordt gevraagd een vorm van ondersteuning te accepteren om zich te ontwikkelen. Er is sprake van maatwerk en een integrale aanpak met aandacht voor de verbinding onderwijs, arbeid en zorg.
- In Twente hebben de bestuurders commitment gegeven voor een vervolg op het project in 2021-2025 conform de landelijke richtlijnen.

2019

- Als gemeente hebben we er bewust voor gekozen om deze groep (belofte 5) actief te benaderen, omdat de jongeren tot 23 jaar al in beeld zijn bij het RMC en dit de meest kwetsbare doelgroep (geen werk, geen diploma, geen inkomen) zou kunnen zijn. Hier zijn lokale afspraken over gemaakt.
- Onzichtbare vroegtijdig schoolverlaters uit belofte 5 zijn in beeld. Zij worden gevraagd en gemotiveerd om een vorm van ondersteuning te accepteren om zich te ontwikkelen. Hierbij valt te denken aan ondersteuning op het gebied van onderwijs, werk en zorg.
- Ketensamenwerking wordt versterkt. Daarnaast wordt er maatwerk geleverd door breed naar de unieke situatie en behoefte per persoon te kijken.
- Verschillende ervaringen in het omgaan met deze groep, leren ons dat de volgende elementen helpend zijn:
 1. -Vertrouwen opbouwen.
 2. -Een maatje of coach die langdurig beschikbaar is en blijft volgen.
 3. -Een plan gericht op de toekomst met eigen geformuleerde doelen.
 4. -Aandacht houden voor de Big Five (support, wonen, school & werk, inkomen, welzijn & gezondheid).

- Bewaken / signaleren ontwikkelingen Samen 14 project Menzis

Omschrijving / op te leveren resultaat

Bewaken en signaleren van ontwikkelingen binnen Samen14 en het project Menzis en de te volgen koers hierin.

Op te leveren:

- De regionale agenda en de agenda met Menzis aan de interventies in het uitvoeringsplan linken.

Behaalde mijlpalen 2020

- De regionale agenda is vergeleken met de lokale interventies in het uitvoeringsplan. Daar zijn geen tegenstrijdigheden geconstateerd.
- Onderzoek naar integrale cliëntondersteuning is regionaal uitgevoerd.
- *De terugkoppeling en opvolging zijn door de coronamaatregelen tijdelijk on-hold gezet.*

- Coördinator externe en interne verwijzingen

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wat willen we bereiken?

Door het aanstellen van een coördinator externe en interne verwijzingen beter passende maatwerkvoorzieningen voor onze inwoners.

Wat gaan we er voor doen?

- Afstemming over de best passende maatwerkvoorziening geïndiceerd via externe verwijzers.
- Toetsing van indicaties voor complexere en/of duurdere maatwerkvoorziening.

Op te leveren / volgende stap:

- Het werven van de coördinator.

Behaalde mijlpalen 2020

- Plan van aanpak is vastgesteld. Werving van de coördinator wordt gestart. De coördinator externe verwijzer houdt zich bezig met de verwijzingen van externe verwijzers en tevens ook met een toetsing van indicaties voor complexere en of duurdere maatswerkvoorzieningen afgegeven door Team Ondersteuning en Zorg (interne verwijzingen).

- Decentralisatie beschermd wonen per 2022

Omschrijving / op te leveren resultaat

In aanloop naar 2022 onderzoeken wij of en welke vormen van beschermd wonen we kunnen realiseren, zodat inwoners zo dichtbij mogelijk passende ondersteuning kunnen ontvangen.

Op te leveren:

- Aanpak implementatie decentralisatie beschermd wonen

Behaalde mijlpalen 2020

- In de periode december 2019 tot en met begin februari 2020 heeft er ambtelijk (met de acht betrokken gemeenten) een eerste verkenning plaatsgevonden aangaande kaders en randvoorwaarden die van toepassing (kunnen) zijn op de vormgeving van de bovenlokale samenwerking per 2022.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	april 2020: Proces bovenlokale samenwerking beschermd wonen
-------------	---

- Integrale aanpak GGZ tussen wet- en regelgeving

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij werken aan een integrale aanpak rondom de GGZ, waardoor cliënten en andere betrokken partijen geen schotten meer ervaren tussen de verschillende wet- en regelgeving, het voor iedereen duidelijk is voor welk onderwerpen ze waar terecht kunnen en de doorstroom van zorg en ondersteuning tussen de verschillende wet- en regelgeving soepel verloopt.

Op te leveren:

- Een geïmplementeerd plan van aanpak GGZ waarvan onder andere de aanpak personen met verward gedrag een onderdeel is.

Behaalde mijlpalen

- Nieuwe Wet Verplichte GZZ is ingericht en ingegaan

Status: wet is ingevoerd en overgedragen aan de lijn, basisbegroting Sociaal Domein

- Integrale aanpak ouderenzorg tussen wet- en regelgeving

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij werken aan een integrale ouderenzorg, waarin cliënten en alle betrokken partijen zoals gemeenten en zorgaanbieders geen schotten ervaren tussen de verschillende wet- en regelgeving en betrokken organisaties, het voor iedereen duidelijk is voor welke onderwerpen ze waar terecht kunnen en de doorstroom van zorg en ondersteuning tussen de verschillende wet- en regelgeving soepel verloopt.

Op te leveren:

- Met het project 'wijkverpleging' gaan we scherp krijgen wat nodig is om een goede ketensamenwerking in de wijk (wijkverpleging, gemeente en huisarts) te realiseren.
- Een geïmplementeerd plan van aanpak integrale ouderenzorg rondom o.a. crisisopvang, integrale ketensamenwerking (waaronder wijkverpleging en TOZ), doorstroom Wmo-Zvw-Wlz. en domein overstijgende cliëntondersteuning

Behaalde mijlpalen 2020

- Gemeente Dinkelland is aangemeld als 1 van de pilot gemeenten wat betreft de pilot verbeteren ketensamenwerking in de wijk.
- *In verband met Corona is de kick off van de pilot uitgesteld.*

- Maatregelen (leerlingen)vervoer

Omschrijving / op te leveren resultaat

Verkenning van de maatregelen inzake vervoer met betrekking tot kwaliteit, kosten en verschuiving naar algemene voorzieningen.

Op te leveren:

- Inventarisatie op basis van feiten en cijfers inclusief een advies voor een vervolg.

Status: Nog niet gestart.

- Monitoring zorgtoeleiding Twents ondersteuningsmodel

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij hanteren het Twents model. Dit betekent dat voor een inwoner met een ondersteuningsbehoefte, eerst wordt gekeken wat diegene zelf, of met behulp van de omgeving, kan.

Op te leveren:

Monitoring van de uitvoering van het Twents Inkoopmodel:

- Integraal zorgplan gebaseerd op de ondersteuningsbehoefte op inwonerniveau.
- Uitkomsten cliëntervaringsonderzoek.
- Effectiviteit JGZ maatwerk.
- Verloop van 18-/18+ overgang.

Behaalde mijlpalen 2020

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal 2020

- Transformatie uitvoering Participatiewet

Omschrijving / op te leveren resultaat

Transformatie arbeidsmarktparticipatie.

Op te leveren:

Het opleveren van een advies voor de doorontwikkeling binnen de Participatiewet, met daarin:

- Heldere visie op wat we willen bereiken op het gebied van participatie.
- Vanuit de visie diverse scenario's met voor- en nadelen.
- Een advies over de dienstverlening en eventuele voortzetting van het contract met Almelo voor de uitvoering van bovengenoemde taken.
- Een doorkijk naar het vervolg per scenario met oog voor de consequenties van het gekozen scenario en welke stappen op hoofdlijnen gezet moeten worden.

Behaalde mijlpalen 2020:

- Er is een project gestart voor zowel de wet sociale werkvoorziening en Participatiewet om te komen tot een toekomstbestendige uitvoering.

2019:

- In eerste instantie wordt gestart met het project transformatie uitvoering Participatiewet. Met dit project ontstaat de mogelijkheid om (samen met onder andere SPD en gemeente Almelo) de uitvoering van de participatie tegen het licht te houden en te komen tot mogelijke scenario's waarbij op een afgewogen manier de juiste keuzes gemaakt kunnen worden voor kwetsbare doelgroepen.
- Er is een lokaal plan 'Perspectief op uitvoering Wet sociale werkvoorziening en Participatiewet - voorlopige richting' opgesteld.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	november 2019: Ontwikkelingen zorgen voor een vooruitkijkend Dinkelland op de uitvoering Participatiewet
-------------	--

Trends en ontwikkelingen

Er zijn momenteel geen overige trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

De inspanningen die we verrichten zijn op hoofdlijnen actueel en dragen bij aan de doelen. We volgen de geprogrammeerde koers.

Financiële kaders

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Inclusieve samenleving - financieel

Financiële kaders Ambitie Inclusieve samenleving

Inclusieve samenleving (Bedragen x €1.000)						
Actielijnen	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Saldo 2019	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Sport in iedere kern stimuleren *	0		0	0		0
We actualiseren de gemeentelijke cultuurvisie **	37		37	46		46
Gezamenlijk cultuurvisie en cultuuragenda opstellen **	5		5			0
Gezamenlijk subsidies voor cultuur toekennen **	4		4			0
Uitvoeringsplan sociaal domein *	30	14	16	453	23	430
Campagne Een tegen eenzaamheid *	0		0			0

Daginvulling een lokale voorziening, Noaberhoes *	10	10	0			0
Pilot Praktijkondersteuner huisartsen	25	25	0	50	-1	51
Pilot Wijk GGD	8	15	-7	3	-15	18
Totaal Inclusieve samenleving	118	63	55	552	7	544

* Deze budgetten zijn in de begroting 2020 samengevoegd tot één budget ten behoeve van het uitvoeringsplan sociaal domein.

** Deze budgetten zijn samengevoegd tot één projectbudget voor het uitvoeren van het project Actualisatie Cultuurbeleid Dinkelland.

Participatieprocessen

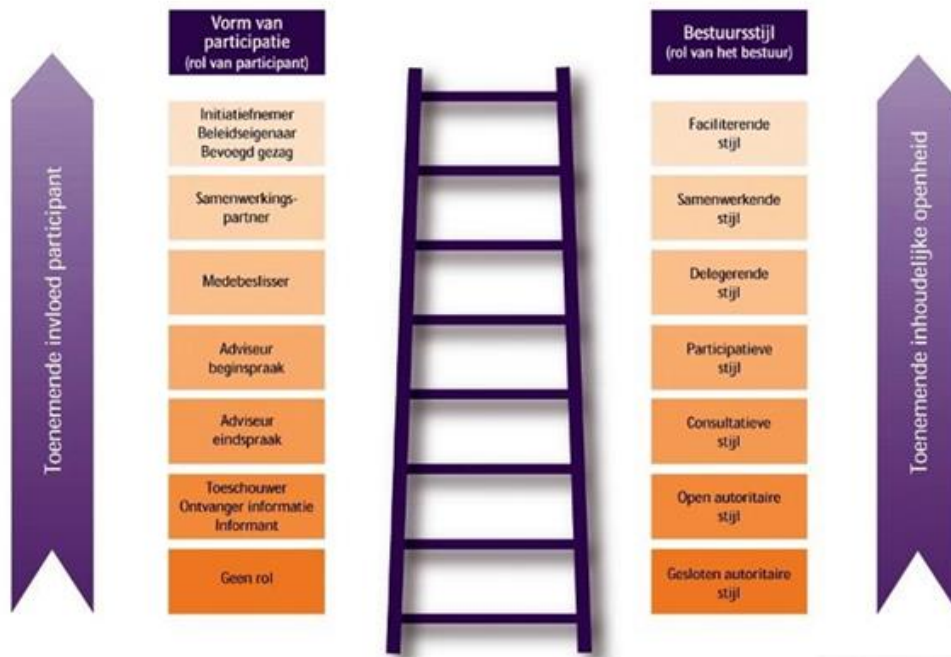
Inleiding

Bij participatie gaat het om een manier van (samen)werken. Gemeente en betrokken inwoners en/of organisaties geven samen vorm aan (delen van) plannen of beleid. Zowel de inwoners als de gemeente kunnen hiervoor het initiatief nemen. Deze manier van samenwerking is een middel om draagvlak in de samenleving te vergroten en kwaliteit van onze plannen voor leefbare kernen te verbeteren. Doordat dit een middel is en niet een doel op zich is de opbouw van dit onderdeel anders dan bij de ambities met actielijnen en inspanningen.

In het coalitieprogramma 2018-2022 is samenwerken en besturen met de samenleving als uitgangspunt benoemd. Inwoners weten als geen ander welke kansen of problemen er spelen in hun kern en wat er nodig is om hun kern leefbaar te houden. Er is niet één partij die gaat over leefbaarheid. Het gaat ons allemaal aan. Samen houden we de gemeente leefbaar. Onze inwoners, ondernemers, verenigingen, maatschappelijke organisaties en kernraden krijgen veel voor elkaar. Er is oog voor wat er moet gebeuren, de wil om aan te pakken is groot en is gericht op oplossingen. Deze betrokken houding maakt dat initiatieven van groot tot klein vorm krijgen. Als inwoners zelf verantwoordelijkheid nemen en zelf eigenaar zijn van plannen, dan zal dat positief bijdragen aan de duurzaamheid van plannen en projecten. Bovendien is de kans op draagvlak en herkenning groter. Initiatieven van inwoners geven wij nog meer ruimte om te ontwikkelen. Wij ondersteunen en stimuleren, met aandacht voor de menselijke maat (denken vanuit de leefwereld) en met een open blik. We sluiten aan bij wat er in elke kern gebeurt en de inwoner heeft de hoofdrol. We werken dus samen met de samenleving aan de leefbaarheid in onze kernen en bepalen samen met de inwoners aan de voorkant bewust de rolverdeling.

Welke rollen zijn er?

Wij gebruiken de participatieladder (zoals in de onderstaande afbeelding) om de rolverdeling met de samenleving aan de voorkant scherper te krijgen. Dit geldt niet alleen bij initiatieven uit de samenleving, maar bij alle veranderingen binnen gemeentelijk beleid of besluitvorming moeten we ons afvragen of dit ook de inwoners raakt. Daarbij maken we telkens aan de voorkant de bewuste afweging welke trede van de ladder we gaan toepassen.

Model Partners & Pröpper <https://www.partnersenproppersolutions.nl/Werkwijze>

Wat willen we bereiken

Het basisprincipe van participatieprocessen is: samenwerken en het ontwikkelen van partnerschap tussen de inwoners en de gemeente. Dit vraagt om een verbeterd samenspel en van alle partijen een andere manier van werken. Van onze eigen ambtelijke organisatie vraagt dit een bewustwordingsproces en een aanpassing op onze manier van werken. Wij willen daarin het volgende bereiken:

- bij alle veranderingen en/of initiatieven waarbij wij keuzemogelijkheden hebben, vindt een bewuste afweging voor de mate van participatie plaats;
- bij elk initiatief of project wordt een dialoog gevoerd over de meerwaarde en de bestendigheid. Als gemeente spiegelen, stellen wij vragen ter overweging bij elk initiatief;
- op thema's als duurzaamheid en gezondheid stimuleren wij initiatieven vanuit de samenleving. Toelichting: deze thema's hebben extra stimulans nodig, omdat het op deze thema's moeilijker blijkt om initiatieven op te ontwikkelen. Op de andere beleidsthema's, zoals voorzieningen, zijn we hierin al meer vertrouwd;
- wij zijn een daadkrachtige partner voor de lokale samenleving: uitnodigend, praktisch, betrokken, betrouwbaar en professioneel. De samenleving weet wat ze van de gemeente kan verwachten en de gemeente voldoet hieraan, en
- onze medewerkers zijn goed toegerust zodat zij met plezier en de juiste vaardigheden met de samenleving samenwerken.

Meetbaarheid

Indicatoren

Deze P&C-cyclus gaan we meer monitoren op output en outcome. Dat betekent dat we eind 2018 / begin 2019 op het niveau van ambitie een belevingsonderzoek onder onze inwoners gaan houden om een nulmeting te krijgen. Dit onderzoek herhalen we aan het einde van deze raadsperiode om te kunnen meten of het beoogde maatschappelijke effect is bereikt.

De mate van participatie en de beleving daarvan bij onze inwoners, wordt bij ieder belevingsonderzoek meegenomen. Deze kwalitatieve indicatoren zijn niet bedoeld om op afgerekend te worden. Zij geven een indicatie of wij de juiste dingen doen zodat wij tijdig kunnen bijsturen. Verder wordt in 2020 het coalitieakkoord tussentijds geëvalueerd, waarbij tevens de raad en de samenleving worden betrokken.

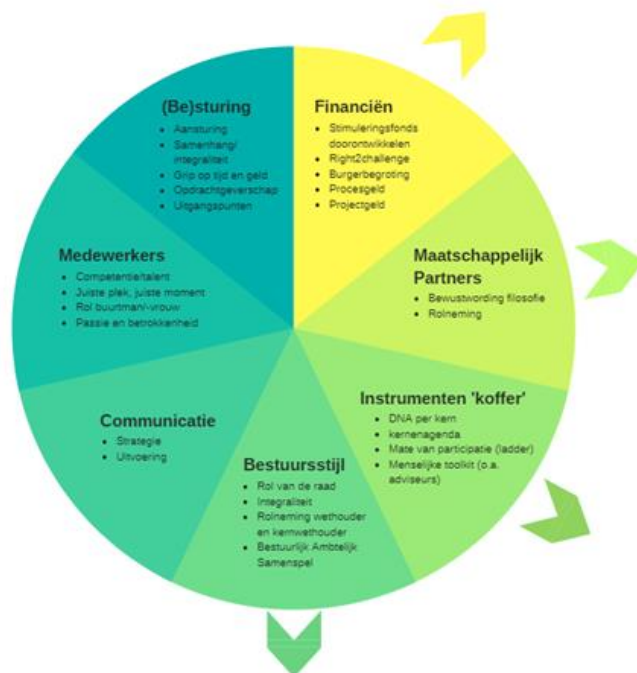
Participatieprocessen	Indicator	Bron	Frequentie meten	Wanneer actuele gegevens beschikbaar	Meetmoment IST	IST	SO LL 2022
<i>Beter samenspel tussen gemeente en samenleving</i>	Kwalitatief (belevingsonderzoek)	Newcom	begin en einde raadperiode	2020			
	Evaluatie met alle inwoners per kern (lerend evalueren)	Gemeente					
Bij alle veranderingen en/of initiatieven waarbij wij keuzemogelijkheden hebben, vindt een bewuste afweging voor de mate van participatie plaats.							
	Percentage collegebesluiten en projectplannen waarin rolbepaling (en motivering waarom gekozen is voor de rolbepaling) terugkomt.	Gemeente	Jaarlijks	Einde jaar	sep-18	0 %	100 %
	Aantal initiatieven* waarbij bewust gekozen is voor rol van de gemeente (conform participatieladder). <i>*ieder jaar beoordelen we willekeurig vijf initiatieven. Daarbij kijken we terug welke rol is gekozen, of dat een bewuste keuze was en of dat de</i>	Gemeente	Jaarlijks	Einde jaar	dec-19	0	5

	<i>juiste is geweest</i>						
Bij elk initiatief of project wordt een dialoog gevoerd over de meerwaarde en de duurzaamheid. Als gemeente spiegelen, stellen wij vragen ter overweging bij elk initiatief.							
	Aantal initiatieven dat besproken en afgewogen is in het waardeteam	Gemeente	Jaarlijks	Einde jaar	sep-18	0 %	100 %
Op thema's als duurzaamheid en gezondheid stimuleren wij initiatieven vanuit de samenleving.							
	Geen indicatoren						
Wij zijn een daadkrachtige partner voor de lokale samenleving: uitnodigend, praktisch, betrokken, betrouwbaar en professioneel. De samenleving weet wat ze van de gemeente kan verwachten en de gemeente voldoet hieraan.							
	Kwalitatief (belevingsonderzoek)	Newcom	begin en einde raadsperiode	2019			
	Evaluatie met alle inwoners per kern (lerend evalueren)	Gemeente	nog te bepalen				
Onze medewerkers zijn goed toegerust zodat zij met plezier en de juiste vaardigheden met de samenleving samenwerken							
	Intern belevingsonderzoek (ook naar de werking van de participatieladder)	Gemeente	begin en einde raadsperiode	2019			

Hoe gaan we dat bereiken

De ontwikkelingen in en met samenleving leiden tot een andere vorm van organisatie, een andere werkwijze, andere vormen van samenwerking en financiering. Als gemeentelijke organisatie moeten we hier mee aan de slag. Het is nodig om participatieprocessen binnen de gehele organisatie te professionaliseren en dat bestaat uit de volgende onderdelen: bestuursstijl, communicatie, medewerkers, financiën, (be)sturing, maatschappelijke partners en een instrumentenkoffer. Hieronder is het schematisch weergegeven en staat beschreven aan welke punten we moeten werken om nog meer dan nu een daadkrachtige partner van de samenleving te kunnen zijn.

Werk in uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen

Om de manier van werken te bestendigen in de gehele organisatie gaan wij in 2020 inzetten op:

1. 'Instrumentenkoffer'
 - Ontwikkeling van een instrumentenkoffer 1.0: we ontwikkelen instrumenten die we kunnen gebruiken bij participatieprocessen. De koffer bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen:
 - Participatieladder: mate van participatie
 - Handleiding om een bewuste afweging te maken bij alle beleidsvormingen en initiatieven uit de samenleving, waarbij wij keuzemogelijkheden hebben, over de mate van participatie (aan de voorkant).
 - Instrument waardebeoordeling doorontwikkelen en toepassen.
 - (Menselijke) toolkit waar de buur(t)mannen en -vrouwen en andere medewerkers uit kunnen putten om de kernen zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen, op basis van de behoefte (bijvoorbeeld de inzet van adviseurs).
2. Bestuursstijl
 - Betrekken gemeenteraad en rolbepaling: de gemeenteraad is betrokken bij participatieprocessen en bepaalt hun rol hierin.
3. Medewerkers
 - Doorontwikkeling samenlevingsgerichte competenties:
 - De vakspecialisten zijn zich bewust van de stakeholders en communiceren proactief passend bij de behoefte van de stakeholders.
 - Het taalgebruik van de medewerkers sluit aan bij de leefwereld van de partners en inwoners.
 - Meer bewuste rol-neming door medewerkers ten aanzien van partners en inwoners
 - Meer integrale afweging bij bestuurlijke advisering.
4. Financiering: Het eenduidig en transparant organiseren van financieringsvormen voor de samenleving als randvoorwaarde om nieuwe vormen in de toekomst te kunnen toetsen en ontwikkelen (bijv. verbreden stimuleringsfonds naar leefbaarheidsfonds).

5. (Be)sturing: opstellen uitgangspuntennotitie.

De sturing op deze inspanningen vindt deels plaats binnen het programma Participatieprocessen en deels binnen het programma Ontwikkeling Noaberkracht (verder uitgewerkt in de begroting Noaberkracht).

Wat hebben we gedaan?

- Bestuursstijl

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Betrekken gemeenteraad en rolbepaling: de gemeenteraad is betrokken bij participatieprocessen en bepaalt hun rol hierin.

Behaalde mijlpalen

- De voorbereidingen voor een interactieve sessie met de gemeenteraad over participatie en rolbepaling zijn gestart.
- Inwoners zijn betrokken geweest bij het opstellen van de 'mid-term-review' en hebben hun mening gegeven over de koers van de gemeente en de prioriteiten die zij van belang vinden voor de komende jaren.

- Instrumentenkoffer

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Ontwikkeling van een instrumentenkoffer 1.0: we ontwikkelen instrumenten die we kunnen gebruiken bij participatieprocessen. De koffer bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen:
 - Participatieladder: mate van participatie
 - Handleiding om een bewuste afweging te maken bij alle beleidsvormingen en initiatieven uit de samenleving, waarbij wij keuzemogelijkheden hebben, over de mate van participatie (aan de voorkant).
- Instrument waardebeoordeling doorontwikkelen en toepassen.
- (Menselijke) toolkit waar de buur(t)mannen en -vrouwen en andere medewerkers uit kunnen putten om de kernen zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen, op basis van de behoefte (bijvoorbeeld de inzet van adviseurs).

Behaalde mijlpalen

2020:

- Het instrument waardebeoordeling is geëvalueerd en met de uitkomsten daarvan wordt het instrument waardebeoordeling doorontwikkeld.

2019:

- De lijn is dat we in eerste instantie inzetten op een overzicht aan voorbeelden over hoe je handen en voeten kan geven aan participatie / samenwerking met de samenleving.
- In 2019 is 'hoe werken we samen' onderdeel geworden van proces bestuurlijke besluitvorming.

- Medewerkers

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Doorontwikkeling samenlevingsgerichte competenties:
 - De vakspecialisten zijn zich bewust van de stakeholders en communiceren proactief passend bij de behoefte van de stakeholders.
 - Het taalgebruik van de medewerkers sluit aan bij de leefwereld van de partners en inwoners.
 - Meer bewuste rolname door medewerkers ten aanzien van partners en inwoners
 - Meer integrale afweging bij bestuurlijke advisering.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Het ontwikkeltraject voor de versterking van de rol van buurtman/vrouw op basis van de vastgestelde rolbeschrijving is gestart.

2019:

- Vanaf januari 2019 zijn we gestart met de eerste fase uit de opdracht: de behoefte-inventarisatie naar de rolinvulling buur(t)man/vrouw bij de belangrijkste stakeholders.
- De behoefte-inventarisatie is afgerond. De rolbeschrijving buur(t)man is vastgesteld.

Verbinding coalitie akkoord

Vanuit het coalitieakkoord worden onder andere de volgende zaken opgepakt in de ambities. Dit wordt via een participatieproces ondersteund:

Uit coalitieakkoord:

- We werken gebiedsgericht, omdat elk gebied zijn eigen kenmerken heeft. Zo werken we per gebied gezamenlijk aan een actiegerichte visie die een impuls geeft aan de kwaliteit en leefbaarheid van dat gebied. Hierbij wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij Mijn Dinkelland 2030!
- We gaan actief de dialoog aan met inwoners en verenigingen om sport in iedere kern blijvend te stimuleren.
- We maken samen met inwoners en betrokken partijen keuzes over de wijze waarop subsidies voor cultuur worden toegekend.
- We stellen een visie op om bedreigingen en kansen in samenhang te beschouwen voor het landelijk gebied.
- Wij gaan met bedrijven in gesprek over het verkrijgen van het Keurmerk Veilig Ondernemen op onze bedrijventerreinen.
- Wij ondersteunen lokale initiatieven actief met het wegwijs maken in de complexe wereld van hernieuwbare energie, dit om initiatieven uit de samenleving te stimuleren en aan te jagen.
- Voor het ontwerp en de aanleg van de traverse in Weerselo stemmen we af met de provincie, ondernemers en inwoners.
- Wij betrekken de inwoners bij de prioritering van de handhavings-agenda. Zo kan er daadwerkelijk aansluiting worden gezocht bij de wensen van de kernraden. En kan er toezicht worden verricht op de in de desbetreffende kern of het buitengebied ervaren overlast/klachten.
- Wij blijven inwoners actief betrekken bij de te maken keuzes voor de inrichting van hun en onze leefomgeving. De pilot met de coördinator openbare ruimte (COR) wordt omgezet naar reguliere dienstverlening.
- We ondersteunen inwonersinitiatieven voor onderhoud en beheer van de openbare ruimte. Extra wensen omtrent dagelijks onderhoud worden samen met de professionele onderhoudsorganisatie van Noaberkracht ingevuld.
- Bij het opstellen van de omgevingsvisie gaan we met betrokkenen in gesprek over wat onze gemeente nu kenmerkt en wat de opgaven voor de toekomst zijn. Zodat we op basis daarvan een realistisch toekomstbeeld schetsen waar alle partijen gezamenlijk naartoe willen werken.

Wat hebben we gedaan in MijnDinkelland2030!

Bij participatie gaat het om een manier van (samen)werken. Gemeente en betrokken inwoners (of organisaties) geven samen vorm aan (delen van) plannen of beleid. Dit geldt voor alle beleidsterreinen. Met Mijn Dinkelland 2030 hebben wij participatie al volop toegepast. De inwoners in alle kernen denken na over de toekomst van hun dorp en samen met hen maken we keuzes. Inmiddels zijn er al mooie initiatieven tot bloei gekomen. Een aantal hebben geleid tot concrete projecten en inspanningen terwijl andere nog in de ontwikkelfase zitten.

Financiële kaders

Participatieprocessen (Bedragen x €1.000)						
Inspanningen	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Saldo 2019	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Integraliteit ambities onderling -samenleving*	5		5	5		5
Besluitvormingsproces - nieuwe manier van werken*	5		5	5		5
Experimenten*	8		8	8		8
Herijken uitgangspunten MijnDinkelland2030*	4		4	4		4
Inzicht in processen ed per kern*	6		6	6		6
Procesgeld ondersteuning via menselijke toolkit	13		13	113		113
Inzet buurtmannen-vrouwen	20	20	0			0
Ondersteuning kleine initiatieven 4 per jaar	170	17	153	223	3	220
Faciliteiten en communicatie MijnDinkelland2030	24	9	15	45	1	43
Communicatie MijnDinkelland2030	5	4	1	16		16
Benutten grensligging NL-DL, samenwerking	90		90	90		90
Totaal Participatieprocessen	349	51	299	514	4	510

Voorgesteld wordt deze budgetten samen te voegen tot één budget "Doorontwikkeling proces MijnDinkelland2030" omdat deze budgetten verband hebben met elkaar en allemaal te maken hebben met de doorontwikkeling van het proces MijnDinkelland2030. Door de samenvoeging ontstaat een grotere flexibiliteit tussen de inspanningen onderling.

Dinkelland in de regio

De gemeente Dinkelland wordt omringd door maar liefst zes Twentse gemeenten en grenst aan Duitsland. Samenwerking is van groot belang. De samenwerking met de gemeente Tubbergen is daarin speciaal en zal ook de komende periode van grote waarde en belang zijn. Op veel inhoudelijke thema's zetten wij onze samenwerking met andere Twentse gemeenten, de Regio Twente, de Provincie en het Rijk voort. Er liggen voldoende verbindingen met onze Duitse partners waarin we volop willen blijven investeren. Wij hebben de overtuiging dat (Eu)regionale samenwerking op het gebied van economie en ondernemen van belang is voor Twente als geheel, maar ook voor Dinkelland. Onze regio houdt niet op bij de grens, integendeel, de grensligging is een unieke positie voor Dinkelland. Hier willen we de komende periode dan ook meer van profiteren.

Deze samenwerkingsrelaties doorkruisen de ambities en participatieprocessen op allerlei manieren. Vandaar dat we deze er ook uitlichten en als dwarsverband over alle inspanningen heen zien gaan. Veel ondernemers in de grensregio maken gebruik van het Nederlandse en Duitse afzetgebied. Voor hen bestaat de grens niet echt. Dit willen we blijven stimuleren en wanneer dat nodig is, actie ondernemen.

De Twentse gemeenten hebben elkaar steeds meer nodig. Het onderhouden en versterken van de samenwerking met onze buurgemeenten is daarom van groot belang.

De Agenda voor Twente is een belangrijke basis voor onze (Eu)regionale samenwerkingen en biedt mogelijkheden die we zoveel mogelijk willen benutten.

Een goed ondernemersklimaat is gebaat bij een goede aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt. Wij delen de zorg van ondernemers om ook in de toekomst voldoende gekwalificeerd personeel te hebben en te behouden. We zien een verbindende rol voor de overheid om onderwijs, onderzoek en ondernemers nog meer samen te brengen; het verbinden van de zogenoemde 4 O's. Het is noodzakelijk dat nieuwe kennis en vaardigheden aangeleerd en bijgehouden worden. Een leven lang leren en ontwikkelen, zodat (toekomstige) werknemers duurzaam inzetbaar zijn en blijven.

- We werken op inhoudelijke thema's intensief samen met de Twentse buurgemeenten.
- Wij onderschrijven deze actielijnen van de Agenda voor Twente en zoeken hierbij waar mogelijk aansluiting.
- Om het rendement van de Agenda voor Twente zo groot mogelijk te maken, is samenwerking met onze bedrijven en het onderwijs noodzakelijk.
- De coördinator en contactpersoon internationale contacten gaat deze contacten ondersteunen door ze inhoud en vorm te geven, de activiteiten te coördineren en het bestuur te adviseren.
- We leggen de focus voor (Eu)regionale samenwerking op arbeidsmarkt, mobiliteit, het Grensinfopunt, het opstellen en uitvoeren van een sterke Lobbyagenda en het ondersteunen van de commissie belangenbehartiging.

Mijlpalen 2020:

- In 2020 is verder gewerkt aan de structuurverbetering van de Regio Twente. De eerste contouren en denkrichting daarvan zijn uitgewerkt. Versterking van de Twentse Triple Helix is een belangrijk fundament hierin.
- In NOT verband werken we verder aan de versterking van wat ons bindt in Noordoost Twente. Gesprekken die in 2019 tussen de 4 gemeenten zijn gestart om krachten te bundelen en samenwerking op inhoud te intensiveren zijn in 2020 voortgezet. Concreet heeft dat geleid tot het doen van onderzoek naar mogelijkheden van samenwerking op gebied van leefbaarheid, en zwembaden en binnensportaccommodaties.

Mijlpalen 2019:

- In 2019 is een proces gestart om de samenwerkingskracht in en van de Regio Twente te versterken. Daarvoor is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden van vereenvoudiging van de overlegstructuren en organisatievorm van de Regio Twente. Daarbij wordt ook gekeken naar het leggen van meer focus op enkele thema's. Dit proces is nog niet afgerond en wordt voortgezet in 2020.
- In 2019 zijn de gesprekken op collegeniveau tot versterking van de samenwerking in NOT-verband opgestart.

Raadbriefven:

Nummer 2019-5: Voortgangsrapportage Agenda voor Twente

Nummer 2019-54: toekomstige samenwerking in Twente met bijlage Advies Kring van Secretarissen

Nummer 2019-95: ontwikkelingen Regio Twente besturingsmodel met bijlagen Ontwikkelingen Regio Twente en ontwikkelingen Regio Twente bijlage 2

Meer grensoverschrijdende samenwerking***Meer profiteren van onze grensligging***

Grensoverschrijdende samenwerking biedt kansen. Door de grens niet langer te zien als barrière, maar als verbinding, ontstaat een ander perspectief: profiteren van de grens. Zowel voor de regio aan Nederlandse zijde en de regio aan de andere kant van de grens. We willen de gezamenlijke sterke punten van beide regio's van de grens bundelen om van elkaar te kunnen profiteren. Hoofdpunten hierbij vormen de thema's: duurzame ontwikkelingen, economie en maatschappelijk ontwikkelingen.

Om de landsgrens niet langer een scheidingslijn te laten vormen en als sterke deelregio's tot één verzorgingsgebied te komen, volgen we een gezamenlijk en geïntegreerd ontwikkelingsconcept. Dit omvat alle domeinen van het leven en rust op twee pijlers:

- Vergroting van de economische kracht en de kwaliteit van leven en
- Bevordering van de integratie van het gebied.

We realiseren ons dat we voor de uitvoering van dit concept de steun van met name de deelstaten Niedersachsen en Nordrhein-Westfalen en de provincies Gelderland en Overijssel nodig hebben.

Wat hebben we gedaan?**Wijzigingen ten opzichte van de begroting 2020:**

In de begroting van 2020 zijn de volgende drie inspanningen opgenomen:

1. Wij zoeken nadrukkelijk de verbinding met de Duitse buurgemeente en leggen de focus voor (Eu)regionale samenwerking vooralsnog op arbeidsmarkt, mobiliteit, het Grensinfopunt, het opstellen en uitvoeren van een sterke Lobbyagenda en het ondersteunen van de Commissie belangenbehartiging.
2. De coördinator en contactpersoon internationale contacten
3. Benutten grensligging NL-DL: Aanwenden grensoverschrijdende samenwerkingen

Omdat deze feitelijk over hetzelfde gaan, zijn deze inspanningen samengevoegd onder de volgende naam:

- Verbinding met Duitse buurgemeente en focus leggen op (EU)regionale samenwerking.

- Verbinding met Duitse buurgemeente en focus leggen op (EU)regionale samenwerking

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij zoeken nadrukkelijk de verbinding met de Duitse buurgemeente en leggen de focus voor (Eu)regionale samenwerking vooralsnog op arbeidsmarkt, mobiliteit, het Grensinfopunt, het opstellen en uitvoeren van een sterke Lobbyagenda en het ondersteunen van de Commissie belangenbehartiging.

Op te leveren:

- Ondersteunen internationale contacten door ze inhoud en vorm te geven, de activiteiten te coördineren en het bestuur te adviseren.
- Benutten grensligging NL-DL: Aanwenden grensoverschrijdende samenwerkingen
 - Project met Nordhorn Waterstad
 - Actieplan grensoverschrijdende samenwerking met Nordhorn

Behaalde mijlpalen

2020:

- Afgelopen maanden is steeds meer vormgegeven aan de samenwerking van gemeenten binnen het initiatief Grensnoabers. Dit is de samenwerking met gemeenten als Hardenberg, Coevorden, Tubbergen, Nordhorn, Neuenhaus etc. Hierin zijn een aantal thema's bepaald en wordt hier de komende periode, met inachtneming van de gevolgen van de Coronacrisis, vorm aan gegeven. Omdat deze samenwerking verder is geïntensiveerd nemen we niet langer deel aan het GROS overleg. De zaken die hierin werden besproken hadden voor ons te weinig meerwaarde t.o.v. bijvoorbeeld het overleg met Grensnoabers wat daadwerkelijk tot concrete initiatieven leidt. Bovendien was er veelal sprake van overlap.
- In het eerste kwartaal is in samenwerking met Nordhorn rondom het Almelo-Nordhorn kanaal e.e.a. opgeleverd. Hierbij wordt verwezen naar het desbetreffende programma.
- Eind 2019 is vanuit de raad een commissie samengekomen om verder vorm te geven aan de bestuurlijke samenwerking. Dit heeft in 2020 nog geen vervolg gehad. Wel is er een bestuurlijk-ambtelijk bezoek gebracht aan het Textielmuseum in Nordhorn

2019

- Wij nemen deel aan het GROS overleg. GROS staat voor Grensoverschrijdende Samenwerking. Het is tevens een project dat door de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Buitenlandse Zaken (BZ) wordt geleid. Dit project heeft als doel om specifieke knelpunten in de grensgebieden van Nederland met Duitsland op te lossen en daarmee de grensoverschrijdende samenwerking en de onderlinge kennisuitwisseling te stimuleren.
- In januari 2019 is er een samenwerkingsovereenkomst getekend met Nordhorn.
- Uit de gezamenlijke raadsvergadering is de wens uitgesproken om juist op verschillende vakgebieden zaken met elkaar te doen om elkaar te versterken. Dit doen we door middel van werkgroepen met vertegenwoordigers uit de raad, gemeente en samenleving. Inmiddels is de werkgroep samengekomen en deze richt zich met name op het onderwerp 'cultuur'.
- Samen met de alle noordelijke grensgemeenten heeft een verkenning plaats gevonden over mogelijke samenwerking bij initiatieven. Deze samenwerking heeft vorm gekregen middels deelname in Grensnoabers.

Persbericht: januari 2019: Dinkelland en Nordhorn willen samenwerking intensiveren

Financiële kaders

In 2020 zijn geen aanvullende uren en middelen benodigd voor de uitvoering van de inspanningen onder deze actielijn. Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Omgevingswet

In april 2020 is besloten dat de invoering van de omgevingswet tot nader moment wordt uitgesteld. Dit betekent niet dat het project omgevingswet nu stil ligt. De komende periode wordt doorgewerkt volgens drie lijnen namelijk:

1. Het opstellen van de omgevingsvisie op basis van de keuzes die in het beleidsstuk: beleidsvernieuwing in de omgevingswet gemaakt zijn aangevuld met de uitkomsten van alle gesprekken, bijeenkomsten, enquêtes en de kernavonden met de inwoners. (najaar 2020 gereed)

2. Voorbereiden op de invoering van het Omgevingsplan door het opstellen van een uitgangspuntennotitie. Hierin wordt aangegeven hoe we de komende jaren met elkaar het omgevingsplan van rechtswege toepassen, maar ook hoe van een omgevingsplan van rechtswege verder werken naar een integraal omgevingsplan waarin de bruidsschat en het lokale beleid verweven zijn.
3. Daarnaast werken we aan het omgevingswetproof maken van onze organisatie door de medewerkers op te leiden en bewust te maken van de gewenste werkwijze en passen we de processen en ICT aan op de nieuwe situatie.

Corona

Ook binnen het project omgevingswet hebben de coronamaatregelen impact. Niet alleen qua planning door de toegenomen werkdruk bij collega's binnen RO en WABO en de toename in aanvragen. Maar ook door de verschuiving van de invoeringsdatum vanwege de impact van corona op de zaken die door de landelijke overheid en externe partners opgeleverd moeten gaan worden.

Daarnaast is er ook de impact op de inhoud van ons beleid. De coronamaatregelen hebben in meer of mindere mate gevolgen voor de ondernemers en organisaties in onze samenleving. In heel veel gevallen staan de inkomsten onder druk, is het voortbestaan onzeker en is op dit moment onduidelijk hoe de toekomst er uit gaat zien. Dit heeft ook gevolgen voor de keuzes en het beleid dat Noaberkracht voor de gemeenten uitvoert. We proberen hierin al zoveel mogelijk vooruit te kijken en te denken maar het zal ook zo zijn dat veel consequenties pas later in de tijd duidelijk worden. Dit zullen we dan ook verwerken in de omgevingsvisie en het omgevingsplan indien nodig.

Wat hebben we gedaan?

- Omgevingswet (beleidsvernieuwing)

Omschrijving / op te leveren resultaat

De inzet van zes kerninstrumenten voor het hele fysieke domein: omgevingsvisie, decentrale regels (zoals het omgevingsplan op gemeentelijk niveau), programma's, algemene rijksregels, omgevingsvergunning en het projectbesluit. De gemeente Dinkelland gaat in 2020 de Omgevingsvisie afronden en starten met het Omgevingsplan.

Behaalde mijlpalen 2020

- Start met de fase van opschalen, verbinden en vormen. Het schrijfteam is aan de slag om de opgehaalde input voor de omgevingsvisie om te zetten in teksten, beelden en een waardenkaart voor de website waarop de omgevingsvisie laagdrempelig en toegankelijk te raadplegen is;
- Start van het deelproject voorbereiding op het omgevingsplan;
- Verkennen van de gevolgen van de keuzes binnen de visie en de voorbereiding op het omgevingsplan op onze werkwijze rondom vergunningverlening.

Behaalde mijlpalen 2019

- De inzet van zes kerninstrumenten voor het hele fysieke domein: omgevingsvisie, decentrale regels (zoals het omgevingsplan op gemeentelijk niveau), programma's, algemene rijksregels, omgevingsvergunning en het projectbesluit.
- In 2019 zijn we gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie, de volgende stappen zijn daarbij afgerond:
 - * Stap 1 Opstarten en kennismaken.
 - * Stap 2 Analyseren en verkennen.
 - * Stap 3 Naar buiten toe (met twee bewonersavonden en een digitale enquête).
 - * Stap 4 is opgestart: Opschalen / verbinden / vormen.
- In december 2018 heeft de raad een besluit genomen over de vernieuwende strategie.
- Contouren van het Omgevingsplan zijn verkend.

- Omgevingswet (informatie en techniek)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet is het nieuwe online loket dat de centrale plek is waar alle digitale informatie over de fysieke leefomgeving straks samenkomt. Hier kunnen initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden zien wat kan en mag in de fysieke leefomgeving. De gemeente Dinkelland zorgt in 2020 voor aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Behaalde mijlpalen 2020

- Afstemming over de planning voor aansluiting op de pre-productie omgeving met de leverancier van onze software voor vergunningverlening en de beheerders van de regionale digikoppeling
- Demo's bijgewoond en offertes ontvangen voor software voor het Omgevingsplan en Toepasbare regels (vragenbomen)
-

- Omgevingswet (Organisatie en werkwijze)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren / volgende stap:

- De wet vraagt van gemeenten een andere manier van denken en werken door de integrale benadering van de leefomgeving, meer bestuurlijke afwegingsruimte, meer nadruk op participatie en samenwerking en de benadering vanuit de initiatiefnemer. De gemeente Dinkelland zorgt in 2020 voor opleiding en bewustwording van het personeel en het door ontwikkelen van werkwijzen.

Behaalde mijlpalen 2020

- Inrichten van een deelproject werkwijze waarin de werkwijze rondom de vergunningverlening aangepast wordt aan de veranderingen die de Omgevingswet met zich meebrengt;
- Het geven van diverse trainingen aan zowel de medewerkers van Ruimtelijke Ordening als WABO op het gebied van de Omgevingswet;
- Door middel van website, intranet, informatiemails en sessies medewerkers, teamcoaches, programmaregisseurs en directie meenemen in de ontwikkelingen rondom de Omgevingswet;
- Het nadrukkelijk samen verbinden van de omgevingswet met de sessies rondom de Regionale Energie Strategie (RES) maar ook met de uitgangspunten en de werkwijze van MijnDorp in diverse sessies.

Financiële kaders

Het budget voor het project Omgevingswet is verdeeld over een aantal jaren, waarbij het zwaartepunt van de voorbereiding en implementatie in 2020 ligt. In de begroting van Noaberkracht is voor het project Omgevingswet initieel een bedrag van €819.000 opgenomen voor de implementatie. Dit is volgens de verdeelsleutel door beide gemeenten ter beschikking gesteld. Dit bedrag is verdeeld over de jaren 2018 t/m 2021 en wordt verantwoordt in de P&C cyclus van Noaberkracht. De looptijd van het project was oorspronkelijk tot 1 januari 2021. Met het verschuiven van de invoeringsdatum en het nog bekend niet zijn van de nieuwe datum is de verwachting dat in het tweede programmajournaal meer duidelijkheid gegeven kan worden. Tevens worden komende periode de structurele effecten van de invoering van de omgevingswet in kaart gebracht. Zodra hier meer helderheid over is, zullen we dat met u als Raad delen.

Over de eerste drie maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Basisbegroting

Inleiding op de basisbegroting

Vanuit wettelijk voorschrift presenteren wij, naast onze programma's, de begroting en jaarrekening naar taakveld. Ieder programma in de basisbegroting is op eenzelfde wijze opgebouwd en kent de volgende onderdelen:

- Algemeen: algemene omschrijving van het programma.
- Actuele ontwikkelingen: omschrijving van de ontwikkelingen die spelen binnen het programma.
- Nieuw beleid: nieuw beleid en/of in-en extensivering van bestaand beleid dat voortkomt uit het koersdocument.
- Moties en amendementen: de aangenomen moties en amendementen binnen het programma.

Programma Bestuur & middelen

Algemeen

Het bestuur van onze gemeente wordt gevormd door de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders. In de gemeenteraad zitten 21 inwoners uit onze gemeente. De zetelverdeling is als volgt: CDA acht zetels, Lokaal Dinkelland zeven zetels, VVD drie zetels, GroenLinks één zetel, PvdA één zetel en Burgerbelangen Dinkelland één zetel. Het college van Burgemeester en Wethouders wordt naast de burgemeester gevormd door drie wethouders.

Voor onze inwoners willen we goed inzichtelijk maken wat we als bestuur van de gemeente Dinkelland doen en waar we het gemeenschapsgeld voor inzetten. Onze gemeentelijke begroting moet in evenwicht zijn. Gemeenschapsgeld genereren wij via de algemene uitkering van het gemeentefonds en door het heffen van gemeentelijke belastingen. Ons uitgangspunt is dat we de lokale lasten zo laag en stabiel mogelijk willen houden. We houden oog voor een gezonde balans tussen de hoogte van de lokale lasten, onze begrotingspositie en onze investeringen.

De uitvoering van het gemeentelijke beleid wordt gedaan door onze uitvoeringsorganisatie Noaberkracht Dinkelland Tubbergen. Noaberkracht is een samenwerkingsverband met de gemeente Tubbergen. Er zijn ook maatschappelijke opgaven die om een aanpak vragen die de grenzen van individuele gemeenten overstijgt. In dat geval vinden we het belangrijk om samen te werken met de juiste partners. Op inhoudelijke thema's zullen wij de bestaande samenwerking binnen de provincie Overijssel, regio Twente, Noordoost Twente en met de gemeente Tubbergen voortzetten.

Actuele ontwikkelingen

Herijking gemeentefonds

Het Rijk werkt samen met de VNG aan een herijking van de verdeling van het gemeentefonds. Deze herijking moet leiden tot een toekomstbestendige verdeling met als uitgangspunten stabiliteit, vereenvoudiging, en uitlegbaarheid. Deze herijking was in eerste instantie opgedeeld in de volgende twee onderdelen:

- Sociaal domein
- Het klassieke deel

Als onderdeel van de herijking van het klassieke deel is ook de inkomstenverevening benoemd. Gaandeweg bleek dat deze inkomstenverevening dermate belangrijk kan zijn in de totale herijking dat vanaf medio 2019 feitelijk wordt gesproken over drie onderdelen.

In totaliteit heeft deze herijking betrekking op een totaalbedrag van € 30 miljard. Invoering van de nieuwe verdeling is verschoven van het jaar 2021 naar 2022. reden voor deze verschuiving was gelegen in de forse herverdeeld effecten die de eerste uitkomsten lieten zien. Er was vooral een verschuiving van kleine (plattelands)gemeenten naar grote gemeenten met een centrumfunctie en van gemeenten in het oosten van het land naar het westen va het land waarneembaar. verwacht wordt dat er in de loop van het jaar 2020 meer duidelijk wordt

Uiteraard zullen wij waar nodig en waar mogelijk onze stem laten horen en zullen we u als raadsleden op de hoogte houden van de laatste ontwikkelingen op dit vlak. Wij zien op grond van eerdere ervaringen met herverdelingen van rijksmiddelen echter wel een (financieel) risico. De laatste herverdelingen van rijksmiddelen hebben namelijk voor kleine(re) gemeenten en dan vooral in het Oosten van het land vaak negatief uitgekapt. Wij stellen dan ook voor om met ingang van het jaar 2022 (ingang van de herverdeling) rekening te houden met een meerjarig nadelig effect dat oploopt tot een bedrag van € 25 per inwoner.

Tegemoetkoming OZB

Verschillende vrijwilligersorganisaties in de gemeente Dinkelland hebben eigen grond en/of gebouwen of maken hiervan gebruik. Hierover moeten zij Onroerendezaakbelasting (OZB) betalen. Om deze organisaties tegemoet te komen in de kosten heeft de gemeente Dinkelland een subsidieregeling OZB. Meer hierover leest u hier: Subsidie voor vrijwilligersorganisaties als tegemoetkoming OZB.

Van ambitie naar basis

Opstellen van een duurzaam MOP gebouwen.

Resultaat: Een duurzaam door de raad geaccordeerd MOP.

Stand van zaken: De verwachting is dat deze in de loop van het jaar 2020 wordt opgeleverd.

Inkoop duurzame energie voor onze gebouwen.

Resultaat: Een leverancier voor duurzame levering van gas en elektra voor alle gemeentelijke gebouwen.

Stand van zaken:

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Noaberkracht

Wij hebben in het bestuur van Noaberkracht en met de directie van Noaberkracht overeenstemming bereikt over een aanvullende taakstelling op Noaberkracht die oploopt van €100.000 in 2020 naar structureel €350.000 in 2023. Wij menen hiermee op een goede manier invulling te hebben gegeven aan uw unaniem aangenomen amendement waarin u middels een zienswijze aangeeft dat de raad van oordeel is dat ook Noaberkracht een wezenlijke bijdrage dient te leveren om een evenwichtige gemeentelijke meerjarenbegroting te waarborgen. Tevens geeft u aan dat de raad van oordeel is dat Noaberkracht daarbij een taakstelling heeft op te nemen, waarbij afbreuk aan de dienstverlening aan inwoners zoveel mogelijk wordt beperkt. Nadere invulling en concretisering loopt in eerste instantie via de P&C cyclus van Noaberkracht. Zodra de dienstverlening richting de beide gemeenten hierdoor wijzigt komen we daar uiteraard bij u als gemeenteraad op terug.

De invulling van deze taakstelling is binnen Noaberkracht gerealiseerd en vastgelegd in separaat besluit van het besuur van Noaberkracht.

Stelposten voor nieuw beleid

De meerjarig geraamde structurele stelposten voor nieuw beleid zetten wij volledig in ter dekking van het meerjarige begrotingstekort. Dit heeft wel als consequentie dat er in onze meerjarenbegroting geen (financiële) ruimte meer is voor nieuw beleid. Eventuele noodzakelijke/gewenste ruimte voor nieuw beleid zal dus gevonden moeten worden binnen het bestaande beleid (oud voor nieuw).

Afstoten gemeentelijk vastgoed

Het hebben en (aan)houden van maatschappelijk vastgoed willen wij tot het uiterste beperken. Slechts maatschappelijk vastgoed waartoe wij bij wet zijn gehouden dan wel maatschappelijk vastgoed die 1 op 1 verbonden is met de directe gemeentelijke dienstverlening willen wij aanhouden.

Dit levert niet alleen lager exploitatielasten voor onze begroting op maar ook de inzet vanuit Noaberkracht (gebouwenbeheer) kan worden beperkt. Dit levert een besparing op van € 50.000 in 2020 oplopend naar een structureel bedrag van € 180.000 in 2023. De invulling van deze taakstelling loopt, de besparing voor het jaar 2020 is gerealiseerd

Amendement A1 - Gemeentelijk vastgoed

Tijdens de behandeling van de perspectiefnota 2020 in de gemeenteraad is een amendement aangenomen om versterkt in te zetten op het versneld afstoten van gemeentelijk vastgoed. Dit zou moeten leiden tot een extra opbrengst van € 25.000 in de jaren 2020 en 2021.

Agenda van Twente

Om structurele ruimte binnen in onze meerjarenbegroting te creëren is besloten om de € 5 per inwoner af te dekken voor de (resterende) duur van het investeringsprogramma. Dat betekent dat incidentele ruimte moet worden gezocht van waaruit de komende 3 jaar (vanaf 2020) de gemeentelijke bijdrage kan worden bekostigd. Dus een extra onttrekking aan de reserves van € 393.000 (3 jaar lang € 131.000) waardoor structureel ruimte op onze begroting ontstaat.

Nieuw beleid

Onze inwoners, ondernemers, verenigingen, maatschappelijke organisaties en kernraden krijgen veel voor elkaar. Er is oog voor wat er moet gebeuren, de wil om aan te pakken is groot en is gericht op oplossingen. Deze betrokken houding maakt dat initiatieven van groot tot klein vorm krijgen. Deze initiatieven willen we ondersteunen en stimuleren. Dat doen we met aandacht voor de menselijke maat en met een open blik. We hebben oog voor partnerschap. We willen besturen met de samenleving en kiezen bewust onze rol. Soms initiërend, soms faciliterend en soms ondersteunend. De afgelopen jaren hebben we hier in MijnDinkelland2030! goede ervaring mee opgedaan. MijnDinkelland2030! past volop in deze denk- en werkwijze en zal daarom stevig worden gecontinueerd.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Aansluiten bij de P10-gemeenten

In de raadsvergadering van 12 november 2019 is de motie Aansluiten bij de P10-gemeenten aangenomen met 20 stemmen voor en één stem tegen. De motie draagt het college op om:

1. De gemeente Dinkelland te laten toe treden tot het samenwerkingsverband van plattelandsgemeenten, de P-10.
2. De structurele kosten van het lidmaatschap onder te brengen in het programma Bestuur en Middelen.
3. Na twee jaar het lidmaatschap te evalueren om te bepalen of de samenwerking in P-10 meerwaarde heeft voor Dinkelland.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2019](#)

Programma Dienstverlening & burgerzaken

Algemeen

We streven in onze dienstverlening naar een gemeente die niet afwacht, maar proactief naar de inwoner toe gaat. Een gemeente die in haar dienstverlening meedenkt met de inwoner en helder is in verwachtingen over en weer, tussen gemeente en inwoners. Dit betekent beleid zonder strikte regels maar met ruimte voor maatwerk. Niet meer werken met beperkte openingstijden, maar op afspraak werken op een locatie en tijdstip wenselijk voor de inwoner.

We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk producten en diensten digitaal afgenomen kunnen worden. Natuurlijk kunnen inwoners en bedrijven ook telefonisch contact opnemen door te bellen naar het telefoonteam.

Naast de dienstverlening zorgen we ook voor een correcte verwerking van de persoonsgegevens van onze inwoners in de basisregistratie personen, de uitgifte van identiteitskaarten, rijbewijzen en paspoorten en de kadastrale informatie.

Actuele ontwikkelingen

Klachten

Van klachten kun je leren. Een klacht is een kans om de relatie tussen de inwoners en de gemeente te herstellen. Daarom worden klachten bij de gemeente Dinkelland serieus genomen. Naar aanleiding van gesprekken met de klager, worden waar mogelijk maatregelen genomen om de gemeentelijke dienstverlening op een nog hoger peil te brengen. Meer hierover lees je hier: Gemeente Dinkelland streeft naar informele oplossing van officiële klachten.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Maximeren kostendekkendheid leges burgerzaken

Voor veel producten moet de burger leges betalen, zoals rijbewijzen, reisdocumenten, VOG, huwelijk etc. Aan veel van deze producten zijn maximumtarieven verbonden waaraan de gemeente zich moet houden. De basis voor het heffen van leges is dat de leges kostendekkend moeten zijn. De gemeente mag geen winst maken op deze producten. Voor een groot deel van de producten zit de gemeente Dinkelland op het maximale kostendekkende niveau. De leges voor huwelijken, rijbewijzen en reisdocumenten laten echter nog enige ruimte zien. De denkrichting is om deze ruimte volledig te benutten. Dit moet leiden tot een structurele extra inkomst van €34.000 vanaf het jaar 2020.

Voor de inwoners van de gemeente Dinkelland betekent het doorvoeren van deze denkrichting dat de kosten van een huwelijk en het aanvragen van een rijbewijs of reisdocument omhoog zijn gegaan. Door de verhoging van de leges zitten we nu op het maximale kostendekkende niveau.

Nieuw beleid

Er is geen nieuw beleid uit de begroting 2020 met betrekking tot dit programma.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen aangenomen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Programma Veiligheid

Algemeen

Veilig leven is een groot goed in onze samenleving. De gemeente heeft op dit onderwerp een belangrijke wettelijke taak. Daar geven we uitvoering aan. Wij zien veiligheid als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en maken met allerlei betrokkenen in onze samenleving afspraken over hoe we de veiligheid in onze samenleving kunnen versterken. Daarbij werken we vanuit vertrouwen. Als dat vertrouwen wordt geschaad, dan treden we op.

Veiligheid is vaak het resultaat van samenwerking en van bewust handelen op basis van eigen verantwoordelijkheid. We werken dan ook aan samenwerking tussen onder meer politie, brandweer, Openbaar Ministerie, woningcorporaties en hulpverleners.

Actuele ontwikkelingen

Veiligheid

Dinkelland is al jarenlang een van de veiligste gemeentes van ons land. Wel is er een verschuiving gaande naar andere criminaliteitsvormen zoals ondermijning en cybercriminaliteit. Om te zorgen dat de gemeente Dinkelland hoog blijft scoren op het gebied van veiligheid wordt in 2020 onder andere op het thema ondermijning ingezet. Naast de doorontwikkeling van de lokale aanpak ondermijning is in 2020 het Damoclesbeleid geëvalueerd, aangepast en vastgesteld. Ook is gestart met het evalueren van het Bibob beleid. Hierbij worden tevens de mogelijkheden onderzocht voor het breder toepassen van het Bibob beleid.

Met ingang van 1 januari 2020 vervangt de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz), de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Bopz). Dit onderwerp begeeft zich op het snijvlak van zorg en veiligheid. De rol van de burgemeester is hierbij onder andere een aspect dat gaat veranderen. De implementatie van deze wet vindt plaats in 2020.

Van ambitie naar basis

Basisinventarisatie huidige stand van zaken beleidsinstrumenten, verkenning mogelijkheden met conclusies en aanbevelingen voor het vervolg c.q. actualisatie beleid.

De inventarisatie is opgeleverd door middel van een collectieve intake. Deze inspanning is daarmee afgerond.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Veiligheidsregio Twente - zienswijze

De (hogere) bijdrage van de gemeente Dinkelland aan de VeiligheidsRegio Twente (VRT) is gebaseerd op de begroting 2020 van de VRT. Deze begroting is door uw raad voorzien van de volgende zienswijze: "een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegrotingen van de VRT , inhoudende dat niet met de ontwerpbegroting 2020 wordt ingestemd, maar dat de omvang van de begroting 2019 en dus ook de daar aan gekoppelde gemeentelijke bijdrage als het plafond voor de komende jaren moeten worden gezien" . De zienswijze is verworpen door de VRT, in de begroting 2020 is de bijdrage opgenomen volgens de begroting van de VRT.

Nieuw beleid

Er is geen nieuw beleid uit de begroting 2020 met betrekking tot dit programma.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen aangenomen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Programma Openbare ruimte & mobiliteit

Algemeen

De openbare ruimte is van iedereen en dat betekent dat die voor iedereen goed toegankelijk moet zijn. Straten en wegen moeten veilig zijn; bij de inrichting hiervan wordt met de wensen en eisen van ouderen, kinderen en mindervaliden rekening gehouden. Samen met onder meer de provincie Overijssel wordt Dinkelland verkeersveiliger en zo goed mogelijk bereikbaar.

We dragen als gemeente zorg voor het gebruik, beheer en onderhoud van onze kernen en buitengebieden van vandaag en morgen. We werken aan een aantrekkelijke leefomgeving voor inwoners en bedrijven, waar mensen zich thuis voelen en met plezier gebruik maken van de openbare ruimte. We onderzoeken hoe we de beleving en tevredenheid van alle gebruikers van de openbare ruimte in de komende jaren kunnen meenemen bij nieuwe keuzes voor inrichting en onderhoud.

Daarnaast beheert en onderhoudt de gemeente wegen, openbare verlichting, verkeersvoorzieningen en openbaar groen. Wanneer er iets in de openbare ruimte stuk is, kunnen inwoners dat melden bij de gemeente. Ook als het gaat om rondslingerend afval, vernielingen of ongedierte. Zo houden we onze gemeente samen leefbaar.

Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte is vastgesteld in het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Voor het beheer van de wegen en het groen wordt de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van de CROW gebruikt. Daarnaast is in het beleidsplan 'Verlichten openbare ruimte' de uitgangspunten en keuzes voor het beleid omtrent openbare verlichting beschreven.

Om de in totaal zo'n 590 kilometer riolering van de gemeente Dinkelland te onderhouden en vervangen, zijn de kaders en het beleid hiervoor vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Actuele ontwikkelingen

MijnDinkelland2030!

Binnen het proces Mijn Dinkelland 2030! kijkt de gemeente Dinkelland samen met haar inwoners naar de toekomstige leefbaarheid in iedere kern. Dat betekent ook dat inwoners meer inspraak krijgen over onder andere de openbare ruimte. Het is niet langer de gemeente die bepaalt waar welke soort bomen en soort struiken worden geplant en waar bankjes of speeltoestellen moeten staan, maar de buurt zelf, die samen met de Contactpersoon Openbare Ruimte (COR) plannen maakt over de manier waarop de openbare ruimte in hun wijk of buurt eruit zou moeten zien.

Kwaliteitsplan Openbaar Groen

De inrichting en het beheer en onderhoud openbare ruimte is beleidsmatig gebaseerd op diverse pijlers. Deze bestaan o.a. uit het GRP, meerjarenonderhoudsplan wegen, de parkeertoets, het Gemeentelijk Verkeer- en Veiligheidsplan, IBOR. Daar wordt het Kwaliteitsplan Openbaar Groen (KOG) aan toegevoegd. In het "Kwaliteitsplan Openbaar Groen (KOG)" wil de gemeente verantwoorde keuzes maken voor duurzaam en bestendig beheer van de openbaar groen. Eén van de speerpunten is om bij de inrichting van de openbare ruimte het juiste materiaal op de juiste plaats gebruiken, waardoor deze goed, doelmatig en effectief kan worden beheerd. In het kader van nieuw beleid / intensivering van beleid stelt het college voor om hiervoor een incidenteel bedrag van € 1,6 miljoen beschikbaar te stellen. Om de raad de gelegenheid te geven de besteding van dit bedrag te volgen wil het college hier een nieuwe bestemmingsreserve "onderhoud en vervanging openbaar groen en speeltoestellen" voor in het leven roepen.

Bestrijding eikenprocessierups

Begin 2020 zijn door de gemeente Dinkelland gratis nestkastjes uitgedeeld aan inwoner. Deze nestkastjes kunnen inwoners ophangen met de bedoeling dat koolmezen zich hier gaan nestelen. Koolmezen zijn namelijk natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups. Dit is één van de manieren hoe de gemeente Dinkelland de strijd aangaat tegen de rups. De gemeente Dinkelland gaat daarnaast de eikenprocessierups preventief bestrijden binnen de bebouwde kom door het twee keer preventief behandelen van bomen met het biologische middel Xentari.

Meer over het bestrijden van de eikenprocessierups lees je hier: [Gratis nestkastjes voor inwoners van de gemeente Dinkelland en \(Preventieve\) bestrijding van de eikenprocessierups.](#)

Van ambitie naar basis

[Samen met de gemeenteraad herijken van de beeldkwaliteit van de openbare ruimte](#)

Resultaat: Het opnieuw vastleggen van de onderhoudsniveaus voor de openbare ruimte.

Stand van zaken: In april 2020 door de raad vastgesteld met een evaluatie over twee jaar

[Onderzoeken hoe we de beleving en tevredenheid van alle gebruikers van de openbare kunnen meenemen voor keuzes over inrichting en onderhoud.](#)

Resultaat: We verhogen de uitstraling van de openbare ruimte en betrekken alle gebruikers daarbij

Resultaat: Vaststellen KOG (kwaliteitsplan openbaar groen): Het vastleggen van de principes en uitgangspunten voor de inrichting van de openbare ruimte, waarbij rekening wordt gehouden met de wensen van de samenleving.

Stand van zaken: KOG is klaar en wordt nog voor de zomer van 2020 aan de raad aangeboden. Voor de stand van zaken wordt verwezen naar de tekst over het Kwaliteitsplan Openbaar Groen zoals dat hiervoor is weergegeven.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Verlagen kwaliteitsniveau

In het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) was als kwaliteit voor de trottoirs niveau B vastgelegd. Door het niveau naar C te brengen kan structureel €20.000 worden omgebogen. Daarnaast brengen we de netheid, het onderhoud groen en verharding binnen de hotspots terug naar niveau C. Dit levert een besparing op van €86.000 per jaar.

Fasering/spreiding planmatig onderhoud grijs

Het geplande meerjarige onderhoud aan onze wegen is opgenomen in het MJOP. De structurele lasten hiervan zijn opgenomen in onze meerjarenbegroting. Van jaar tot jaar wordt het geplande onderhoud conform het MJOP afgezet tegen de werkelijke technische staat van de betreffende weg. Aan de hand hiervan wordt besloten of en op welke wijze onderhoud wordt uitgevoerd. Door hier nog kritischer mee om te gaan zien wij kans het onderhoudsbudget wegen met €100.000 structureel te verlagen. Dit betekent een verdere fasering / spreiding van het planmatige onderhoud. Mochten zich (bijvoorbeeld als gevolg van een strenge winter) calamiteiten voordoen dan hebben we de beschikking over de reserve wegen. In 2023 wordt het MJOP opnieuw vastgesteld en wordt gekeken worden naar de nieuwe behoefte.

Onderhoud zandwegen uitbesteden

Momenteel wordt het onderhoud van de zandwegen door Noaberkracht in eigen beheer uitgevoerd. De interne kosten bedragen €85.000. De wegenschaaf wordt niet vervangen. De machinist gaat in 2021 met pensioen. Deze vacature zal dan niet worden ingevuld. De werkzaamheden zullen voor €50.000 worden uitbesteed. Dit levert voor Dinkelland een meevaller op van €15.000.

Nieuw beleid

Er is geen nieuw beleid uit de begroting 2020 met betrekking tot dit programma.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Nationale bijenstrategie

In de raadsvergadering van 20 februari 2018 is de motie Nationale bijenstrategie unaniem aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

- De Nationale bijenstrategie en de provinciale agenda mede te ondertekenen.
- Zich actief in te zetten om samen te werken met partijen zoals imkers, natuurverenigingen, boeren en andere belanghebbenden.
- Zich actief in te zetten om de drie doelstellingen uit de Nationale bijenstrategie te behalen, wetende:
 - Het bevorderen van de biodiversiteit
 - Het verbeteren van de wisselwerking tussen landbouw en natuur
 - Het helpen van imkers om de gezondheid van de honingbij te bevorderen
- De raad actief op de hoogte te houden van de vorderingen, om in de ijkjaren 2023 en 2030 aantoonbare resultaten (zoals aangegeven in de Nationale bijenstrategie) te kunnen presenteren.

Stand van zaken: De motie is in behandeling. Het college heeft op 2 april ingestemd met een advies over de biodiversiteit in Dinkelland waarin ook de motie is meegenomen. Onderdeel daarvan is het opstellen van een Biodiversiteitsplan voor de gemeente Dinkelland. Hiervoor is een externe partij in de arm genomen. De raad is hierover op 4 april geïnformeerd aan de hand van een raadsbrief. Met het opstellen van het biodiversiteitsplan wordt uitvoering gegeven aan de motie. De planning is dat het raadsvoorstel volgt in 2020. Het college heeft voor wat betreft de mogelijkheden voor structureel nieuw beleid / intensivering van beleid een eerste richtinggevende prioritering aangegeven. Biodiversiteit staat daarbij met een structureel benodigd bedrag van € 90.000 bovenaan. Deze richtinggevende prioritering wordt nader uitgewerkt en betrokken bij het opstellen van de begroting 2021 waar de daadwerkelijke besluitvorming plaatsvindt

Parkeeronderzoek Ootmarsum

In de raadsvergadering van 29 mei 2018 is de motie Onderzoek parkeren Ootmarsum unaniem aangenomen. Middels deze motie verzoekt de raad het college om:

- Op een zo kort mogelijke termijn te onderzoeken hoe het parkeerbeleid in Ootmarsum moet worden vormgegeven en uitgevoerd, om de huidige parkeerproblematiek voor inwoners, ondernemers en bezoekers zo goed mogelijk op te lossen en daarmee tevens een op de toekomst berekende parkeersituatie voor Ootmarsum te realiseren;
- Dit onderzoek zodanig in te richten en vorm te geven dat er sprake zal zijn van betrokkenheid en inbreng van inwoners en ondernemers én dat het gericht is op maatschappelijk draagvlak;
- De raad gaandeweg het onderzoek goed te informeren;

- In dit onderzoek mee te nemen: ?De historische en juridische aspecten van de huidige parkeersituatie;
 - De actualisering van de huidige regels aangaande de parkeervergunningen;
 - De beschikbaarheid van voldoende parkeermogelijkheden voor bezoekers aan Ootmarsum, passend bij de huidige en toekomstige toeristische functie van Ootmarsum.

Stand van zaken: De motie is in behandeling. Het onderzoek is uitgevoerd, de resultaten zijn gedeeld met de gemeenteraad.

De moties zijn te raadplegen via de volgende link: [Moties 2018](#).

Beleid bestrijding eikenprocessierups

In de raadsvergadering van 9 juli 2019 is de motie Beleid bestrijding eikenprocessierups aangenomen met zestien stemmen voor en twee stemmen tegen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

- Vóór het voorjaar van 2020 een gecoördineerd beleid te ontwikkelen voor de korte en lange termijn bestrijding van de EPR;
- Te overleggen met buurgemeenten in Twente om te komen tot een gecoördineerde korte en lange termijn aanpak, inclusief een gezamenlijke lobby naar het Rijk, onder meer ter ondersteuning van de oplopende kosten;
- Mogelijkheden te onderzoeken voor (financiële) ondersteuning aan, c.q. samenwerking met particulieren met eiken op eigen grond bij de bestrijding van de EPR;
- Inwoners bij voorkeur in gezamenlijkheid met andere Twentse gemeenten, en eventueel met verwijzing naar ter zake doende websites tijdig en adequaat te informeren over: ?de aanwezigheid van de eikenprocessierups in de gemeente/regio;
 - uitleg over de bestrijding die door de gemeente wordt uitgevoerd;
 - waar particulieren met eiken op eigen grond terecht kunnen voor vragen over en hulp bij bestrijding van de EPR;
 - wat inwoners kunnen doen aan, dan wel waar men terecht kan indien men gevolgen ondervindt van de aanwezigheid van de rups;
- De benodigde middelen voor dit beleid aan de raad voor te leggen in de ontwerpbegroting 2020;
- De raad te informeren over de voortgang van de ontwikkeling van dit beleid.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2019](#)

Programma Economie

Algemeen

Aan de hand van de speerpunten detailhandel (vitale winkelgebieden in kernen), bedrijventerreinen en dienstverlening creëren wij een zo optimaal mogelijk ondernemersklimaat. Wij willen daarbij ruimte blijven bieden voor (bijzondere) initiatieven van ondernemers, zodat optimaal en adequaat kan worden ingespeeld op sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen en economische trends.

De bedrijfsconsulent (ondersteund door een ondernemersserviceteam) vormt hierbij als eerste aanspreekpunt voor ondernemers de schakel tussen de gemeente en het bedrijfsleven en probeert de ondernemers zoveel mogelijk te faciliteren. Daarnaast wordt er actief ingezet op de (her)ontwikkeling, realisatie en uitgifte van bedrijfskavels en bedrijfsruimte, de uitvoering van de detailhandelsagenda/retaildeal en regionale samenwerking (met name in de vorm van regionale acquisitie).

Actuele ontwikkelingen

Voor de actuele ontwikkelingen binnen het programma Economie verwijzen we naar het onderdeel "algemeen".

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Er zijn geen denkrichtingen die van toepassing zijn op dit programma.

Nieuw beleid

Wij beraden ons op onze grondpositie. Wij beschouwen gronden die wij in bezig hebben als kapitaalgoederen en willen sturen op een gezond grondbedrijf. Wij kijken naar het doel van het in eigendom hebben van deze gronden. Gronden zonder duidelijke visie op eigendom of beheer stoten wij af. Een verdere uitwerking van dit beleid is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

Aangenomen moties en amendementen

Zonnevelden

In de raadsvergadering van 16 april 2019 is de motie 'Ontwikkelingsmogelijkheden voor grootschalige zonnevelden in Noordoost Twente' unaniem aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

- Eventuele aanvragen voor zonnevelden op cultuurgronden, essen, stuwwalgebieden en historische landgoederen niet toe te kennen tot aan het moment dat de beoordeling door het Rijk van het bod RES Twente bekend is;
- De evaluatie van de Notitie 'Ontwikkelingsmogelijkheden voor grootschalige zonnevelden in Noordoost Twente' een jaar na vaststelling, of zoveel eerder als de beoordeling van het Rijk van de RES Twente bekend is, uit te voeren;
- In de evaluatie te overwegen of op basis van de aangewezen zoekgebieden uit de RES Twente, cultuurgronden, essen, stuwwalgebieden en historische landgoederen die niet aangewezen zijn uit te sluiten voor realisatie van zonnevelden, of onder voorwaarden van draagvlak toch toe te staan.

Stand van zaken: Het eerste punt van de motie is uitgevoerd. Het tweede en derde punt komen aan de orde na de evaluatie (een jaar na vaststelling van het beleid) of zoveel eerder als de beoordeling van het Rijk van de RES Twente bekend is.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2019](#)

Programma Onderwijs

Algemeen

Alle kinderen en jongeren in de gemeente Dinkelland verdienen het om op te groeien in een kansrijke omgeving met kwalitatief goed onderwijs. In de gemeente Dinkelland hebben we 1.965 leerlingen in het basisonderwijs en in totaal dertien basisscholen. In iedere kern is een basisschool aanwezig, dit vinden we als gemeente erg belangrijk. Naast deze basisscholen telt onze gemeente één school voor voortgezet onderwijs in het dorp Denekamp.

Binnen het programma Onderwijs zoeken we de samenwerking met o.a. schoolbestuurders en kinderopvangaanbieders. We bevorderen de ontwikkelingskansen van kinderen en volwassenen in onze gemeente door te investeren in het bestrijden van onderwijsachterstanden en het aanbieden van voor- en voerschoolse educatie in samenwerking met plaatselijke kinderdagverblijven, het basisonderwijs en de GGD/JGZ. We hechten veel belang aan een goede verbinding tussen de gemeentelijke jeugdhulp en het onderwijs, waardoor vroegtijdig gesignaleerd wordt en hulp of ondersteuning zo preventief mogelijk kan worden ingezet.

Daarnaast willen we het thuiszitten zoveel mogelijk voorkomen, de RMC-functie en Bureau leerplicht spelen hierin een belangrijke rol. Het niveau van absoluut en relatief verzuim ligt in Dinkelland onder het landelijk gemiddelde, evenals het percentage voortijdige schoolverlaters. Door de inzet van RMC en een adequate uitvoering van de Leerplichtwet, willen we voorkomen dat jeugdigen thuis komen te zitten en/of zonder diploma vroegtijdig het onderwijs verlaten.

Actuele ontwikkelingen

Er zijn geen actuele ontwikkelingen met betrekking tot dit programma.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen ombuigingen

Er zijn geen denkrichtingen die van toepassing zijn op dit programma.

Nieuw beleid

Voor de kern Denekamp werken we samen met de schoolbesturen aan een doorlopende leerweg voor kinderen tot veertien jaar.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Verduurzaming schoolgebouwen

Middels de motie Verduurzaming schoolgebouwen draagt de raad het college op:

1. In samenwerking met de schoolbesturen, de energiecoach van de Provincie Overijssel en de Schooldakrevolutie, in Dinkelland actief te ondersteunen een duurzaamheidsplan te maken voor de scholen in Dinkelland, waar in elk geval deel van uitmaakt:
 1. Een technische inventarisatie per school;
 2. Een formulering van de technische duurzaamheidsambities per school;
 3. Een financiële onderbouwing per school;
2. De markt (marktconsultatie) te betrekken bij de uitvoering van de acties in sub 1;
3. In het voorjaar van 2019 aan de raad verslag uit te brengen over dit duurzaamheidsplan, zodat de raad kan overwegen om substantiële bedragen beschikbaar te stellen uit het duurzaamheidsfonds om de uit het duurzaamheidsplan voortvloeiende duurzaamheidsambities/-projecten uit te kunnen gaan voeren.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2018](#)

Programma Sport & accommodaties

Algemeen

Het programma Sport en accommodaties gaat over het stimuleren en faciliteren van sport en beweging. We willen sporten en bewegen voor al onze inwoners, van jong tot oud, mogelijk maken en hen motiveren te gaan sporten.

Sportvoorzieningen dragen bij aan een gezonde leefstijl en bieden kansen om te participeren in de samenleving.

De gemeente Dinkelland is trots op al haar sportende inwoners. Zowel in de breedte als aan de top wordt sport op hoog niveau beoefend in onze gemeente. Jaarlijks organiseren wij als gemeente het sportgala, volgens ons een goed platform om onze sporters uitbundig in het zonnetje te zetten.

In de gemeente Dinkelland zijn buurtsportcoaches actief die in dienst zijn bij derden en bijdragen aan de doelen binnen het programma Sport en accommodaties.

Actuele ontwikkelingen

De volgende ontwikkeling spelen met betrekking tot het programma Sport & accommodaties:

- Uitvoering geven aan het Lokaal Sportakkoord (in het najaar van 2019 vastgesteld).
- Uitwerking van de verzelfstandiging van Sportcentrum Dorper Esch.
- Openlucht zwembad Kuiperberg: investeren in het toekomstbestendig maken van het zwembad en onderzoek doen naar verzelfstandiging.

Combinatiefuncties/buurtsportcoaches

Voor de Brede Regeling Combinatiefuncties zijn in 2018 nieuwe bestuurlijke afspraken ondertekend en deze treden in werking vanaf 1 januari 2019. Het nieuwe jaarlijkse beschikbare rijksbudget is structureel € 73,3 miljoen voor gemeenten en wordt in eerste instantie verdeeld op basis van de verdeelmaatstaven “jongeren tot en met 17 jaar” en ‘inwoners” (elk voor 50%). Vervolgens krijgen gemeenten de mogelijkheid om zich op basis van deze verdeling in te schrijven voor een deelnamepercentage. Voor Dinkelland betekent dit € 5.000 jaarlijks.

Sportgala

Op vrijdagavond 10 januari 2020 heeft de jubileumeditie van het sportgala van de gemeente Dinkelland plaatsgevonden. Het drukbezochte gala werd voor de tiende keer georganiseerd in het gemeentehuis in Denekamp. Lees er hier meer over: Dinkelland huldigt sportkampioenen tijdens 10e sportgala.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Privatiseren binnensportaccommodaties

Ambities tot privatisering van binnensportaccommodaties worden in samenwerking met de initiatiefnemer onderzocht. De uitgangspunten worden in de nog op te stellen sportnota opgenomen. Eventuele opbrengsten (maar ook incidentele lasten) kunnen we op dit moment nog niet inschatten.

Verzelfstandiging soortcomplex Dorper Esch en openluchtwembad Kuiperberg

Sport inzetten als middel om inwoners vitaal te maken en te houden, daarbij dwarsverbindingen maken met andere beleidsterreinen zoals sociaal domein en openbare ruimte.

In januari is het vernieuwbouwde complex Dorper Esch geopend. De komende decennia kan in dit complex gesport worden. Op dit moment wordt gewerkt aan de optimalisatie van de bedrijfsvoering van het complex. Daarbij wordt verzelfstandiging onderzocht. Tevens wordt in NOT-verband gekeken in hoeverre de samenwerking op sportgebied kan worden versterkt. De keuzes met betrekking tot de optimalisatie van de bedrijfsvoering moeten hier zoveel mogelijk op aansluiten.

Nieuw beleid

- Lokaal Sportakkoord;
- Toekomstbestendig maken openlucht zwembad Kuiperberg
- Verzelfstandiging sportcomplex Dorper Esch en zwembad Kuiperberg

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen aangenomen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Programma Cultuur & recreatie

Algemeen

Dinkelland is wat cultuur en recreatie betreft een ontzettend veelzijdige gemeente. Je vindt er eeuwenoude gebouwen, die wij als gemeente ondersteunen, zoals de paasgebouwen in Ootmarsum, maar ook historische wind- en watermolens, diverse natuurgebieden en de rivier de Dinkel stroomt door onze gemeente. Daarnaast doen veel kunstliefhebbers hét kunststadje van Oost-Nederland aan, Ootmarsum. Daar zijn wij als gemeente erg trots op!

In de gemeente Dinkelland bestaan drie VVV-punten met informatie voor alle bezoekers die onze gemeente aandoen.

De Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland zet zich in voor de versterking van het toeristisch product Ootmarsum-Dinkelland. Op Ootmarsum-Dinkelland is meer informatie te vinden over wat er zoal te zien en te doen is in onze gemeente.

Naast de culturele- en recreatieve voorzieningen hebben we ook oog voor media. Hierbij valt te denken aan ondersteuning van de bibliotheek en de lokale omroep, RTV Oost.

Actuele ontwikkelingen

Er zijn geen actuele ontwikkelingen met betrekking tot dit programma.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Heroverwegen/heralloceren subsidies molen en kerken

Momenteel hebben wij de beschikking over een jaarlijks bedrag van €70.000 ten behoeve van subsidies en bijdragen betreffende molens en kerken. Het gaat hierbij vooral om kosten van onderhoud en restauratie en voor een deel ook exploitatie. Wij willen de heroverwegingsmogelijkheden en de gevolgen daarvan onderzoeken. Wij kijken hierbij nadrukkelijk ook naar incidentele dekkingsmogelijkheden. Tijdens de behandeling van de perspectiefnota 2020 in de gemeenteraad is een amendement aangenomen om de denkrichting molens en kerken zodanig aan te passen dat de structurele subsidies aan de molens overeind blijven. De denkrichting wordt daarmee verlaagd naar een structureel bedrag van €26.000. Per saldo betekent dit dus een verlaging van de raming met een structureel bedrag van €44.000.

Sinds de vaststelling van de beleidsnota "Subsidiebeleid windmolens en kerken als gemeentelijk monument in Dinkelland" is de mogelijkheid geopend om voor onder meer kerken, zijnde een gemeentelijk monument, subsidie aan te vragen voor restauratie. Sinds 2011 zijn de daarvoor in aanmerking komende kerken twee keer in een bijdrage voorzien. Daarmee is het doel met betrekking tot de kerken bereikt.

Nieuw beleid

Er is geen nieuw beleid uit de begroting 2020 met betrekking tot dit programma.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen aangenomen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Programma Sociaal domein

Algemeen

Iedere inwoner moet in staat zijn om zo lang en zo veel mogelijk zelf redzaam te zijn. We hechten veel waarde aan het welzijn van onze inwoners. Daarnaast moeten inwoners zoveel mogelijk zelf de regie over hun leven kunnen voeren en mee kunnen doen in de samenleving. Waar dat kan op eigen kracht, of anders met hulp van mensen uit hun sociale netwerk. Inwoners die hiertoe niet (volledig) in staat zijn, bieden we ondersteuning om hun zelfregie en participatie te bevorderen. De ondersteuning is bij voorkeur zo licht en zo dichtbij mogelijk en preventief als het kan. Team Ondersteuning & Zorg is ervoor om inwoners hierbij te helpen.

In de gemeente Dinkelland werken we samen met verschillende organisaties om de zorg voor onze inwoners zo optimaal mogelijk in te richten. Dit zijn bijvoorbeeld organisaties die re-integratietrajecten begeleiden en organisaties die vrij toegankelijke voorzieningen aanbieden, maar ook Veilig Thuis voor inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld. We zetten in op vroeg signalering en het preventief aanpakken van problemen. Daarnaast kennen we verschillende regelingen voor inwoners met (tijdelijke) financiële problemen, bijvoorbeeld bijstand voor zelfstandige ondernemers en kindpakketten.

Actuele ontwikkelingen

CAK (Centraal Administratie Kantoor)

Als gevolg van vertraging in de implementatie van het nieuwe systeem voor gegevensuitwisseling tussen gemeenten en het CAK, is voor de maanden januari t/m maart 2020 nog geen eigen bijdrage geïnd voor inwoners uit de gemeente Dinkelland. Het is nog onbekend wanneer het systeem volledig in bedrijf is en alle gemeenten hierop aangesloten worden. Dit betekent dat ook nog onbekend is wanneer cliënten de eerste facturen ontvangen over 2020. Daarnaast heeft de minister van VWS besloten om voor de maanden april en mei 2020 geen eigen bijdrage te innen in verband met de gevolgen van corona op de ondersteuning. De VNG is met het ministerie in gesprek over compensatie van gemeenten over de gederfde inkomsten over deze twee maanden.

Wet verplichte ggz (Wvggz)

Met ingang van 1 januari 2020 is de Wet verplichte ggz in werking getreden. Deze wet vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de ggz. Een belangrijke verandering is dat verplichte zorg straks ook buiten een ggz-instelling kan worden verleend.

Ambulantisering ggz

Op 5 juni 2019 is op de Algemene Ledenvergadering van de VNG ingestemd met het hoofdlijnenakkoord GGZ. In het hoofdlijnenakkoord GGZ wordt ingezet op ambulantisering van de zorg. Dit leidt tot een groter beroep op zorg en begeleiding in het gemeentelijke domein.

Overgang GGZ-cliënten naar de Wet langdurige zorg (Wlz)

Inwoners die hun leven lang intensieve geestelijke gezondheidszorg (GGZ) nodig hebben, kunnen vanaf 2021 toegang krijgen tot de Wet langdurige zorg (Wlz). Wel moeten zij voldoen aan de bestaande Wlz-toegangscriteria. Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) is gestart met het afgeven van indicaties. Dit betekent dat cliënten die nu nog onder de Wmo vallen, met ingang van 2021 onder de Wlz kunnen vallen.

Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz)

De regelgeving voor ondernemers met financiële problemen die een beroep doen op het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) is met ingang van 1 januari 2020 op een aantal punten aangepast. Zo wordt onder andere de aparte regeling waarmee ondernemers van 55 jaar en ouder hun niet-levensvatbare bedrijf met financiële ondersteuning kunnen voortzetten tot aan de pensioengerechtigde leeftijd, afgebouwd. Ook de financieringssystematiek van het Bbz wordt gewijzigd. Deze wijzigingen hebben geen gevolgen voor ondernemers die nu gebruik maken van de Bbz-regeling. De wijzigingen worden in september gepubliceerd in het Staatsblad en zijn dan definitief. Het ROZ (Regionale Organisatie Zelfstandigen) voert de Bbz-regeling uit voor de gemeente Dinkelland.

Van ambitie naar basis

We optimaliseren signaleringsoverleggen met onze samenwerkingspartners.

Resultaat: Evaluatieverslag en aangepaste werkafspraken.

Stand van zaken: opgenomen in het reguliere werk

In de opdrachten naar derden wordt via SROI daar waar mogelijk, extra inzet van mensen uit de Participatiewet afgesproken.

Resultaat: Organisatiebrede werkafspraken binnen Noaberkracht over SROI-verplichtingen van leveranciers bij inkoop en aanbesteding.

Stand van zaken: opgenomen in het reguliere werk

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Transformatieplan sociaal domein

De oplopende opbrengsten van het interventieplan sociaal domein zijn verwerkt in het herziene meerjarige saldo. Deze opbrengsten lopen op van een bedrag van €126.000 in 2019 naar een structureel bedrag van €582.000 in 2022. Wij zijn van mening dat het behalen van deze opbrengsten een stevige opgave is vandaar dat we bij het benoemen van aanvullende denkrichtingen het sociaal domein in eerste instantie buiten beschouwing hebben gelaten.

Nieuw beleid

Er is geen nieuw beleid uit de begroting 2020 met betrekking tot dit programma.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Kansrijke start

In de raadsvergadering van 16 april 2019 is de motie Actieprogramma Kansrijke Start unaniem aangenomen. Middels deze motie verzoekt de raad het college er zorg voor te dragen dat de gemeente Dinkelland toetreedt als actief deelnemer en partner in het Actieprogramma Kansrijke Start en aan te sluiten bij de regionale ontwikkelingen in het kader van het actieprogramma Kansrijke Start. Stand van zaken: De gemeente Dinkelland heeft zich aangemeld als GIDS-gemeente (Gezond In De Stad) en is daarmee officieel toegetreden tot het actieprogramma Kansrijke Start. Daaraan is een kleine rijksbijdrage verbonden. In de decembercirculaire 2019 is het exacte bedrag per gemeente bekend gemaakt. Het gaat per jaar om ongeveer 1/7e van het bedrag dat GIDS-gemeenten nu per jaar krijgen. De gemeente krijgt dit bedrag gedurende drie opeenvolgende jaren. Daarbij gelden de volgende voorwaarden:

- De gemeente zet de impuls in om te komen tot een lokale coalitie.
- De gemeente neemt deel aan het stimuleringsprogramma lokale coalities Kansrijke Start.
- De gemeente deelt ervaringen over en resultaten van de aanpak ten behoeve van o.a. de monitoring via het stimuleringsprogramma en/of de rijksoverheid.

Het is aan gemeenten om te bepalen hoe de middelen worden ingezet voor een lokale coalitie Kansrijke Start. Vanuit het stimuleringsprogramma lokale coalities Kansrijke Start wordt met gemeenten kennis gedeeld over hoe zij de impulsmiddelen het beste kunnen inzetten om tot vorming van een lokale coalitie te komen.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2019](#)

Programma Milieu

Algemeen

Het uitgangspunt van de gemeente Dinkelland is dat we in 2030 leven in een afvalloze en duurzame samenleving. Afval bestaat dan niet meer, we zamelen alleen nog maar waardevolle grondstoffen in. Een meewerkende houding van onze inwoners en bedrijven is hierbij van groot belang.

Afval wordt in de gemeente Dinkelland opgehaald door ROVA. Kringloopbedrijf De Beurs komt herbruikbare goederen gratis bij onze inwoners ophalen en nemen het overige grof huishoudelijk afval tegen een kostendekkend tarief mee.

Actuele ontwikkelingen

Asbestdaken

Vanaf 2024 zijn asbestdaken, die onderhevig zijn aan weersinvloeden, in Nederland verboden. Inwoners en bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor de verwijdering van deze asbestdaken. Tot 35 m² is asbest gratis weg te brengen naar het afvalbrengpunt. Asbestdaken groter dan 35 m² moeten worden verwijderd door een gespecialiseerd en gecertificeerd bedrijf.

Op 4 juni 2019 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel asbestdakenverbod per 2025 verworpen. Naast de discussie over gezondheidsrisico's bij sanering van asbest, is het 'moeten' er voorlopig vanaf. Zie ook: Eerste kamer verwerpt wetsvoorstel.

Drugsafval

Op 11 maart 2019 is er door de provincie Overijssel een subsidie opengesteld voor het opruimen van achtergelaten drugsafval. Het gaat om drugsafval dat in 2018 is achtergelaten in de openbare ruimte. En voor het opruimen van de bodemverontreiniging, als gevolg van het in 2018 achtergelaten drugsafval, in de openbare ruimte. De subsidie bedraagt 50 % van de kosten die voor subsidie in aanmerking komen. Het subsidieplafond voor 2019 is €30.000,-. Het streven is dat de provincie Overijssel en/of het Rijk een subsidie openstellen van 100% vergoeding voor de onschuldige grondeigenaar, die geen verwijt kan worden gemaakt van dumping van gevaarlijk afval. Het kan zijn dat de provincie Overijssel en/of het Rijk het laten bij een 50% compensatieregeling. De definitieve regeling moet nog uitgewerkt worden.

PMD-container

Begin 2020 is ROVA begonnen met het beoordelen van de inhoud van pmd-containers in de gemeente Dinkelland. ROVA stuurt een voorloper mee tijdens de inzamelroute. Zij doen dit om te controleren of de kwaliteit van de inzameling voldoet. Meer erover leest u hier: ROVA bekijkt de inhoud van uw pmd-container.

Van ambitie naar basis (deze inspanningen zijn overgedragen van ambitie naar basis met ingang van het begrotingsjaar 2020, worden nu hier verantwoord)

Ontwikkelen Duurzaamheidsfonds Dinkelland

Een beschikbaar Duurzaamheidsfonds voor onze inwoners. Dit is inmiddels gerealiseerd en loopt.

Energiemonitoring

Monitoringtool op het gas- en elektriciteitsgebruik op alle 700 aansluitingen.

In 2018 en 2019 monitoren en evalueren afvalbeleid.

Evaluatierapport met conclusies en aanbevelingen.

In 2020 verkennen of we verder gaan inzetten op alternatieve scenario's inzamelen grondstoffen.

Een scenariostudie (rapport) met een advies over het al of niet wijzigen van de inzamelmethodiek ten behoeve halen doel 2030.

Vervolg ketenvormingsproject (Asbestschakel).

De dakeigenaar wordt volledig ontzorgd bij het verwijderen van zijn asbestdak.

Gratis wegbrengen asbest particulieren.

Asbest van daken < 35m² mag door eigenaar zelf verwijderd worden en kan gratis worden gestort op afvalbrengpunt Postel. Gerealiseerd.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Er zijn geen denkrichtingen die van toepassing zijn op dit programma.

Nieuw beleid

Er is geen nieuw beleid uit de begroting 2020 met betrekking tot dit programma.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Groene leges

In de raadsvergadering van 13 november 2018 is de motie Groene leges unaniem aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

- De mogelijkheden en wenselijkheden van invoering van groene leges in de gemeente Dinkelland te onderzoeken en in beeld te brengen;

- In dat onderzoek de te behalen duurzaamheidswinst en de financiële consequenties in kaart te brengen;
- De raad hierover in 2019 te rapporteren en te adviseren (voorstel), zodat de raad een besluit kan nemen over het eventueel invoeren van een systeem van groene leges.

Stand van zaken: In 2019 is in NOT verband de "Notitie Groene leges Noordoost Twente" voorbereid en in gebracht in het bestuurlijk besluitvormingsproces. Vaststelling is voorzien in 2020.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2018](#).

Aanpak stikstofvraagstuk

In de raadsvergadering van 12 november 2019 is de motie Aanpak stikstofvraagstuk: samen werkt het beter aangenomen met 12 stemmen voor en 9 stemmen tegen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

- Zich er, in samenspraak met de partners in het netwerk 'Samen Werkt Beter', voor in te zetten dat wordt voorkomen dat de Dinkellandse agrarische sector 'op slot' komt te staan;
- Een brief naar de provincie Overijssel en de VNG te sturen met de oproep tot een gezamenlijke inspanning om:
 - de mogelijkheid tot innovatie in de agrarische sector te behouden en te belonen,
 - bestaande vergunningen van bedrijven te respecteren,
 - gedwongen bedrijfssluitingen te voorkomen.
- Deze motie te sturen aan de raden van de Overijsselse gemeenten, provinciale staten van Overijssel, de samenwerkingspartners in 'Samen Werkt Beter' en aan de Tweede Kamer.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: ...

Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Algemeen

Als gemeente is van het van groot belang dat de fysieke leefomgeving zodanig is ingericht dat een goed woon en leefklimaat is gegarandeerd. Het woningaanbod moet zowel een kwantitatieve en kwalitatieve behoefte van de samenleving. Er moet echter ook ruimte zijn voor bedrijvigheid. Een integrale blik op de fysieke leefomgeving is hiervoor een vereiste. De inrichting van de fysieke leefomgeving raakt in die zin dan ook alle agenda's die zijn opgenomen in het koersdocument.

Actuele ontwikkelingen

De trend van meer plannen ontwikkelen in samenspraak met de samenleving wordt doorgezet, ook in de ruimtelijke planvorming. Daarnaast speelt de voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet. Bij mogelijke aanpassingen van bestaand beleid of het opzetten nieuw beleid wordt afgewogen hoe dit in licht van de nieuwe Omgevingsvisie past. Hierbij vindt een nauwe samenwerking plaats met de participatieprocessen.

Van ambitie naar basis

Ontwikkeling gemeentelijk vastgoed

Resultaat: Afstotings-/herontwikkelings- strategie voor te verkopen locaties.

Grondpositie

Resultaat: Visievorming en contractbeheer over al onze grondposities.

Stand van zaken: Daar waar strategische grondposities worden of recent zijn aangekocht is er sprake van voortgezet gebruik van de voormalige grondeigenaar of de betreffende gronden worden van jaar tot jaar middels geliberaliseerde pacht verpacht. De strategische grondposities zijn in beeld en zullen worden beheerd in een nieuw contractstelsel.

We brengen de concrete behoefte per kern in beeld.

Resultaat: Onderzoek over kwalitatieve behoefte. Adviesrapport over passende woonruimte en leidraad bij gesprekken over ontwikkelrichting kernen.

Stand van zaken: In het uitvoeringsprogramma woningbouw is de actuele behoefte in beeld gebracht in beeld gebracht en heeft afstemming met de kernen plaatsgevonden ten aanzien van de behoefte.

We laten de huidige methode van het toekennen van woningen per kern los.

Resultaat: Uitvoeringsnota woningbouw.

Stand van zaken: In de vastgestelde nota uitvoeringsnota woningbouw is de nieuwe systematiek beschreven. Daarin is de systematiek per kern losgelaten, maar is onderscheidt gemaakt tussengrote en kleine kernen. Hierdoor is het mogelijk om beter in te springen op de actuele ontwikkelingen.

Wij sturen actief op inbreiding, waarbij de mogelijkheid bestaat dat strategische grondposities worden ingenomen, indien inbreidingsmogelijkheden niet aanwezig zijn.

Resultaat: Kernentour ontwikkellocaties: inventarisatie en advies grondpositie.

Stand van zaken: Bij een aantal kernen hebben we recentelijk reeds strategische grondposities ingenomen zodat we snel kunnen schakelen om te voorzien in de lokale woningmarktbehoefte. Bij een aantal kernen hadden we in het verleden ook al een grondpositie ingenomen welke eventueel voor woningbouwontwikkeling in aanmerking komt. Tot slot zijn er ook nog kernen waar we ons aan het oriënteren zijn op het innemen van een strategische grondpositie. Uiteindelijk is het uiteraard wel zo dat inbreiding voor uitbreiding gaat en dat op het moment dat er een inbreidingslocatie voor herontwikkeling in aanmerking komt deze voorgaat op de eventuele ontwikkeling van uitbreidingsplannen. Dit maakt het ontwikkelperspectief van de gemeentelijke grondposities in deze tijd soms wat ondoorzichtig.

Wij sturen actief op inbreiding, waarbij de mogelijkheid bestaat dat strategische grondposities worden ingenomen, indien inbreidingsmogelijkheden niet aanwezig zijn.

Resultaat: Oprichten Stimuleringsregeling Woningbouw.

Wij blijven inzetten op de starters- en blijverslening.

Resultaat: Aanvulling starterslening € 150.000, subsidieverordening en regeling blijverslening.

Stand van zaken:

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Er zijn geen denkrichtingen die van toepassing zijn op dit programma.

Nieuw beleid

Er is geen nieuw beleid met betrekking tot dit programma.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Huisvesting arbeidsmigranten

In de raadsvergadering van 29 mei 2018 is de motie Huisvesting arbeidsmigranten unaniem aangenomen. Middels deze motie verzoekt de raad het college:

- Een inventarisatie op te stellen van het vigerend beleid en/of de verordeningen die kunnen dienen als toetsingskader voor de huisvesting van arbeidsmigranten;
- Te toetsen of het huidige pakket aan beleid en verordeningen voldoende is om afgewogen besluiten te nemen bij aanvragen van huisvesting voor de doelgroep;
- Aanvullend beleid te ontwikkelen in dien de toetsing zoals bedoeld onder punt 2 mocht leiden tot de bevinding dat de beschikbare instrumenten ontoereikend zijn voor een voldoende gewogen besluitvorming;
- De uitkomst van de punten 1, 2 en 3 voor te leggen aan de raad in de eerste raadsvergadering na het zomerreces 2018.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2018](#).

Tiny houses

In de raadsvergadering van 13 november 2018 is de motie Tiny houses unaniem aangenomen. Deze motie spreekt uit het concept van tiny houses zodanig interessant te vinden dat moet worden onderzocht welke mogelijkheden er in Dinkelland bestaan voor dit concept, en hiermee verzoekt de raad het college:

1. Te onderzoeken wat in Dinkelland de concrete mogelijkheden zijn voor de realisering van tiny houses, met als uitgangspunten:
 1. Dat het onderzoek betrekking heeft op alle kernen van Dinkelland;
 2. Dat tiny houses worden gezien als een opstap/doorstroming naar reguliere huisvesting;
 3. Dat actieve betrokkenheid van en overleg met de kernraden deel uitmaakt van het onderzoek;
2. De resultaten van het onderzoek in mei 2019 aan de raad voor te leggen.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2018](#)

Inschrijfgeld bouwgrondzoekenden

In de raadsvergadering van 12 november 2019 is de motie Inschrijfgeld bouwgrondzoekenden unaniem aangenomen. Deze motie draagt het college op:

1. De werkwijze bij inschrijving van bouwgrondzoekenden te actualiseren, in elk geval inhoudend dat per 1 januari 2020 het in rekening brengen van kosten voor de inschrijving voor een bouwkaavel in Dinkelland wordt afgeschaft;
2. Het inschrijfgeld te restitueren aan de personen die nu ingeschreven staan voor een bouwkaavel;
3. De wachtlijst voor bouwkaavels af te schaffen omdat deze niet meer nodig is;
4. De werkwijze over twee jaar te evalueren.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

Keurmerkarchitect/kwaliteitsborger

In de raadsvergadering van 26 november 2019 is de motie Keurmerkarchitect/kwaliteitsborger unaniem aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

1. Een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheid van de invoering van een gemeentelijk keurmerk, waarbij dat keurmerk inhoudt: dat gemeente en kwaliteitswaarborgers schriftelijk overeenkomen dat de kwaliteitsborgers aanvragen indienen die voldoen aan de gemeentelijke voorschriften en criteria en dat de gemeente op haar beurt op deze aanvragen een gecompriëerde procedure toepast;
2. De voor- en nadelen van een dergelijk keurmerk kenbaar te maken;
3. Een onderzoek uit te voeren naar de consequenties van het invoeren van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen;
4. De raad voor het zomerreces 2020 te rapporteren over de resultaten van dit onderzoek.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De moties zijn te raadplegen via de volgende link: [Moties 2019](#)